Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

39 Aarg. 1 Krone.

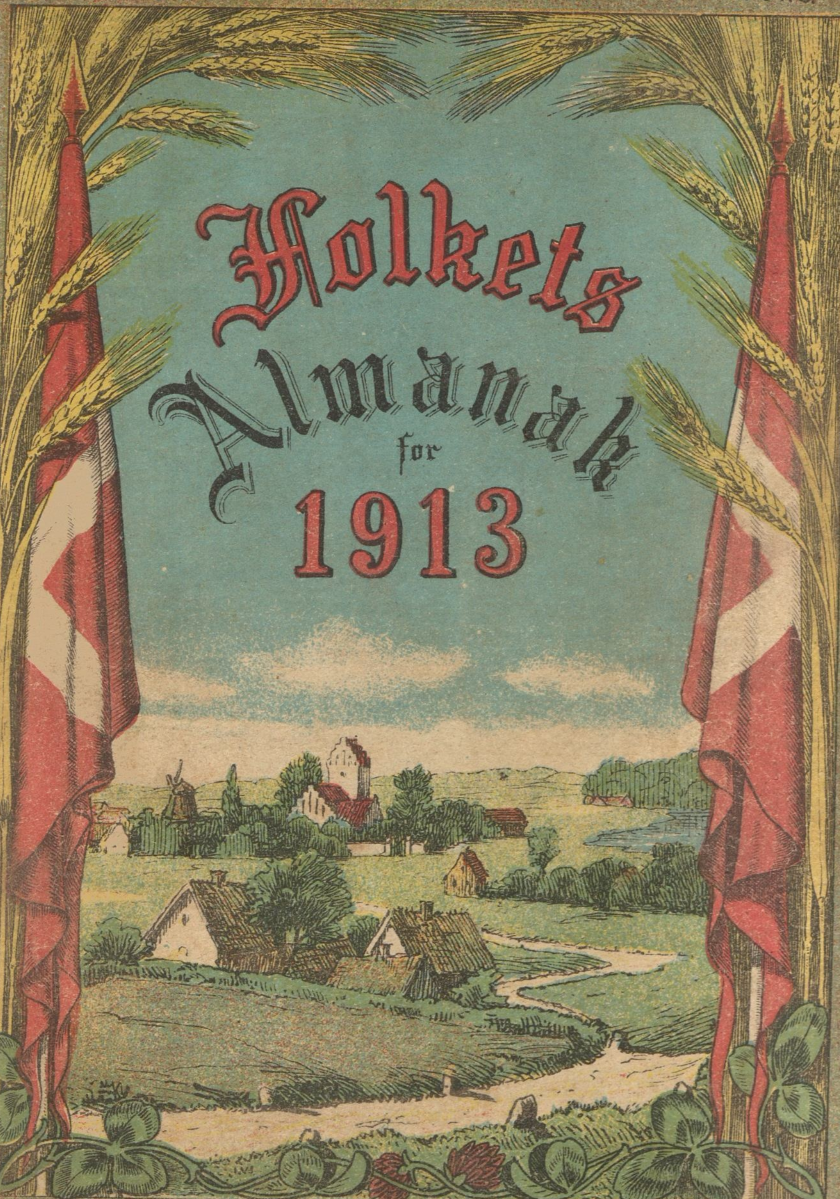

N. C. Roms Forlagsforretning. Kjøbenhavn

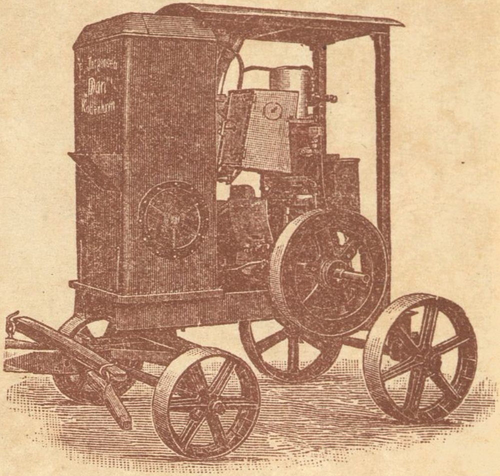

Petroleumsmotoren „DAN“

Højeste Udmærkelse, Sølvmedaille,
paa Landsudstillingen i Aarhus 1909.
Grand prix paa Verdensudstillingen i Bryssel 1910.
Guldmedaille og Ærespris
paa den internationale Fiskeri- og Motorudstilling
i København 1912.

Leveres i alle Størrelser fra 4—50 H. K.
Lokomobiler fra 4—25 H. K.

Petroleumsforbrug cirka det halve
af Damplokomobilernes Kulforbrug.

Skriv efter vort nye Katalog, som sendes
gratis og franko.

P. Jørgensen, Aktieselskabet „DAN“

Motorfabriker,
Bragesgade 10. København L.
Telefon Central 8006 & 8007. Telegr.Adr. „Motordan“.

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1913,

som er 1. Aar efter Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium,

af

C. F. Pechüle.

ALMANAK. UNIVERSITETETS

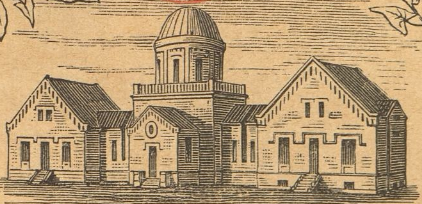

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

Festkalender til Folkets Almanak.

1913—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1913	2 Febr.	23 Marts	18 April	1 Maj	11 Maj	30 Novbr.
1914	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1915	14 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1916	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

Følgende udmærkede Børnebøger, der saavel i Indhold som Udstyrelse er lige fortræffelige, bør ikke savnes i noget Hjem eller paa noget Julebord:

1. **De rigtige gamle Molbohistorier.** Pris Kr. 0,50.
2. Carl Ewald: **Don Quixote og Sancho Pansa.** Fortalt for Børn. Kr. 1.00.
3. Marie Henckel: **En Nyboderdrengs Hændelser.** Fortælling for Ungdommen. Pris Kr. 1.00.
4. Emanuel Henningsen: **Børnenes Jul.** Pris Kr. 1.00.
5. Em. Henningsen: **Fra Eventyrets Land.** Fortalt for Ungdommen. Kr. 0,50.
6. Morbro'r Gunni: **Paa ,,Columbus=Lyst"** og andre Fortællinger. 6 Fortællinger med Billeder. Pris Kr. 0,50.
7. **Mosters Fortællinger.** 6 Fortællinger med Billeder. Pris Kr. 0,50.
8. Ingeborg Nielsen: **Dansk Bogstav=Billedbog** med farvelagte Illustrationer. Pris Kr. 1.00.
9. **Uglspejls Historier.** Pris Kr. 1.00.
10. Valdemar Vaaben: **Mo'ers Sange.** Pris Kr. 0.50
11. Valdemar Vaaben: **Nisserejsen.** Pris Kr. 1.00.

Alle Bøgerne er illustrerede og indbundne. Faas i alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Forlag. **Rabat-Kupon Nr. 1**

L. E. Thrane: LYTHAN FISCHER

Historisk Fortælling fra vore Tipolde- og Oldeforældres Tid. Med en Mængde Illustrationer. 193 Sider, trykt paa fint, glittet Papir og indb. i Pragtbind; oprindelig Pris 2 Kr. 50 Øre.

☛ Faas mod Aflevering af denne Kupon for **80 Øre** ☚

N. C. Roms Forlag. **Rabat-Kupon Nr. 2**

De fysiske Kræfter

Frit oversat ved Camillo Tychsen. Populært, videnskabeligt Skrift med mange Illustrationer. 270 Sider; opr. Pris 3 Kr.

☛ Faas mod Aflevering af denne Kupon for **50 Øre** ☚

N. C. Roms Forlag. **Rabat-Kupon Nr. 3**

Henrik Højen: MONA LISA

En Fortælling fra Paris (Tyveriet af det berømte Maleri Mona Lisa).

(Indhold: Hr. Durands Morgenlekture — Indbruddet i Apollo-Galleriet — Mona Lisa — Vincennes Skoven — Overvejelser — De smaa Kærestefolk — Kopien — Luftskipperen Hr. Leroy — Købet — Spor — Ved Fæstningsværkerne — Genindsættelsen — Den fantastiske Rejse.)

144 Sider; opr. Pris 2 Kr. 25 Øre.

☛ Faas mod Aflevering af denne Kupon for **50 Øre** ☚

Ovennævnte Bøger faas gennem alle Boglader samt fra

N. C. ROMS PAPIRAFDELING

JERNBANEGADE 3 · KØBENHAVN B.

RATIN

Ordres modtages af:

Ratins Salgskontor,

Ny Østergade 2

(Svaneapothekets Ejendom)

København K. Tlf. 3662

Roms Haandgerningsbog.

Ethvert Haandværk og ethvert Haandarbejde, der kan have Betydning for Hjemmets Trivsel og Hygge, findes der fuldstændig Vejledning i gennem denne Bog, der er oplyst med 700—800 Tegninger. Derfor er den udkommen i 12 store Oplag. Den er tillige udkommen paa Svensk, Tysk og Hollandsk. Pris heftet 5 Kr., indb. 6 Kr.

Som Særtryk af Roms Haandgerningsbog foreligger:

Vejledning
i Bogbinderi og Paparbejde,
Pris indb. 1 Kr. 50 Øre, samt

Vejledning
i Piledyrkning og Kurvefletning,
Pris 50 Øre.

Faas gennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning,

Vestergade 8. København B.

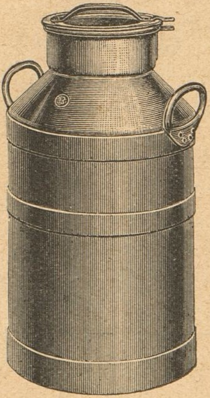

Mine en gros Priser paa

Staal-Transportspande

ere:

20 ℔	pr. Stk.	3,40		60 ℔	pr. Stk.	6,75
25 -	—	3,90		70 -	—	7,45
30 -	—	4,50		80 -	—	7,95
40 -	—	5,20		100 -	—	8,80
50 -	—	5,90		120 -	—	10,15

Hovedoplag af Vatfiltre til Mælkesier.

Ægte, originale

Primus-Apparater, 7,50.

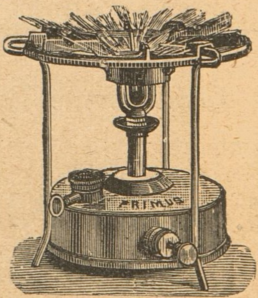

O. P. Nielsen,

Vestergade 4 og 6. København B.

Telefon 2209.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8	—	9	—	15	—	9	—	30
—	15	—	16	—	22	—	16	Maj	7
—	22	—	23	—	29	—	23	—	14
—	29	—	30	Novbr.	5	—	30	—	21
Februar	5	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12	—	13	—	19	—	14	Juni	4
—	19	—	20	—	26	—	21	—	11
—	26	—	27	Decbr.	3	—	28	—	18
Marts	5	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12	—	10	—	17	—	11	Juli	2
—	19	—	17	—	24	—	18	—	9
—	26	—	24	—	31	—	25	—	16
April	2	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9	—	10	—	14	—	8	—	30
—	16	—	17	—	21	—	15	August	6
—	23	—	24	—	28	—	22	—	13
—	30	—	31	Februar	4	—	29	—	20
Maj	7	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14	—	14	—	18	—	13	Septbr.	3
—	21	—	21	—	25	—	20	—	10
—	28	—	28	Marts	4	—	27	—	17
Juni	4	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11	—	12	—	18	—	10	Oktbr.	1
—	18	—	19	—	25	—	17	—	8
—	25	—	26	April	1	—	24	—	15
Juli	2	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9	—	9	—	15	—	8	—	29
—	16	—	16	—	22	—	15	Novbr.	5
—	23	—	23	—	29	—	22	—	12
—	30	—	30	Maj	6	—	29	—	19
August	6	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13	—	14	—	20	—	12	Decbr.	3
—	20	—	21	—	27	—	19	—	10
—	27	—	28	Juni	3	—	26	—	17
Septbr.	3	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10	—	11	—	17	—	9	—	31
—	17	—	18	—	24	—	16	Januar	7
—	24	—	25	Juli	1	—	23	—	14
Oktober	1	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8	—	8	—	15	—	9	—	28
—	15	—	15	—	22	—	16	Februar	4
—	22	—	22	—	29	—	23	—	11
—	29	—	29	August	5	—	30	—	18
Novbr.	5	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12	—	13	—	19	—	13	Marts	4
—	19	—	20	—	26	—	20	—	11
—	26	—	27	Septbr.	2	—	27	—	18
Decbr.	3	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

● ET GODT TILBUD ●

Blandt den ældre Landbrugslitteratur findes mangt og meget, som har vedvarende Betydning for vor Tids Agerdyrkere, medens ikke lidet af det Stof, der kan betegnes som forældet, alligevel har historisk Interesse for enhver tænkende Landmand, og kan bringe ham til klarere Forstaaelse af de mange Fremskridt, der særtegner Nutidens Agerbrug. De ældre Landbrugsskrifter har derfor med Rette deres Plads paa Agerbrugerens Hylde, jævnsides med de nyeste. — Et lille Restparti af saadanne ældre, fortrinlige Landbrugsbøger, udgivet af Datidens mest ansete Landmænd og Forfattere, ser vi os i Stand til at tilbyde Almanakkens Læsere i en samlet Bogpakke til en særdeles billig Pris. — Denne Samling bestaar af følgende 11 Bøger i heftede, uopskaarne Eksemplarer:

1) **Redskabs- og Maskinlære**, til Brug for Landmænd. Ved **J. C. Greve**. 286 Sider med 257 Afbildninger.
2) **Mælkeriet.** En Vejledning til Mælkens rette Behandling og Smørrets Tilberedning tilligemed en Anvisning til at tilberede de mest bekendte franske og fremmede Oste. Af A. F. Pouriau. Paa Dansk ved **Heinrich Valentiner** og **Villerme Larpent**. 378 Sider med 180 Illustrationer.
3) **Praktisk Vejledning i Træers Taksation paa Roden.** Af **Aug. P. Meldola.** 92 Sider.
4) **Grundtræk af Huspattedyrenes Sundhedspleje.** Af Dyrlæge **H. Sørensen.** 172 Sider.
5) **Regler for Arbejdshestens Behandling** i Stalden og under Brugen. Af **Harald Goldschmidt.** 65 Sider.
6) **Kvæg- og Hestehold.** Af Dyrlæge **H. Jensen**, Stubbekøbing. 360 Sider.
7) **Vejledning til Kvægets Fodring og Behandling** for at faa størst mulig Indtægt deraf. Af Dyrlæge **H. Jensen.** 156 Sider.
8) **Om Avl og Opdræt af Føl.** Af Dyrlæge **H. Jensen.** 32 Sider.
9) **Kort Vejledning om Kvægets Bygning og Liv, Bedømmelse, Avl og Opdræt.** Af Dyrlæge **H. Jensen.** 72 Sider.
10) **Om Ukrudtsplanten Følfod**, hvorledes den bedst udryddes. Af **P. Nielsen, Ørsløv.** 32 Sider.
11) **Enhver sin egen Gartner.** Af Gartner **Emil Rosengreen-Nielsen.** 16 Sider.

Disse nyttige og oplysende Landbrugsskrifter udgør ialt over **1700 Sider med ca. 440 Illustrationer**, og den samlede Bogpakke med **alle 11 Bøger**, hvis oprindelige Pris **har været det 6-dobbelte**, fremsendes mod Indsendelse af denne Kupon for

kun 2 Kroner plus Porto.

Beløbet hæves ved Postopkrævning fra

N. C. Roms Skolemateriel-Forretning,

Jernbanegade 3. København B.

Navn: ....

Adresse: .... **pr.** ....

Denne Annonce fraklippes og sendes i aaben Konvolut som Tryksag for 4 Ø.

Nytaarsvers!

Venner, sæt Jer store Maal,
lad det kendes, vi har levet,
stor ved store Sager blevet!

Venner, se ej smaat paa Sag,
lad det kendes, vi har villet
frem mod Maalet, vi har stillet!

Venner, arbejd for vort Folk,
lad det kendes, vi har kunnet,
vi har Hindring overvundet!

Venner, frem for Land og Hjem,
lad os vise, hvad vi magte,
og hvor langt i Dag vi rakte!

Venner, Haand i Bog og Plov,
lad det kendes, vi har levet:
Tegn i Tidens Aasyn skrevet.

Carl E. Simonsen.

Flæsket i Vældkilden.

En Dag begav nogle Molboer sig ud paa en Rejse, hvortil de havde forsynet sig med en velspækket Madpose. Som de nu trasker af Sted, hænder det, at en af dem ser en Vældkilde, der risler frem ved Siden af Vejen. „Nej," raaber han til de andre, „har I Lyst til at se en Gryde, der kan koge af sig selv uden Ild?" En af dem havde et Stykke Flæsk, som Konen derhjemme ikke havde kogt nok; det fik han

nu i Sinde at putte ned i Vældkilden, for at det kunde koge færdig, til de kom tilbage igen.

Lidt senere kom en sulten Skælm imidlertid den samme Vej, og da han saa det rare Stykke Flæsk ligge i Kilden, tog han det op og aad det. Derpaa strakte han sig i Græsset og røg en Pibe Tobak; men før han gik bort, rørte han noget Skarn ud i Kilden i Stedet for Flæsket. Da nu de gode Molboer kom tilbage og ikke kunde hitte Flæsket, men derimod fandt Vandet plumret, saa troede de, at Flæsket var kogt ud, og var snart enige om, at det ikke maatte spildes. De lejrede sig da sindig om Vældkilden, fremtog deres Brødskiver, dyppede dem i det fede Vand og aad dem.

Ovenstaaende Fortælling findes i „**De rigtige gamle Molbohistorier**" med 27 Tegninger af *Poul Steffensen*. Udkommet i en ny smukt udstyret Udgave og faas i alle Boglader for **50 Øre.**

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING

I Løndom.

Fortælling fra Svenskekrigens Tid af Marie Henckel.

Med Tegninger af Luplau-Janssen.

Aftenen var smuk efter en varm Dag i September, men lummer som om der kunde være Torden i Luften. Solen var lige dalet bag Bakkerne i Vest, Engene dampede, og de fjerne Skove laa hyllede i et blaaligt Taageskær, aandende af Fred i denne Stund, ret som om Fjenden ikke oversvømmede Landet som en Bisværm, og det danske Folk vaandede sig i Nød under de Trængsler, som den ulykkelige Krig med Sverrig havde bragt over det.

Selv havde Danmark jo ubesindigt og uden at være tilstrækkelig forberedt kastet Handsken, og haardt maatte det nu bøde derfor. Begærlig havde den kamp- og erobrelystne Karl Gustav jo grebet Lejligheden og var straks efter Krigserklæringen brudt op fra Pommern, hvor han laa med sin Hær, var draget op gennem Holsten helt op i Jylland, havde indtaget Frederiksodde (Fredericia) og besat hele Halvøen, og var derfra, da Isen i den strenge Vinter lagde Bro over Sunde og Bælter, i Februar 1658 gaaet over Fyn og Øerne lige til Sjælland, udbredende Skræk og Forfærdelse paa sin Vej! Bestyrelsen over denne Bedrift, der ikke kendte sin

Lige i Historien, havde næsten virket lammende paa Befolkningen, og for at afværge den truende Fare havde Kongen og Rigsraadet maattet slutte den ydmygende Fred i Roskilde, som det dog snart viste sig, at Svenskekongen ingenlunde var til Sinds at holde, thi under forskellige Paaskud havde han ladet en Del af sine Tropper blive tilbage, da han selv drog bort, og allerede først i August var han kommen igen. Ved Korsør var han landet, og med Hovedstyrken af sin Hær var han rykket frem mod København for at sætte sig fast her og fuldføre Erobringen af det Land, hvor han allerede betragtede sig som Herre, og hvor hans Soldater skaltede og valtede som de fandt for godt, røvede og plyndrede og øvede Vold og alskens Ugerninger, saa der ingen Ende var paa den Nød og Jammer, som fulgte i deres Spor.

I Landsbyen Følleslev, mellem Holbæk og Kallundborg, sad paa denne smukke Septemberaften i Aaret 1658 Præsten, den velærværdige Hr. Ludvig Herforth med sin Plejedatter Gertrud og sin Husholderske ved Bordet foran det dampende Grødfad, da Avlskarlen lettede Klinken paa Stuedøren og stak Hovedet ind.

„Kom kun nærmere, Hans Mikkel,“ sagde Præsten. „Er der noget nyt?“

Karlen tog sine Træsko af og kom ind i Stuen. „Ja, der er da det, at vi nok snart kan forvente Svensken her i selve Følleslev. En af de Særslev Mænd var her nys og berettede, at de har huseret slemt ovre i Faverbo Kro, hvor de slagtede alle Hønsene, tappede al Mjøden og Øllet af Tønderne og brød alle Skabe og Kister op og bandt Kroværten til Sengestolpen og begyndte at skyde til Maals efter ham, desformedelst han ej vilde bekende, hvor han gemte sine rede Penge.“

„Herren fri og bevare os de Umennesker!“ raabte Husholdersken, den gamle Dorthe, og tabte Grødskeen.

„Ikke sikkert dog, at de kommer her til Præstegaarden,“ sagde Hr. Ludvig. „Men skulde det hænde, at det Røverpak er til Sinds at gæste mig selv her i Følleslev, saa —“

„Hvad saa?“ spurgte Gertrud og hævede sine smukke blaa Øjne til Plejefaderens Ansigt, over hvilket der fo'r en ejendommelig Trækning.

„Saa vil de pine og slaa os ihjel,“ jamrede Dorthe, „om vi da ikke kræser op for dem og lader dem æde og drikke os ud af Huset ligervis som i Boelslunde, hvor de til Slut stak Sølvskeerne og Gaflerne i Lommen, naar de rejste sig fra Bordet.“

Præsten smilede. „Min Embedsbroder, Hr. Ivar Munk i Boeslunde, er en klog Mand, Dorthe, ved at staa sig godt med

Svenskerne og give Officererne Tilhold i Præstegaarden har han skaffet sine Sognebørn blidere Kaar og skaanet Liv og Ejendom for dem! Sit Sølvtøj fik han ellers ogsaa tilbage, da han ved en Middag hos svenske Generalen gjorde ligesom de havde gjort hos ham og stak Ske og Gaffel i Lommen sigende, at han mente det saa var Skik og Brug i Sverrig — det hjalp til, at han fik igen, hvad de havde taget fra ham! Med Ræv skal Ræv fanges, ser hun vel, om jeg end er til Sinds at fare frem paa anden Vis end Hr. Ivar."

Hr. Ludvig var trods sin Alder og gejstlige Stand en mandhaftig Personlighed at se til, høj og kraftig af Skikkelse og med et myndigt Ansigt, og hans Øjne lyste med ungdommelig Ild i dette Øjeblik — alene Svenskernes forhadte Navn var nok til at bringe ham i Fyr og Flamme.

„Aa ja," faldt Hans Mikkel ind og nikkede med en vis Stolthed, „vor Fars Sindelag overfor Svensken er kendt nok, skulde jeg mene! Jøsses, jeg husker nok, da vi fangede Gefrejderen og de ti Mand, der havde stukket Ild paa Gaarden, hvor Barselkonen med det nyfødte Barn var brændt inde, og hin Aften, da I skød Vagtmesteren ved Bregninge Aa, ham, der havde skændet Pigen og slaaet hendes Forældre, de gamle Indsidderfolk halvt fordærvet — ja, Dragonen, der plyndrede Købmanden fra Kallundborg og lod ham ligge splitternøgen midt paa Landevejen, gav I da ogsaa sin Bekomst, saa kommer de Sataner her til Føllesley, ved vi da nok, at I af et godt Hjerte vil tage imod dem og volde dem al den Harm og Fortræd, som staar i jer Magt!"

Præstens knyttede Haand faldt ned paa Bordet. „Ja," sagde han og rejste sig, „det vil jeg! Ikke regner jeg dem for bedre end Umennesker og Bødler, der ingen Skaansel fortjener, og ikke gør jeg mig nogen Skrupler over at ramme dem, hvor jeg kan! Men nu er det snart Sengetid og vor Dont for i Dag kan være endt — naar du har tilset Kreaturerne og kommer ind fra Stalden, kan du høre ved min Dør, om der er noget jeg vil, inden du lægger dig, Hans Mikkel."

Han nikkede til de to Kvinder, der gav sig til at rydde af Bordet, kyssede sin Plejedatter, der kom hen for at byde ham God Nat, klappede hende paa Kinden, og trak sig saa tilbage til sit Studerekammer.

„Saa kedsomt det er alt nu at krybe til Sengs, Aftenen er saa mild og smuk," sagde Jomfru Gertrud, der stod og saa ud af det lille Vindue, hun havde aabnet. Gertrud var 20 Aar, slank og velvoksen, blond og skær med klare, milde blaa Øjne og

et Smil, der lyste op som Solskin i det lille kønne Ansigt. Hun var Datter af Hr. Ludvigs Formand i Embedet og gode Ungdomsven, og da hun tidlig var bleven forældreløs, havde han taget hende til sig og elskede hende som sit eget Barn.

„Aftenen er ingen Tid at strejfe omkring paa, om det er det, du tilsigter," sagde Dorthe, „helst nu, da Vejene er usikre og en aldrig kan vide sig tryg for, at Fjenden ikke falder over en."

„Dorthe," sagde Gertrud og vendte sig om, „tror du egentlig, at Svenskerne er saa slemme allesammen? Der skal jo ogsaa være saa meget sammenløbet Pak i deres Hær, raa og vilde Lejesvende, baade Tyskere og Polakker, og det skal da være de værste til at rase."

„Det ved jeg intet om," brummede den gamle Husholderske, „jeg ved kun, at de alle til Hobe er vore Fjender, dem jeg beder Vorherre i sin Naade fri os fra, og stor Forskel er der sagtens ejheller, hvad enten de kaldes svenske eller tyske."

„Men de Svenske tilhører dog en stor og berømmelig Nation, der har ejet mange ædle Mænd og Kvinder og store Helte-Konger, det har jeg baade hørt og læst om i Historien."

Men Dorthe hverken forstod eller brød sig om at høre, hvad der stod i Historien. Hun var træt og vilde til Ro, erklærede hun, og saa trippede hun ud for at se, om Pigerne havde slukket Ilden, og om Katten ikke var bleven lukket ind i Spisekamret. Lidt efter var alt laaset og stænget, og Gertrud maatte, saa haardt det end kneb omsider begive sig ind i det trange Sovekammers, som hun fra Barn af havde delt med den gamle Pige, der havde passet og plejet hende og været hende i Moders Sted.

Hun laa dog længe vaagen efter, at hun var kommen i Seng. Skyerne havde mere og mere trukket sig sammen, og Himlen var mørk og truende, der faldt allerede enkelte store, tunge Regndraaber og langt borte hørtes af og til nogle dumpe, hule Tordenskrald. Gertrud tænkte paa alle dem, der færdedes ude paa de usikre Veje nu til Natten, paa Fjenden, der var dem nær, og paa al den Elendighed, de nu maaske ligesom saa mange andre vilde komme til at opleve; alt hvad hun havde hørt om, hvorledes værgeløse Kvinder og Børn ikke mindre end Mænd var bleven pint og mishandlet, løb hende rundt i Hovedet. En Præstekone havde de dræbt ved at putte hende brændende Svovl op i Næsen, Hr. Povl Rosenvinge ovre ved Middelfart havde de pint med Skruer paa Fingrene, fordi han ikke vilde udlevere Alterkalken og Stagerne, en anden var tilligemed sin frugtsommelige Hustru og to smaa Børn blevet jaget halvnøgne bort fra deres Hjem om Natten, da Præ-

stegaarden blev brændt af over Hovederne paa dem, fordi Fjenderne paastod, at Præsten havde skjult sine rede Penge — alle disse grufulde Beretninger og flere til dukkede frem i Gertruds Erindring, og forhindrede hende i at sove, og tilsidst bad ogsaa hun Gud bevare os i Naade for Svensken!

Noget senere bankede Hans Mikkel paa Præstens Dør. Hr. Ludvig aabnede den og kom ud. „Jeg gaar en liden Tur ad Særslev og Faverbo til, Hans Mikkel," sagde han. „Du kan følge med, vi vil dog se, hvorlunde det staar til der."

Karlen nikkede. „Vil Far, jeg skal tage Bøssen med?" hviskede han.

„Aa ja, gør kun det, kan hænde, jeg faar Brug for den i Aften — det bæres mig næsten for, lille Hans Mikkel."

„Ja vist, det kunde jo tænkes, der var Vildt ad den Kant," sagde Hans Mikkel og kneb det ene Øje til.

Saa vandrede Præsten og hans Karl over Gaardspladsen ud gennem Ladeporten og tog Vejen ad Anneksbyen Særslev til. Det var mørkt nu, Regnen faldt, og Tordenen rullede i det fjerne, men det kymrede ikke i mindste Maade den værdige Præstemand, han var kraftig og haardfør, og det var ikke første Gang, han foretog slige smaa Aftenvandringer enten alene eller i Følge med den betroede Hans Mikkel, siden Fjenden var begyndt at husere i Landet.

At han havde sin bestemte Hensigt med disse smaa Strejftog er indlysende. „Hyrden maa vogte sin Hjord for Ulven," sagde han, og saa gjorde han det paa den Maade, at han paa egen Haand førte en Slags Fribytterkrig mod Svenskerne, og søgte at opspore og straffe hver en Voldsdaad, der øvedes i hans Nærhed, saa at mere end en af de forhadte Krigsmænd, baade høje og lave, var falden for hans Haand og uformærket skaffet til Side.*) Saa lidet denne Fremfærd vel stemte med, hvad der sømmede sig en Kirkens Tjener, saa udsprang den dog af en varm og brændende Nidkærhed, for han havde alle sine Dage været en ivrig danskfindet Mand, hvem Fædrelandets Undertrykkelse laa tungt paa Hjertet og voldte en bitter Sorg. Og hvad enten den ivrige og krigerske Guds Mand nu fortjente at dadles eller roses, saa havde han i hvert Fald hidtil saa temmelig holdt sig Fjenden fra Livet; en behjertet Præst som Hr. Ludvig i Følleslev var jo et Særsyn i hin Trængsels Tid, hvor de fleste tabte Hovedet, og Adelen flygtede

---

*) Historisk. Der sagdes, at han nedsænkede Ligene i en Park ved Præstegaarden.

RK

fra deres Gaarde og lod alt i Stikken, og hans Sognebørn saa derfor op til ham som et Forsyn og stolede paa, at han, der ikke var bange for at gøre det af med en Svensker, naar det kneb, nok fremdeles var i Stand til at skærme dem.

* * *

Jomfru Gertrud plejede altid at være tidligt paa Færde om Morgenen for at hjælpe til i Huset, men i Dag maatte hun have sovet over sig, for Dorthe havde allerede i nogen Tid rumsteret med Pigerne i Køkken og Fadebur, da hun slog sine smukke, klare Øjne op, vækket af en forvirret Larm af Stemmer og Støj ude i Gaarden, og hun syntes alt imellem, at hun hørte Raabene: Svensken, Svensken!

I en Fart fik hun nogle Klæder om sig og ilede ud — der var Dorthe og alle Folkene forsamlede og snakkede og raabte i Munden paa hverandre; en af Bøndernes sædvanlige Pindevogne, forspændt med et gammelt Øg, holdt midt i Gaarden, Bonden, der havde kørt den, stod ved Siden af, og oppe i Vognen paa noget Halm laa en bevidstløs svensk Officer, bleg og blodig med sin Kappe bredt over sig. Bonden stod med et betænkeligt Ansigt, og baade Dorthe og Hans Mikkel rystede paa Hovederne. „Er han galen at komme anstigende her i Præstegaarden med en Svensker," raabte Dorthe, „se han kommer af Sted igen saa fort som mulig ellers faar vi kanske flere af de Kæltringer paa Halsen."

„Saa skrig dog ikke saadan op, Dorthe," sagde Gertrud, der var traadt hen til Vognen og deltagende betragtede den syge, „hvad er der hændet, og hvorlunde er det gaaet til, at denne svenske Officer er bragt hertil?"

„Aa jo, for jeg fandt ham, da jeg nys kom agende paa Særslevvejen," forklarede Bonden, „han laa stønnende og blødende under nogle Buske henne ved Grøften, og jeg vilde begribeligvis først ikke have samlet ham op, da jeg saa, det var en Svensker, men saa kaldte han paa mig og bad mig saa mindelig om en Taar Vand at læske sig paa, og da jeg saa, at han havde faaet et slemt Skudsaar i den ene Skulder og kanske ikke havde langt igen, mente jeg dog ikke, jeg kunde lade ham ligge og dø paa Landevejen som en Hund, for han er jo dog et Menneske og sagtens kristendøbt ligervis som vi andre."

„Det er sandt, Tam, og du har handlet ret," udbrød

L. J.

Gertrud, „hvad enten det er Ven eller Fjende, der trænger til vor Hjælp, skal vi vise Barmhjertighed."

„Men her kan vi ikke beholde ham, Jomfru Gertrud," sagde Hans Mikkel, „vor Far taaler ingen Svensker inden sine Døre."

„Min Fader vil ingen Sinde nægte en syg, kanske døende, sin Hjælp — hvor er han?"

„Omme at berette gamle Lars Ringer, der kom Bud nu til Morgen."

„Saa faar vi handle uden at spørge ham, Mennesket kan ikke ligge der og forbløde sig — løft ham af Vognen og bring ham ind, men tag varsomt paa ham," bød Gertrud. Dorthe slog Hænderne sammen og spurgte, om hun var fra Forstanden, men saa blid og eftergivende den unge Pige end ellers var, lod hun sig dog ikke rokke her, og rolig og med en vis Myndighed vendte hun sig til Hans Mikkel og forlangte at blive adlydt. Saa var der ikke andet at gøre, den saarede Officer blev bragt op i Storstuen, hvor Gæstesengen altid stod opredt, og skønt Dorthe smaaskændte og brummede, sejrede dog ogsaa hendes Medfølelse over Betænkelighederne, og hun hjalp med til at faa ham til Sengs og forbunden.

Det var en ung Mand, og det blege Ansigt var ualmindeligt smukt og ædeltformet. Han var saa afkræftet af det stærke Blodtab, at han næppe formaaede at tale, da han omsider havde slaaet Øjnene op og forbavset set sig omkring; han lod heller ikke til at forstaa, hvad der blev svaret, og da han havde drukket nogle Mundfulde af den Lædskedrik, Gertrud bragte ham, sank han hen igen i en Døs.

„Jeg tror for Sanden, han himler med det samme," sagde Dorthe, „Herre Gud, han er ellers køn og ser slet ikke ond og fæl ud."

Gertrud tørrede sine Øjne. Hun tænkte paa, at der kanske derhjemme i hans Fædreland sad en Moder, en Fæstemø eller Hustru og græd for ham, som maatte lukke sine Øjne langt borte fra dem, der elskede ham, og hun syntes, at det var saa sørgeligt altsammen.

Da Præsten noget senere kom hjem, vidste han allerede, hvad der var sket, og Dorthe og de andre Folk rystede for Stormen, der ventelig vilde komme, men Gertrud gik ham frimodig i Møde. „Jeg tog Ansvaret paa mig," sagde hun, „for jeg vidste, hvad du vilde sige — dræbe sin Fjende, kan man vel, men lade ham ligge, naar han pines og er i Nød uden at hjælpe, dertil har vi ikke Lov!"

„Tam fandt ham liggende paa Særslevvejen," sagde Hans Mikkel og vekslede et Blik med sin Husbond.

Præsten rømmede sig og fo'r sig med Haanden over Panden. „Ja saa," sagde han kort. „Ja, naar han engang er bragt hertil faar han begribeligvis blive og have Lov at dø i Fred." Saa vendte han sig om og gik ind i sit Studerekammer.

En Timestid senere kaldte Gertrud paa ham og bad ham komme op i Storstuen. Den unge Svensker var vaagnet til fuld Bevidsthed, noget Vin, han havde drukket, lod til at have styrket ham, saa at han nu var i Stand til at takke for den Omsorg, der var vist ham, og forklare, hvem han var. Hans Navn var Malmkvist, Kaptajn Erik Malmkvist, og han laa med et Par Kompagnier af kgl. svenske Majestæts Dragoner i Kvarter langt derfra i Viskinde. Hen ad Aften var han, som han plejede, reden ud paa en længere Tur for at se sig om i Egnen paa forskellige Kanter, da han i Nærheden af et Krosted ved Landevejen var stødt paa en Hob drukne polske Landsknægte, der rimeligvis havde været ude paa Rov og Plyndring, og nu havde overfaldet nogle fredelige Bønder, hvem han da var kommen til Hjælp, saa at de vilde Karle tilsidst paa hans Befaling, der gaves i svenske Majestætens Navn, under Eder og Forbandelser havde ladet dem fare og selv var forsvundne med det Bytte, de havde gjort i Kroen. Men saa var der i det samme faldet et Skud, der havde ramt ham i Skulderen, saa at han var sunken af Hesten, som sky og opskræmmet var faret hen ad Vejen. Det var langt borte fra Viskinde, og Mørket var faldet paa, men han havde ikke Kræfter til at slæbe sig hen til Kroen, han havde tabt Bevidstheden og var først kommen til sig selv igen ved Smerten i Saaret; med sit Akselskærf havde han søgt at standse Blodet, og saaledes havde han ligget hen, mens Nattens Timer svandt, indtil Bonden ved Daggry havde fundet ham.

Han havde næppe udtalt, før en svensk Dragon kom sprængende ind i Gaarden. Pigerne løb skrigende deres Vej, men Svenskeren spurgte kun efter Kaptajn Malmkvist; hans Hest var sent om Aftenen kommen tilbage uden Rytter, og da man var bleven urolig for ham, havde hans Folk søgt efter ham fjernt og nær, indtil de endelig havde faaet opspurgt, ad hvilken Kant, han var reden, og det var lykkedes at finde hans Spor. Dorthe, der havde været lige ved at daane af Skræk ved Synet af Dragonen, slog Hænderne sammen af Forbavselse over hans høflige Adfærd, og stod saa Mennesket ikke der og havde ligefrem Taarer i Øjnene af Glæde over, at hans Kaptajn endnu levede.

Om at føre ham den lange Vej helt til Viskinde kunde der

dog foreløbig ikke være Tale. Feltskæreren, der indfandt sig, erklærede, at han paa ingen Maade taalte at flyttes, Saaret var vel ikke dødeligt, men Blodtabet og den lange Tid tilbragt paa den bare Jord i Natteluften havde hidført Feber og taget hans Kræfter, man maatte bede Hr. Pastoren om indtil videre at skænke ham Husly.

Bede — at Svenskere bad og fo'r med Lempe i Stedet for at befale og bruge Vold — det var noget nyt! Hr. Ludvig undredes og var nær ved at ærgre sig over, at de forhadte Svenskere kunde være høflige, men han maatte bide i det sure Æble og huse den Fjende under sit Tag, som han mente selv at have fældet ved sit Skud.

„Ja se, der har Far dog taget fejl og er kommen for Skade at udgyde uskyldigt Blod," dristede Hans Mikkel sig til at sige.

„Hold din Mund, Hans Mikkel! Har denne Svensker ikke fortjent Døden, saa er der nok af de andre, der har det, det faar vel gaa lige op."

Hans Mikkel kløede sig lidt betænkelig i Nakken — han saa ud, som om han ikke rigtig forstod det Ræsonnement, men naar vor Far sagde det, maatte det vel være rigtigt.

Kaptajn Erik Malmkvist laa temmelig længe syg, og selv efter at Livsfaren var forbi, genvandt han kun langsomt Kræfterne. I al den Tid foruroligedes de dog ikke i Præstegaarden af Fjenden. En eneste Gang kom der en Deling Ryttere, forlangte Penge og Fødevarer udleverede og truede med at slaa sig ned der, men da de hørte, at der i Huset laa en saaret Officer af deres egne, drog de bort igen, og de af Kaptajnens Folk og Kammerater fra Viskinde, der kom for at se til ham, opførte sig altid sømmeligt, saa der intet var at klage over. Den syge selv var taalmodig og let at gøre tilpas — det syntes i det mindste Gertrud, og Dorthe maatte give hende Ret. Præsten sagde intet, han undgik Sygeværelset og saa ogsaa helst, at hans Datter gjorde det, men hun var nødsaget til at deltage med Dorthe i Plejen, og var desuden saa hjælpsom og omhyggelig, at hun kun daarligt kunde undværes derinde. Og hvorledes skulde ogsaa den lille ømhjertede Gertrud kunne blive borte derfra, naar hun saa, hvor glad og taknemmelig den unge Officer blev hver Gang, hun viste sig, hvorledes hans blege Ansigt opklaredes og hans mørke udtryksfulde Øjne vedblev at følge hende?

De havde bestandig mere og mere at tale med hinanden om, efterhaanden som han blev raskere. Han fortalte om sit Hjem der-

oppe i Smaaland og om den Moder, han for ikke længe siden havde mistet, om megen Modgang, der havde ramt hans Slægt, og om hvorledes han nu omtrent stod ganske ene i Verden, og Gertrud følte, at hun fik Taarer i Øjnene. Til Gengæld maatte hun fortælle ham om sit Liv og sine smaa Glæder og Sorger, og skønt det var saa lidt, hun havde oplevet, lyttede han altid med en Deltagelse dertil, som kunde han være en gammel, prøvet Ven. Til Tider beskrev han ogsaa Livet derude i den store, brogede Verden, som hun intet kendte til, og hvad han havde set og oplevet — han vidste saa meget, var saa klog og oplyst som ingen anden, hun nogen Tid havde mødt, tænkte hun beundrende.

Og Dage og Uger svandt næsten, uden at hun mærkede det, det var, som om Livet var bleven lysere, rigere for hende, og han — var det ikke ogsaa, som om han kendte en sælsom Fred og Glæde i hendes Nærhed? Han var bleven tredive Aar uden at have lært den sande Kærlighed at kende, skulde dette lille Pigebarn med sit bly og stilfærdige Væsen og det aabne, rene Blik i de store, blaa Øjne virkelig være i Stand til at vække den til Live hos ham?

Men han var nu rask nok til at vende tilbage til sit Kvarter, og der var ingen Grund for ham til længer at lægge Beslag paa sin Værts Gæstfrihed.

„Jeg frygter, jeg altfor længe har været eder til Besvær, og tør sagtens ej heller vove mig oftere herhid, Jomfru Gertrud,“ sagde han i en Tone, der skulde være spøgende ved Afskeden. „Eders gode Fader lægger saa vist ingen Skjul paa sit Sindelag overfor os Svenske, dog — om I vilde tænke paa mig og mindes mig som en Fjende, det vilde smerte mig mere end den nylig lægte Vunde!“

Gertrud rystede paa Hovedet. „Som en Fjende — nej, nej — hvor kunde jeg det? Som en Ven har jeg kun Aarsag at mindes eder, hvad enten I er svensk eller dansk.“

Han tog begge hendes smaa, kolde Hænder og trykkede dem. „Tak,“ sagde han, og Tak for eders Pleje og Omsorg, der gjorde min Krankhed let!“ Et Øjeblik dvælede hans Øjne i hendes, saa vendte han sig bort, og lidt efter forlod han Følleslev Præstegaard efter en høflig, men kølig Afsked med sin Vært.

„Ja, jeg ved jo saare vel, at I ej frivilligt har skænket mig Husly, Hr. Pastor,“ sagde han med et lille Smil, „dog takker jeg eder ligefuldt for Logemente og god Behandling! Af Hjertet haaber jeg, at mine Landsmænd ikke skal forulempe eder paa

nogen Vis efter min Bortrejse, jeg skal visselig allenfals gøre, hvad der staar i min Magt for at hindre det — vi Svenske er ikke alle Bødler!"

* * *

Tiden gik sin vante Gang, Vinteren nærmede sig med Slud og Kulde og korte, mørke Dage. November var allerede forbi, og Julen stod snart for Døren. Kgl. svenske Majestæt drog alle sine Tropper nærmere til Hovedstaden, indenfor hvis Volde der arbejdedes kraftigt paa Forsvaret, og Kaptajn Malmkvist havde ogsaa faaet Ordre til at bryde op fra Viskinde med sine Dragoner.

Gertrud gik tavs og stille omkring; for hende var det pludselig bleven, som om Solen ikke skinnede mere — den svenske Kaptajn havde taget hendes Ro og Hjertefred med sig, skønt hun ikke vovede at tilstaa for sig selv, hvorledes det var fat! Dog, det var sikkert bedst, at han var borte, og at de ingensinde mødtes mere — hvad betød hun vel for ham? Og en dyb Kløft skilte dem jo ogsaa ad, han var svensk og hun var en dansk Pige, hun turde ikke tænke paa ham mere — aldrig mere!

„Hvad skader dig, Barnlil, du er vorden saa bleg om Næbet paa den sidste Tid," sagde gamle Dorthe.

Faderen saa det maaske ogsaa, men han sagde intet. Kaptajn Malmkvists Navn blev heller aldrig nævnet mere i Præstegaarden, efter at han først var borte, den gode Hr. Ludvig holdt nu engang ikke af at blive mindet om, hvorlunde han nødtvungen havde maattet modtage og huse en af Landets Fjender, hvem han saa ivrigt søgte at komme til Livs, under sit Tag, skønt han jo rigtignok i sit stille Sind maatte indrømme, at et mere vakkert og belevent Menneske end denne forhadte Svensker, fandtes der næppe.

Heller ikke fik han oftere Lejlighed til at sende flere fjendtlige Krigsfolk over i den anden Verden, efter at han en Aften havde skudt efter nogle, som var i Færd med at bryde ind i Særslev Kirke og ramt Fændrikken, som anførte dem, for de forsvandt nu efterhaanden fra Egnen for at støde til Hovedarmeen og deltage i det store Skuespil, der forberedtes udenfor Københavns Volde.

Saa var det en Søndag, da Præsten prædikede i Annekskirken og Gertrud hjalp Dorthe, der havde travlt med Julebagning og Slagtning, at der kom nogen ridende ind i Gaarden. Gertrud var just i Færd med at stoppe Pølsemad i Tarmene med sine

smaa, valne Fingre og gav ikke synderlig Agt derpaa, før hun hørte en af Pigerne raabe noget ude i Bryggerset og straks derefter en kendt Røst, der bragte hendes Hjerte til at banke! hun skyndte sig ud i Forstuen og — Erik Malmkvist stod pludselig foran hende!

Hun blev baade rød og bleg af Overraskelse og sagtens ogsaa af Glæde. „I her," stammede hun.

„Ja," sagde han, „jeg kommer for at byde eder Farvel, Jomfru Gertrud, jeg kunde ikke drage bort, kanske for bestandig uden at have set eder en Gang endnu! Kanske var det Uret af mig at komme — men — der var noget, som drog mig hid."

Han tav, og det var som gjorde han Vold paa sig selv. Havde han Ret til at sige mere? I disse Maaneder, hvor han ikke havde set sin lille Veninde, var han bleven klar over sig selv. Adskillelsen havde lært ham, hvad det var, han følte for hende, men han var en svensk Mand, sin Konge og sit Land hengiven, turde han vel knytte noget Baand, der vilde binde dem fastere til hinanden?

Men da læste han det i hendes Blik, som bragte alle Betænkeligheder til at svinde. „Gertrud," sagde han, „mangt og meget stiller os ad for Tiden, min Lod er usikker, og kanske falder jeg i Kampen, men kan og hænde at bedre Tider maatte oprinde, og skulde det hænde, at Fred sluttes mellem eders Fædreland og mit, tør jeg da vende tilbage og tro, at I har mig kær, som jeg har eder? Tør jeg tro, at I vil vente og bie paa mig?"

„Ja," sagde hun og lagde sin Haand i hans, „vente vil jeg om saa Aar maatte rinde — mange og lange, Erik Malmkvist, for mit Hjerte gav jeg dig, jeg kunde ej andet."

Saa drog han hende til sit Bryst. „Gud signe dig da, min unge Brud, som jeg fæster i denne Stund! Falder jeg, da skænk mit Minde en Tanke, men lever jeg, da mødes vi atter og da kommer jeg at kræve min Løn!"

En Stund blev der stille i Stuen, hvor de to stod Haand i Haand og saa ind i hinandens Øjne og glemte den ganske Verden omkring sig; Vintersolen tittede ind gennem de smaa Ruder, og Søndagens Fred dalede ned over dem. Ude i Gaarden stampede Kaptajnens Hest, som Dragonen havde Møje med at holde. Hønsene trippede smaakaglende omkring, og Lænkehunden bjæffede saa smaat inde i sit Hus, men Folkene undrede sig over, hvad Svensken kunde have at snakke om saa længe med Jomfru Gertrud, og Hans Mikkel spaaede, at det vilde gaa ilde, om vor Far nu paa det samme skulde komme hjem.

Lidt efter var Erik Malmkvist borte.

Dorthe, hvem han havde trykket noget i Haanden og klappet paa den runkne Kind, stod og tørrede sine rødkantede Øjne med Snippen af sit Forklæde og snøftede ganske lydeligt — Herre Gud, at tænke sig, at en Svensker kunde være saa godt et Menneske!

Men Gertrud havde skjult Ansigtet i sine Hænder. Hun havde paa een Gang smagt baade Kærlighedens Sødme og dens Bitterhed — skønt og lykkeligt at vide sig elsket, bittert at skilles fra den en havde kær og kanske aldrig skulde gense i denne Verden! Faderen vilde ingensinde tilgive hende, at hun havde skænket sit Hjerte til en svensk Mand, om det skulde komme til hans Kendskab, det vidste hun, men det vidste hun ogsaa, at hvad der end monne hænde, saa var og blev hun Erik Malmkvist tro i Liv og Død.

* * *

Der var gaaet over to Aar, siden den unge svenske Kaptajn hin Vinterdag havde taget Afsked med sin danske Veninde i Følleslev Præstegaard.

Svenskekrigen var endt. Efter Stormen paa København i Februar 1659, der saa heltemodigt var bleven tilbageslaaet, havde Karl Gustav jo maattet opgive sine Planer om at opkaste sig til Herre i Danmarks Rige, og den endelige Fred var jo saa efter hans Død i 1660 bleven sluttet, om end med store, uerstattelige Tab for Danmark.

Det var Foraar med spirende Liv, med mild Luft, grønnende Knopper og Fuglesang, og ligesom Naturen var vaagnet af sin lange Vinterdvale, kunde Menneskene nu atter efter den lange Trængselstid, hvor Svensken havde spillet Mester, føle sig som genfødte til nyt Liv og ny Virksomhed, kunde, efter at Krigens værste Følger omsider var forvundne, atter hengive sig til Fredens Sysler og uforstyrret nyde Frugterne af deres Arbejde.

Aftenklokken havde lydt baade ovre fra Særslev og i Følleslev, da en fremmed aabnede Laagen, der førte ind til den lille Urtehave ved Præstegaarden, og kom gaaende hen imod Huset. Det var en høj, kraftig bygget Mand, med et Ar tværs over Kinden, der dog ikke skæmmede hans solbrændte Ansigt med det tætte, brune Skæg og de mørke, ildfulde Øjne. Han stod lidt og saa sig om — Lænkehunden var faret frem med en hæs Gøen, og en Karl kom til Syne i en Dør omme ved Laden.

„Kan jeg træffe Præsten — og hans Datter?“ spurgte den fremmede.

Karlen saa forbavset paa ham, saa pegede han hen paa Forstuedøren. „Præsten er sagtens nok derinde,“ sagde han, „jeg ved det ikke saa nøje, men I kan jo prøve.“

Lidt efter havde den fremmede banket paa Døren, der blev aabnet af en yngre Mand.

„Jeg er Stedets Præst,“ lød Svaret paa Forespørgslen. „Hvad er eders Begæring? Jeg hører, I er svensk.“

„Jeg er svensk Officer — ja. Men Stedets Præst — er Hr. Ludvig Herforth kanske død?“

„Nej, Hr. Ludvig Herforth, min Formand i Embedet, blev affat og mistede det for godt og vel et Aar siden.“

„Affat? og hvorfor?“ Den svenske Officer traadte forbavset et Skridt tilbage.

Præsten trak paa Skuldrene. „Ja, ser I vel, den gode Hr. Ludvig var alle sine Dage ivrig og snar til Vrede, endog han visselig var en Hædersmand, der gjorde Svenskerne al den Skade, han kunde i Krigen.“

„Det ved jeg, gaa kun videre Hr. Pastor.“

„Naa ja, saa hændte det, at han geraadede i Strid med Tolderen i Kallundborg, desformedelst at denne krævede ham anden Gang for en Pengesum, som han uheldigvis ikke kunde bevise, at han havde betalt, da han havde forsømt at tage Kvittering. I sin Harme forløb Hr. Ludvig sig da slemt overfor Tolderen, og skønt han vedblev at beraabe sig paa sin Uskyldighed og forsikre, at han havde Retten paa sin Side, blev han dog paa Grund af voldelig Adfærd og Uredelighed dømt fra sit Embede.*) Den haardt krænkede Mand nedbad da en Gudsdom og fik den, for da Tolderen forlod Retssalen faldt han og brækkede sit Ben, saa det kunde da skønnes, at han havde snydt den arme Hr. Ludvig og havde Uretten paa sin Side. Sagen kom kgl. Majestæt for Øre, og han tilbød den forurettede Mand et andet og bedre Kald end det, han uretfærdigen havde mistet, men tror I, han har villet modtage det? Stolt og ærekær som han er, har han erklæret, at kun i det Kald, hvor han saa længe har levet og virket, vilde han fremdeles være Sjælesørger, noget andet ønskede han ikke!“

„Og nu?“ udbrød den svenske Officer. „Hvad er der bleven af ham og hans Datter? Hvor opholder de sig?“

---

*) Historisk.

„Ikke langt borte. Den gamle Mand, der faldt i en haard Sygdom og nu er svag og nedbrudt, har ej villet forlade Sognet, men er flyttet ind i en liden Bolig her i Udkanten af Landsbyen. En ringe Sum, han faar udbetalt af Præsteenkernes Kasse, er alt, hvad han har til Livets Ophold, men Jomfru Gertrud gør alt for at lette hans trange Kaar, og er hans Trøst og Støtte, hans et og alt. Men vil I ikke træde indenfor og nyde en Forfriskning, Hr. Officer?"

Dog, den svenske Officer havde Hastværk, han takkede høfligt og skyndte sig af Sted. Ikke længe efter stod han foran et lille Bondehus, hvorhen han var bleven vist af en barbenet, pjaltet Dreng. „Der bor den gamle Præst og Jomfru Gertrud," sagde han.

„Godt, min Dreng, der har du en Drikkeskilling, løb saa ind og sig, at her er nogen, som gerne vil have Jomfruen i Tale."

Derinde i den lille lave Stue, henne ved Vinduet i Aftensolens gyldne Skær sad Gertrud. Bleg og forandret var hun, men næsten kønnere end før, skønt det lille, fine, magre Ansigt bar Spor af Kummer og Græmmelse.

Tunge og trange havde disse Aar været for hende. Trolig sled og arbejdede hun for at lette den kære Plejefader den tunge Byrde, stille og taalmodig syslede hun omkring ham, var hans Støttestav og hans Øjnes Lys, men i Løndom bar hun paa en Kummer, som mere end Arbejde og Anstrængelse havde gjort hendes Kinder saa blege og magre. Stakkels lille Gertrud! Intet havde hun spurgt til den bortdragne Ven, vidste hverken om han var levende eller død, eller om han kanske havde glemt hende, og Uvisheden om hans Skæbne holdt hende ofte vaagen om Natten og bragte Taarerne til at flyde; og ingen havde hun at fortro sig til, alene maatte hun bære det altsammen, hun vidste jo, at Faderen ingenlunde havde forvundet sit gamle Nag til Sverrig, og at det kun vilde have været at dryppe endnu en Draabe Malurt mere i hans Smertens Bæger, om hun kun havde ladet ham ane, at hun havde en af hans Fjender kær.

Gertrud var ikke vant til at nogen begærede hende i Tale og vidste ikke, hvoraf det kom, at hendes Hjerte begyndte saa sælsomt at banke ved Drengens Melding. Hun kunde næppe trække Vejret, da der lidt efter viste sig en Skikkelse i Døren — saa udstødte hun et lille Skrig og laa næste Øjeblik i Erik Malmkvists Arme!

„Du lever altsaa — har ejheller glemt mig —" hviskede hun.

LUPLAU
JANSSEN

„Nej, nej, og nu da intet mere skiller os fra hinanden og alt Had og Fjendskab mellem vore Lande og vore Folk bør være glemt og slettet, er jeg kommen for at kræve min Fæstemø og hente hende til det Hjem, jeg har beredt os!"

Saa frydefuldt havde det uventede Gensyn været, at stakkels Gertrud havde let og hulket paa en Gang, men saa blev det straalende Ansigt pludselig formørket — intet skille dem — ak jo. Just nu maatte de jo skilles, for hvorledes kunde hun nu i Nøden forlade sin Plejefader for at følge den elskede? Bleg og tavs stod hun der foran ham.

„Gertrud," udbrød han, „hvi svarer du mig ej? Hvad gør dig saa tavs og fremmed? Har Aarene og Adskillelsen alligevel forandret dit Sind og vendt det fra mig?"

Hun rystede paa Hovedet. „Ikke saa, min kæreste Ven, Gud, som læser i Hjerterne, ved det! Men jeg kan ikke følge dig, kan ej paa nogen Vis forlade min syge og nedbrudte Plejefader, han, som har vogtet og skærmet mig fra liden og været alt for det forældreløse Barn; han har mig behov; om han skulde miste mig nu, det vilde forvolde hans Død."

Der fo'r en bitter Trækning hen over Erik Malmkvists Ansigt. „Sælsomt spiller Skæbnen med os Mennesker," sagde han. „Skulde vor Lykkes Bæger da nu rives bort, just som det sættes os for Munden? Skal vi gense kun for atter at miste hinanden? Gertrud, Gertrud — der staar jo dog, at Kvinden skal forlade Fader og Moder for at følge Manden."

Gertrud knugede de foldede Hænder mod Brystet. „Gud staa mig bi!" hviskede hun. Saa gik hun hen og aabnede Døren til det lille Kammers indenfor. „Se selv og døm!" sagde hun til Malmkvist.

Han kiggede ind — der sad en Olding og sov i sin Hyndestol, et Vrag, kuet og bøjet, ikke af Aarenes Vægt, men af bitre Prøvelser og den ydmygende Skæbne, der havde ramt ham — Hovedet med de hvide Haar og det furede Ansigt var sunken ned paa Brystet.

Taarerne strømmede ned ad Gertruds Kinder. „Der ser du, hvad han er bleven til, hvem du forlod i hans fulde Kraft og Styrke — o, du, min elskede Ven, som er saa ædel og god, kan der være Tvivl i vore Sjæle om, hvad jeg bør gøre?"

Erik Malmkvist stod tavs, men hun slyngede sine Arme om hans Hals og gemte Hovedet ved hans Bryst.

Saa kæmpede de tvende en Stund en Kamp med sig selv, det blev vel deres Livs haardeste!

Men da den svenske Kaptajn Dagen efter drog tilbage til sit Fødeland, var han alene, og det Hjem, i hvilket han havde ventet at skulle indføre sin Brud, stod tomt. Og i Danmark sad der en Kvinde, bleg og taareløs, for hun kunde ikke græde mere, og vaagede ved en Oldings Leje, en Olding, som i den hele vide Verden kun havde hende og hendes Kærlighed at støtte sig til!

* * *

Aarene svandt — „lange og trange!“

Vinteren dryssede sin Sne, og Vaaren spredte sine Blomster Gang paa Gang, og i Føllesleв skete ingen Forandring. Den gamle een Gang saa drabelige og nidkære Præst rettede sig aldrig mere, og Folk talte medlidende om ham og Jomfru Gertrud, der nu i saa fuldt Maal gengældte, hvad hendes Plejefader havde gjort for hende. Aldrig hørte man hende klage, taalmodig, mild og stille gik hun omkring, havde et venligt, deltagende Ord og en hjælpsom Haand for alle, der trængte, men hvor stort et Offer, hun havde bragt — det største Offer et Menneske kan bringe, sin egen Livslykke — og hvor dyb en Sorg, hun bar paa i Løndom, det anede ingen!

Saa endelig en Dag slukkedes det Livslys for stedse, der saa længe kun havde brændt som en mat hendøende Flamme, og Faderen sov hen med en Velsignelse over Datteren paa Læberne, og Gertrud var fri!

Fri, ja — men var det ikke for sent nu at tænke paa Kærlighed og Lykke? nu, da hun kendte sig saa sælsom træt og der alt var mere end en Sølvstribe i de smukke, blanke Fletninger? Den Uret, hun havde maattet tilføje sin Ven mod sin Vilje, var det ikke for sent nu at forsøge paa at gøre den god igen og ofre ham Resten af sit Liv?

Det lod dog ikke til, at han tænkte saaledes, for nogle Maaneder senere havde den gamle Gaard deroppe i Smaaland, hvor Kaptajn Malmkvist i Aaringer havde levet som en ensom Ungkarl, faaet en Husmoder! Og Folkene fortalte, at han havde hentet hende helt nede i Danmark, skønt han havde kunnet faa Piger nok i sin Hjemstavn, og at de to aldrende Ægtefolk var saa lykkelige og glade for hinanden, saa det var en hel Fryd at se derpaa.

Saa underligt gaar det mangen Gang her i Verden!

Fra Stjernehimlen.

Svanen og Lyren med Omegn.

Af *Torvald Køhl.*

»Der plaskar Svanen i ätherns bad.«
(*»Gluntarne«.*)

Naar den dejlige lyse Sommertid er omme, og de mørke Nætter melder sig, oprinder der en ikke mindre dejlig Tid for den, hvis Sind løftes ved Beskuelse af den pragtfulde Stjernehimmel. „Det vilde jo røbe en sjælelig Abnormitet," har *Joh. Ludv. Heiberg* træffende sagt, „dersom man trættedes ved Naturens Gentagelser." Nej, vi trættes ikke ved Aar efter Aar at se den samme grønne Skov, den samme blanke Strand, de samme tindrende Stjerner. Men for tænkende Mennesker vil Glæden over Naturen snart fremkalde Trangen til at *vide* noget om alle disse Ting, og netop derved aabenbarer Mennesket sin Overlegenhed over hele den øvrige Skabning, at det trods sin jordbundne Stilling kan hæve sig til Erkendelse af sin Stilling i Verdensaltet.

Over Æterens Strand
kunne vi frit
mod det ukendte Land
skue saa vidt.
Kryb kun, Orme paa Jord,
sving, Ørn, dig mod Sky —
langt, langt højere foer
Tanken fra sit Ly.

Med Rette har man kaldt Stjernehimlen „en illustreret Pragtudgave af den græske Mytologi i uhyre Format". Den byder Historiegranskeren Stof til Eftertanke over Fortidens sande og opdigtede Fortællinger. Lad os kaste et Blik paa Stjernekortet. *Svanen* er den forvandlede *Orphevs*, Oldtidens berømte Tonekunstner, om hvem det hedder, at Stormene tav, og alt i Naturen lyttede, naar *hans* bedaarende Strengespil hørtes. De grusomme Bakkantinder dræbte ham, men af Guderne omskabtes han til Svanen og

blev sat op paa Himlen ved Siden af sin *Lyre*. — *Herkules*, som i venstre Haand har Slangen *Cerberus* med de tre Hoveder, sætter Foden paa den overvundne *Drage*, den, som vogtede Hesperidernes Æbler. *Pilen* er den, hvormed Herkules dræbte den prometeiske Grib. *Delfinen* er den, som frelste Harpespilleren *Arion*, da de vrede Søfolk havde kastet ham over Bord. *Ørnen* er den, som bortførte den skønne Yngling *Ganymed* (senere ombyttet med Antinous) fra Bjerget Ida til Olympen, hvor han blev Jupiters Yndling og Mundskænk.

Fra den mytologiske gaar vi nu over til den astronomiske Betragtning af Kortet.

Den Cirkellinie, der passerer gennem Svanen og Lyren er et Stykke af *Cirkumpolarkredsen*. Den indeslutter alle de Stjerner, som altid er over Horisonten og følgelig aldrig staar op eller gaar ned. Til disse *Cirkumpolarstjerner* hører altsaa Deneb og Vega, hele Stjernebilledet Dragen etc. I Februar og Marts ser vi om Aftenen Svanens og Lyrens nordligste Stjerner ganske lavt nede paa Nordhimlen, altsaa kun den Del af disse Billeder, som ligger over Cirkumpolarkredsen. Et halvt Aar senere, i August og September, staar dette Parti næsten lige over Hovedet paa os i de tidlige Aftentimer, og i de følgende Maaneder, navnlig i November, har vi i *Vest* netop hele det Parti, Kortet gengiver. Vi vil nu betragte de enkelte herhen hørende Stjernebilleder og begynder med

Svanen.

Man ser let det store latinske Kors fra den klare *Deneb* (1. Størrelse) til *Albireo* (3. St.). Korsets Tværbjælke dannes af ε, δ og γ i Brystet og Vingerne.*)

---

*) Det græske Alfabet.

α	alfa	ι	jota	ρ	ro
β	beta	κ	kappa	σ	sigma
γ	gamma	λ	lambda	τ	tau
δ	delta	μ	my	υ	ypsilon
ε	epsilon	ν	ny	φ	fi
ζ	zeta	ξ	xi	χ	ki
η	eta	ο	omikron	ψ	psi
ϑ	teta	π	pi	ω	omega

Albireo er en meget smuk Dobbeltstjerne. I en god Landskabskikkert ses dette Par, en gul og en lidt svagere blaa Stjerne.

Den lille Stjerne *61*, som danner en regelmæssig Firkant med Deneb, ε og γ, er ligeledes dobbelt og bestaar af to gule Stjerner, som omkredser hinanden i 600 Aar. Nr. 61 hører til de Fiksstjerner, som har en „stor“ Egenbevægelse. I de sidste 300 Aar har den flyttet sig $^1/_2$ Grad (Maanens Diameter). Derfor blev den Genstand for *Bessels* Undersøgelser, og den blev *den første Fiksstjerne,*

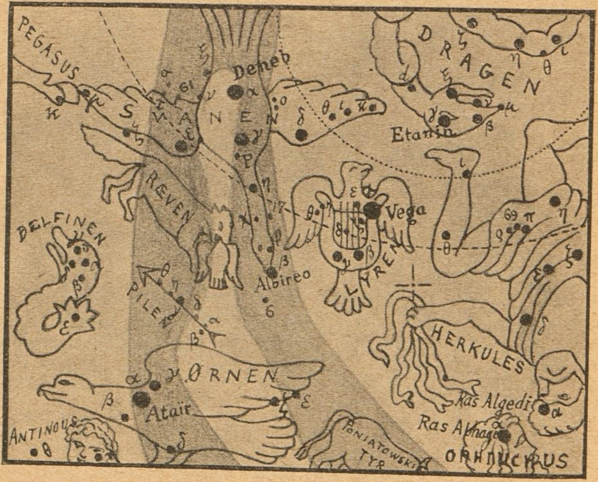

Svanen og Lyren med Omegn.

hvis Afstand fra vort Solsystem blev beregnet (1840). Denne Afstand er saa stor, at Lyset, som fra Solen kommer til os paa 8 Minutter, behøver 8 *Aar* om at ile fra 61 i Svaned til vort Solsystem!

Nær γ staar den svage Stjerne P, som har en ret mærkelig Historie. Aar 1600 var den af 3. St. og lignede γ, men forsvandt 1621, voksede atter til 3. St. i 1655 og forsvandt igen. Efter 1665 har den holdt sig næsten uforandret som en svag Stjerne, der nu sættes til 5. St.

I Svanens Hals staar Stjernen χ, som hører til de foranderlige Stjerner. Den er rød og varierer fra 4. til 13.

St. i Løbet af 406 Dage. Den 5. November 1912 var den klarest. For at kunne følge den helt ned til 13. St. kræves en meget god astronomisk Kikkert.

Lyren.

Vega, en prægtig Stjerne af 1. St., er saa langt borte, at Lyset fra den bruger 20 Aar for at naa os.

Stjernen β er foranderlig mellem 3. og 4. St. i en Periode paa henved 13 Dage.

Nær Vega staar den lille Stjerne ε, som Folk med skarpt Syn adskiller i 2 Stjerner. I Teaterkikkert skelnes de let, og i en astronomisk Kikkert viser de sig begge som Dobbeltstjerner. Deres Omløbstider er beregnet til henholdsvis 1800 og 3700 Aar, og *hvis* de to Dobbeltstjerner kredser om hinanden, hvad ikke er usandsynligt, maa Perioden for et saadant Kredsløb være henved 1 Million Aar. Om dette Stjernepar, hvis Afstand svarer til ca. $^1/_9$ af Maanens Diameter, fortæller *Bessel*, at han som Dreng „opdagede" disse to Stjerner, hvorimod hans ældre Broder kun formaaede at skimte en „aflang" Stjerne.

I *Herkules* nær Lyren træffes paa Kortet et Kors, hvis Midtpunkt betegner det Sted, hvor Solen fører os hen. Medens Jorden og de andre Planeter kredser om Solen, føres hele Solsystemet frem gennem Verdensrummet med en Hastighed, som, lavt regnet, kan sættes til 20 km i Sekundet, men *hvad* der bevirker denne Bevægelse, er som saa meget i Naturen endnu en uløst Gaade. Denne Stedforandring kan dog ikke bevirke nogen paafaldende Forandring i Stjernehimlens Udseende, end ikke i Aartusinder.

Mellem Stjernerne ζ og η, nærmest den sidste, ses i en lille Kikkert en graa Plet, som i Virkeligheden er en pragtfuld Stjernegruppe med mindst 20,000 Stjerner. Den opdagedes af Halley 1714.

Nord for Herkules ligger *Dragen*. Midt i Hovedet, som dannes af 4 klare Stjerner i en skæv Firkant, skimtes en ganske lille Stjerne (6. St.), som dog ikke ses paa Kortet. Araberne kaldte den „Kamelføllet", som blev forsvaret af de 4 uden om den staaende „Kameler". Man ser

her en Genspejling af de gamle Folkeslags Tankeverden. Grækerne satte deres Guder og Helte, Araberne deres Kameler op paa Himlen.

Den Cirkelbue, der passerer Svanens Vinge og Herkules' Fod, er en Del af *Polarstjernekredsen*, hvis Midtpunkt er Himlens Nordpol, som nu ligger i Stjernebilledet *Lille Bjørn*. Denne Kreds passerer forbi alle de Stjerner, der i Tidernes Løb faar Rang som „Polarstjerner“. Om 10,000 Aar bliver δ i Svanen, om 12,000 Aar Vega i Lyren og om 14,000 Aar ι i Herkules Polarstjerne. Hele Kredsløbet omfatter 25,800 Aar.

Af de øvrige Stjernebilleder indenfor Kortets Ramme lægger vi især Mærke til Ørnen med den lyse Stjerne *Ataïr* af 1. St. Den staar i ret Linie med et Par mindre Stjerner.

Det brede, spaltede Baand gennem Svanen og Ørnen, er en Del af *Mælkevejen*. Dette mægtige Stjernelag rummer Millioner af yderst svage Stjerner og opfattes nu vel nærmest som en Kæmpespiral, men fra vort Solsystem iagttages den i en lidt skraa Stilling, hvorved den kommer til at ligne en dobbelt Ring. Men nok herom! Det er Uendeligheden vi har over os. Der er svimlende højt, og ingen kender Tal paa alt det, der i Tidernes Morgen blev skabt.

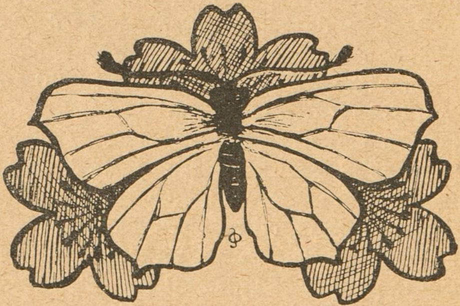

Den korthalsede og den langhalsede.

De var Naboer; den ene buttet, rund og korthalset, den anden tynd, ranglet og langhalset.

De var ikke Uvenner, men de gav hinanden Gloser, naar de mødtes.

„Jeg beklager dig, din Stakkel!“ sagde den tynde en varm

Sommerdag til den tykke, „du har det vist ikke godt; man siger jo, de tykke og fede døjer ondt i Hede.“

„Du er mere at beklage end jeg,“ sagde den tykke; men det vilde den tynde ikke tro.

„Jo, ser du,“ forklarede den tykke videre, „du ved aldrig af, hvad det er at faa noget varmt i dig.“

„Hvorfor ikke det?“ spurgte den tynde.

„Fordi,“ fik han til Svar, „det bliver koldt, inden det kommer gennem din lange Hals.“

Ved Smedjen.

En Dag i Sommer kom Ølbryggeren ridende hen til Smedjen for at faa skoet sine to Heste. Han var i blaa Bomuldsjakke og havde Træsko paa Fødderne.

Mikkel Smed, der hørte Hestetrampet, viste sig straks i Smedjedøren.

„Det er en farlig Varme i Dag,“ sagde Bryggeren, idet han lod sig glide ned fra den Hest, han red paa; „kan jeg faa skoet?“

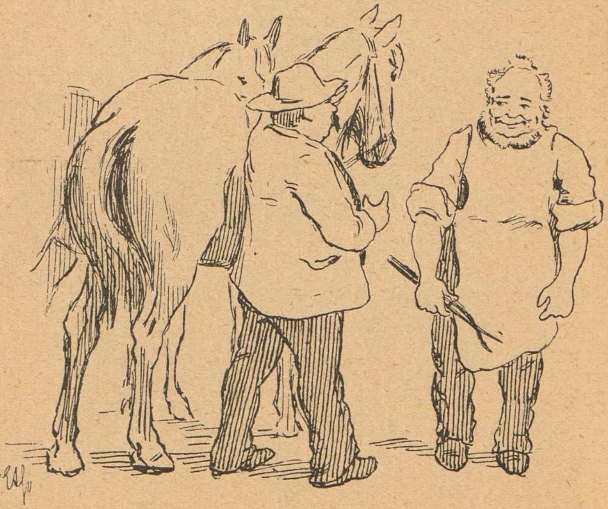

„Magelig!“ sagde Smeden og traadte udenfor.

„Puh!“ sagde Bryggeren, tog Huen af og tørrede Sveden af Panden med det ene Ærme. „Du kan vel give en Drik Øl, Smed?“

„Øl?“ spurgte Smeden forbavset, som om han ikke troede sine egne Øren, og saa sagde han efter en Pavse: „Øl, som jeg kan være bekendt at byde et fremmed Menneske, har jeg ikke; men en rigtig god Drik Vand har jeg, det kan du faa.“

Smeden købte sit Øl hos denne Brygger; og nu kom han først rigtig til at svede.

Skipperhuset.

En Fortælling af Arkelius.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Selv om man har besøgt mange Lande, hvoraf hvert enkelt har sine Ejendommeligheder, vil man dog altid synes, at Holland er et underligt Land. Til Værn mod den graadige, altid urolige Nordsø har det sine Klitter og mægtige Diger, mod hvilke Bølgernes Vælde brydes, men som lange Fangarme sender Havet en Mængde Kanaler ind for at gribe og omspænde Landet. Ude i Klitterne er der trist og raat, men indenfor ligger de fede, smilende Marker, hvor Hundreder af Vejrmøller strækker deres Vinger mod Sky, og hvor store, fuldriggede Skibe stille glider gennem de smalle Kanaler, saa at det ser ud, som om de sejlede hen over de grønne Marker.

Bag disse Diger bor Folk, der er bekendte for Flid og Dygtighed, men tillige for deres stædige Karakter.

Saadan er det nu, og saaledes var det ogsaa i Aaret 1831, da denne Historie begynder.

I Rotterdam laa ved en af Byens Kanaler et gammelt Hus. Facaden med Indgangsdøren vendte ud til en smal Gade, der var brolagt med Mursten, men Husets Bagside gik lige ned i Kanalen. Ogsaa herfra kunde man komme ind, thi der fandtes en lav Dør, hvorfra en frønnet og tangbevokset Trætrappe førte ned i Vandet. Huset var Bindingsværk, og inde i det var mange snirklede Trapper, halvmørke Gange og underlige Kroge.

Dette Hus havde i lang Tid staaet ubeboet, men var i 1831 blevet købt af en forhenværende Skibsfører Jan van Nees, der var en Mand paa omtrent et halvthundrede Aar og af et koldt og indesluttet Væsen. Hans Ansigt var brunt og mærket af Havets Storme og Tropernes Sol, og hans Øjne havde et underligt, sky Udtryk.

Lige overfor van Nees' Hus laa paa den anden Side af Kanalen Gæstgiveriet „Skipperhuset", der, som Navnet allerede antydede, ikke var bestemt for simple Matroser, men kun for Skibsførere og til Nød for Styrmænd. Rotterdam er en Sømandsby, og „Skipperhuset" var stærkt besøgt baade af hollandske og fremmede Sømænd; thi Værtinden, der var Enke og hed Marchen de Jonge, var bekendt for sin gode Mad, sin Properhed og sine billige Priser. Hendes Mand havde naturligvis været Skibsfører, og var som saa mange andre „bleven borte" baade med Skib og Besætning paa en Rejse fra Holland til Java. Det var netop en Rejse, der lovede Kaptajn de Jonge stor Fordel; thi under den langvarige Krig i Aarhundredets Begyndelse mellem England og Frankrig var den fredelige Søfart næsten helt standset, da Kapere, af hvilke mange ikke var bedre end rene Sørøvere, sværmede om efter Bytte. Risikoen for Handelsskibe var stor, men Fragten til Gengæld meget høj, saa baade Skibsfører og Besætning tjente mange Penge, naar det lykkedes at bringe Ladningen i Havn.

Holland var dengang fransk; thi Landet var i 1795 blevet erobret af den franske General Pichegru og omdannet til den „Bataviske Republik"; i 1806 blev det et Kongerige med Napoleon den Førstes Broder, Ludvig Bonaparte, som Konge, men denne nedlagde allerede i 1810 Regeringen, hvorpaa Holland d. 10. Juli 1810 blev inkorporeret i Frankring til Harme og Sorg for alle Hollændere. Denne Fornedrelsens Tid var nu forbi, Landet havde i 1815 genvundet sin Selvstændighed, og dets Handel og Skibsfart blomstrede som ingen Sinde før.

Marchen de Jonge ventede og haabede stadig, at hendes Mand skulde komme tilbage — Livet paa Havet havde i hine Tider saa mange Gaader — men omsider maatte hun opgive

Haabet. Ved en Slægtnings Hjælp lejede hun „Skipperhuset", og Gæsterne strømmede til, dels for den gode Behandling, de fik her, og dels for Marchen de Jonges egen Skyld; thi den unge Enke var en Skønhed, saa rød og hvid og buttet, som en ægte Datter af gamle Holland skal være. Der var mangen stolt Skipper, der for hendes Skyld vilde have sluppet Roret i sin Skude og taget Kommandoen i „Skipperhuset" — maaske ogsaa ladet sig nøje med Stillingen som Næstkommanderende, men Marchen de Jonge afslog alle Tilbud og levede kun for sine Børn, Sønnen Adrian og Datteren Dyveke, der var ganske smaa, da Faderen forsvandt paa Havet.

Nu var der gaaet tyve Aar siden den Tid; Marchen de Jonges Skønhed var falmet; hun var bleven bred og svær, men Gæsternes Antal var ikke blevet ringere: en ny Skønhed var dukket op i „Skipperhuset", nemlig Dyveke, Marchen de Jonges unge Datter. Der var som en Trolddom ved det Pigebarn; alle de unge Sømænd sværmede for hende, og de gamle Skipperes haarde og furede Ansigter blev milde og venlige, naar Dyveke de Jonge kom ind i „Skipperhuset"s Gæstestue.

Og med alt dette var Dyveke en Pige, om hvem ingen vidste det allermindste ondt. Ikke engang Rygtet, dette lumske Uhyre, der altid hår saa travlt, havde noget at sige hende paa.

Hun var nu enogtyve Aar, og hendes Broder var et Aar ældre. Hans Lyst havde staaet til Søen, men Moderen, der havde mistet Manden paa Havet, kunde ikke tænke sig, at Sønnen skulde blive Sømand. Hun talte saalænge for ham, at han tilsidst opgav Tanken om at gaa til Søs, og saa kom han ind i et stort Købmandshus i Rotterdam. Han var paa sin Vis lige saa køn som Søsteren og vel ogsaa en brav Fyr, men flygtig og letsindig, thi han blev forkælet af Moderen, saa han kom til at nære høje Tanker om sig selv.

En Sommerdag var der mod Sædvane kun faa Gæster i „Skipperhuset". En ung Sømand sad ved et af Vinduerne og lod, som om han læste i en Avis — den eneste, som paa den Tid udkom i Rotterdam — men hans Øjne, og det var et Par rigtig ærlige blaa Øjne, fulgte ikke Linierne i Avisen, men søgte ud i den lille Have, hvor Dyveke gik og vandede sine Roser. Paa en Gang saa hun op, deres Øjne mødtes og hendes Kinder fik Farve som de røde Roser, hun syslede med, idet hun sendte ham et Smil og et venligt Nik. Den unge Mands Ansigt straalede, han rejste sig hurtigt og gik ud i Haven, medens Marchen de

Jonge, der sad henne ved Skænken, saa efter ham med et venligt Smil.

„Han der, Cornelis Banckers, er en prægtig Gut," sagde en gammel Skipper til Værtinden, „og skulde jeg vælge en Mand til Deres Dyveke, blev det ham. En bedre Sømand findes ikke i Holland, han er kun femogtyve Aar og fører allerede et af de stolteste Barkskibe her fra Byen."

Fru de Jonge smilede og sagde:

„Ja, Skipper de Wries, vist er han en herlig ung Mand, jeg har jo kendt ham fra han blev født, men han er Sømand, og den Stand kan jo være god nok for en Mand, der ikke har Familie, men naar han først er gift, saa . . ."

„Aah!" afbrød han, „De ruger altid over den Sorg, der overgik Dem, da Johan blev borte, ja vel kræver Havet Menneskeliv, men de fleste af dem, der pløjer Søen, dør dog alligevel paa Landjorden. Det vilde være baade Synd og Skam om Dyveke skulde giftes med en Landkrabbe."

„Ja, saadan synes I Sømænd jo alle, men Landkrabberne mener vist ikke det samme. For Resten tænker jeg ikke, at Dyveke har i Sinde at gifte sig saa snart, det kender jeg da i det mindste ikke noget til.

„Det skal De nu ikke være saa sikker paa, det kan komme over Fruentimmerne som en Byge under Linien. — Naa, for at tale om noget andet, hvad er det for en Mand, der er flyttet ind i det gamle Hus her lige overfor?"

„Han hedder van Nees," svarede Fru de Jonge, „men ellers kender jeg ikke noget til ham. Hans Husstand bestaar kun af en gammel Tjenestepige og en Malaj."

„Han har vel været Sømand, eller hvad mon han tager sig til?" spurgte Skipperen.

„Det ved jeg ikke, men jeg ser, at han gaar over Broen derhenne, maaske han kommer herind, saa kan De jo spørge ham om det,"

Lidt efter traadte van Nees ind. Han hentede sig et Glas Øl hos Værtinden, tog derpaa en af de lange Kridtpiber, der altid laa stoppede paa Kaminhylden, tændte Piben og satte sig saa langt fra de andre Gæster som muligt.

Den gamle Skipper de Wries var øjensynlig meget nysgerrig. Han flyttede urolig sin Stol nærmere og nærmere til van Nees og sagde endelig:

„Formodentlig Hr. van Nees, der bor i Huset paa den anden Side af Kanalen."

P. St 1912.

„Ja," svarede den tiltalte kort.

„Gammel Sømand ligesom jeg selv, kan jeg tænke."

„Ja."

„Har maaske ikke faret med hollandske Skibe?"

„Nej."

„Han er just ikke en af de mest gabmundede, jeg har truffet paa," tænkte de Wries, men fortsatte dog ufortrøden:

„De har maaske mest sejlet i Udenrigsfart?"

„Ja!"

„Mit Navn er Wries, Michael de Wries, jeg har ogsaa været Skipper og . . ."

„Det bryder jeg mig ikke om at vide," sagde van Nees kort, hvorpaa han drak sit Øl, rejste sig og gik, medens de Wries harmfuld saa efter ham.

„Nu har De vel faaet alt at vide, hvad De ønskede," sagde Værtinden, men de Wries slog i Bordet og svarede:

„Der er noget galt med den Mand, det tør jeg bande paa, en ærlig Sømand holder ellers nok af at spinde en Ende med en gammel Kammerat."

Da van Nees kom udenfor, saa han ind i Haven og der kom et ondt Glimt i hans Øjne, da han bemærkede, at Dyveke stod i fortrolig Samtale med den unge Cornelis Banckers.

Der gik en let Gysen gennem Dyveke, da hun saa van Nees, og hun sagde:

„Der gaar vor nye Genbo, jeg ved ikke, hvor det kan være, men altid, naar jeg ser ham, bliver jeg saa angst, og dog kender jeg ham slet ikke, han har kun kommet her en Maaneds Tid, men stirrer altid saa underlig paa mig."

„Aah! han gør dig vel ingen Fortræd, han er ikke farlig; jeg er mere bange for de unge, der sværmer om dig som Maager om en Sildestime.

„Det var en smuk Sammenligning, saa er jeg altsaa som en Sild."

„Dyveke," sagde han og greb hendes Hænder, „i Morgen sejler jeg og bliver borte i over et halvt Aar; vi har jo givet hinanden vor Tro, hvorfor maa jeg da ikke sige det til din Moder, der kender mig fra jeg var ganske lille, hvorfor maa jeg ikke raabe det ud til alle derinde, at Dyveke er min alene, saa de ved, at du er trolovet og holder op med at manøvrere omkring dig."

„Cornelis," svarede hun, „hvad gør det vel, at de sværmer for mig, jeg er sikker nok. Kun dig alene holder jeg af, som du af mig; det har vi jo vidst, fra vi legede sammen som Børn.

Men Moder ser jo nødig, at jeg bliver en Sømands Hustru, det har hun selv prøvet, og derfor synes jeg, at det er bedst at forberede hende lidt efter lidt, og det skal jeg gøre, medens du er borte; og naar du saa kommer hjem, vil vi aabenbare det for alle Mennesker."

„Naa, ja, ja, som du vil," sagde han med et Suk, „men jeg maa vel komme her i Aften, naar Mørket er faldet paa, og sige dig et sidste Farvel før jeg rejser."

„Ja, det maa du, jeg skal nok komme her ud i Haven," svarede hun, hvorpaa Cornelis Banckers gik bort.

Da Jan van Nees kom hjem, satte han sig ved et Vindue, hvorfra han kunde iagttage „Skipperhuset".

„Radab!" kaldte han, og et Øjeblik efter kom Malajen næsten lydløst ind i Værelset.

„I det Hus derovre bor en Enke med en Datter, og der er vist ogsaa en Søn, skaf mit alt at vide om disse Folk, men vær forsigtig og tavs," sagde Nees.

„Ja, Herre," svarede Malajen, og saa blev der ikke vekslet flere Ord om den Sag.

Samme Aften gik Cornelis Banckers til „Skipperhuset" for at tage Afsked med Dyveke og traf hende, som hun havde lovet, ude i Haven.

„Jeg er glad for, at du ikke skal paa saa lang en Rejse, det er vel kun til Spanien," sagde hun.

„Ja, vi gaar til Cadiz og derfra til en eller anden engelsk Havn, saa haaber jeg, at vi igen skal hjem; den hele Rejse skulde ikke vare meget over et halvt Aar. Naar jeg saa igen skal ud paa Havet, haaber jeg, at du er min egen lille Kone, saa vi ikke, som i Aften, behøver at krybe i Skjul i Haven for at sige Farvel til hinanden."

„Ja, det vilde jeg ogsaa ønske, saa havde jeg da en Beskytter, jeg er bleven saa ængstelig i den sidste Tid, det har jeg aldrig været før."

Han lo og sagde: „Dyveke de Jonge behøver ikke flere Beskyttere end dem, hun har; hver eneste af de unge Sømænd, der kommer her, vil gaa i Ilden for hende, og desuden har I da ogsaa en Mand i Huset, din Broder Adrian er da en flink Fyr."

„Ak, Cornelis," svarede hun, „jeg er bange for, at han ikke er saa flink endda; han er sjælden hjemme om Natten, og Moder græder tidt for hans Skyld; thi han kan bruge alle de Penge, hun kan skaffe. Han er vist kommen i med daarlige Venner og

Veninder; Købmand Heemskerk, hvor han er, har ogsaa været her og klaget over, at han forsømmer sin Gerning."

„Saa er det nok bedst, at jeg taler et alvorligt Ord med ham, inden jeg skal sejle i Morgen, vi er jo Skolekammerater, og — men hvad er der dog?" sagde Banckers, da Dyveke forskrækket greb hans Arm og trykkede sig ind til ham.

„Vi bliver belurede," hviskede hun angst, „jeg saa en Skikkelse, der krøb henad Jorden ligesom en Slange."

„Aah Snak!" svarede han, „mine Sømands Øjne er vel bedre end dine, og jeg ser ingenting i dette Mørke."

„Kom, lad os hellere gaa ind, jeg er bleven saa angst," sagde hun, „vi behøver da heller ikke at skjule os her i Haven."

Endnu nogle kærlige Ord vekslede de i Enrum, men gik saa ind i Stuen, hvor Cornelis Banckers tog Afsked med Fru de Jonge og derpaa gik hjem.

Ude i Haven sneg Malajen Radab sig ned mod Vandet, lod sig glide ud i Kanalen og svømmede over til Bagsiden af van Nees' Hus, hvor han gik op ad Trætrappen og ind gennem den lave Dør.

Et Øjeblik efter stod han foran van Nees og fortalte, at han havde beluret Dyveke i Haven og erfaret, at hun var trolovet med en ung Sømand, der nu skulde ud paa en Rejse. Tillige fortalte han, hvad han havde hørt om, at Adrian de Jonge var en Ødeland, der gjorde Moderen Sorg.

Van Nees hørte i Tavshed paa Malajens Forklaring og mumlede ved sig selv:

„Se, se, saa Pigebarnet spiller hemmelig Kæreste med en ung Flødeskæg, og Moderen maa punge ud til Sønnen, naa, det var allerede en hel Del, jeg der fik at vide."

Højt sagde han:

„Tak Radab, jeg er tilfreds med, hvad du har udrettet i Aften, der vil maaske blive forlangt meget mere af dig, men du har jo lovet at gøre alt, hvad jeg ønsker."

„Ja," svarede Malajen, „det vil jeg, De har reddet mit Liv, og jeg faar her alt, hvad jeg behøver, hvorfor skulde jeg saa ikke gøre, hvad De befaler?"

„Tak Radab, du kan gaa," sagde hans Herre.

I „Skipperhuset" blev van Nees snart en daglig Gæst, men han sad altid for sig selv og iagttog skarpt de andre Gæster uden at blande sig i deres Samtale. Blev han spurgt, svarede han saa kort som muligt, og naar han var gaaet, blev der ført mangen Diskussion om ham. Det forundrede alle, at ingen af

de mange gamle Sømænd, der kom i „Skipperhuset", kendte ham; de havde dog ellers truffet mange hollandske Sømænd rundt omkring i Verden, og tilsidst var de tilbøjelige til at tro, at han maaske slet ikke havde været Sømand, skønt hans Ydre tydede derpaa.

Saaledes gik et Par Maaneder; van Nees sad hjemme om Dagen, og naar Dyveke var i Haven ved „Skipperhuset", tog han en stærk Skibskikkert frem og stirrede gennem den over paa hende. Om Aftenen besøgte han Gæstgiveriet, og medens han var mut og ordknap mod alle andre, var han saa mild og venlig overfor Marchen de Jonge, at de Wries en Dag sagde til hende:

„Naa, Fru de Jonge, nu faar „Skipperhuset" nok snart en ny Vært, han, den skumle Karl derovre paa den anden Side af Kanalen, gaar jo paa Frierfødder til Dem, men bliver han Mand i Huset, kommer her vist ikke mange af de gamle Gutter mere."

„Hvad er det for Snak?" svarede hun, „De kan vel begribe, at jeg ikke har i Sinde at gifte mig paa mine gamle Dage; jeg har sandelig nok at spekulere paa endda."

Og det havde hun ogsaa; thi Sønnen Adrian fortsatte sit vilde Liv og kom hvert Øjeblik til Moderen for at faa Penge til at betale Gæld med.

Gæsterne kunde ikke undlade at lægge Mærke til, at deres ellers saa rolige Værtinde ofte havde grædt og været i Sindsoprør. Van Nees, der mere og mere syntes at vinde hendes Fortrolighed, spurgte hende saa en Dag, da de var alene, om, hvad det var, der tyngede paa hendes Sind. Da hun ikke vilde svare, sagde han:

„De kan godt betro Dem til mig, jeg kender allerede Sammenhængen; det er Sønnen, der volder Dem Sorg."

Hun troede, at ingen vidste noget ondt om hendes Adrian og sagde derfor forbavset:

„Hvad ved De om min Søn, og hvem siger, at det er for hans Skyld, at jeg er i daarligt Humør?"

„Jo, Fru de Jonge, jeg ved godt, at han gør Gæld og kommer til Dem for, at De skal betale. Nu er Deres faa Sparestillinger gaaet med, og De kan ikke hjælpe ham mere; De er ikke en Gang i Stand til at kunne betale Afgifterne af Herberget her, som De derfor snart maa gaa fra, og hvad vil De saa begynde paa?"

Hun begyndte at græde, og han vedblev:

„Jeg ved dog ogsaa Raad og Hjælp for Dem, og alt kan

blive godt, hvis De indvilger i det, jeg ønsker. Maa jeg sige, hvad det er?"

Hun nikkede tavs og han fortsatte:

„Nu giver Skibsfarten kun Sulteføde til sin Mand, men jeg sejlede paa Havet i den Tid, der var noget at fortjene, og jeg er bleven en velhavende, jeg tør sige en rig Mand. Men jeg staar helt alene i Verden og har det saa ensomt. Jeg vilde derfor gerne have en Kvinde, som jeg kunde dele alt med, og dersom De . . ."

Hun strakte afværgende Hænderne frem og afbrød ham:

„Nej, nej! Hr. van Nees, slaa de Tanker af Hovedet, jeg er bleven for gammel til at gifte mig igen, det vil jeg ikke."

Han saa forbavset paa hende og sagde:

„Jeg har heller ikke tænkt paa, at det skulde være Dem, det er Deres Datter Dyveke, jeg gerne vil have til Hustru."

„Dyveke!" udbrød Fru de Jonge ligesom lidt fornærmet, „det unge Barn er da ingen Kone for Dem."

„Jo netop, jeg holder af hende, som jeg aldrig før har holdt af nogen, og hvis hun bliver min Hustru, tager jeg mig af Sagerne her. Saa beholder De „Skipperhuset", jeg betaler Deres Søns Gæld og skal nok tale med ham, saa at han bliver et bedre Menneske. Naa, hvad siger De?"

„Vi kender Dem jo saa lidt, og det kommer da først og fremmest an paa Dyveke, har De talt med hende?"

„Nej!" svarede van Nees kort, „jeg vilde først sikre mig hendes Moders Samtykke; Pigebarnet har nok Nykker, hun bilder sig ind at være trolovet med en ung Fyr, der hedder Banckers."

„Med Cornelis!" udbrød Fru de Jonge, „sandelig, hun kunde ingen bedre Mand faa, men hvem siger det?"

„Tak for Opmærksomheden," svarede van Nees, „De kan jo spørge hende selv om det, jeg ser, at hun kommer der,"

„Ja, jeg skal nok tale med hende ved Lejlighed."

„Jeg synes, at Lejligheden er god nok, lad os se at faa Sagen afgjort med det samme; husk paa, hvad det gælder for Deres eget Vedkommende, ja for Resten ogsaa for Deres Børns."

Marchen de Jonge sukkede og kaldte paa Dyveke, hvorpaa de alle tre gik ind i Familiens Værelse.

„Dyveke," sagde Moderen, „Hr. van Nees er kommen for at gøre dig et Spørgsmaal."

Hun tav og saa paa van Nees, idet hun ventede, at han nu vilde tage Ordet, men han nikkede kun og sagde kort:

„Fortæl De kun Deres Datter, hvad Sagen drejer sig om."

„Naa, ja, Hr. van Nees spørger, om du vil være hans Hustru, han er en velhavende Mand og holder meget af dig."

Inderlig forbavset saa Dyveke paa Moderen og derefter paa van Nees, og Spørgsmaalet forekom hende saa komisk, at hun brast i Latter.

Der kom et ondt Glimt i van Nees' Øjne, og Fru de Jonge udbrød forskrækket:

„Men Barn dog, hvad er det du ler af? Hr. van Nees har talt i fuldt Alvor; vel siger han, at du har givet Cornelis Banckers dit Løfte, hvad ikke engang jeg kender noget til, men han regner det kun for Barnestreger og vil alligevel spørge dig, om du vil være hans Hustru."

Da Dyveke hørte Moderen fortælle det, som hun troede skjult for hele Verden blev hun blussende rød, Vreden kom op i hende og hun sagde haardt:

„Naar en Mand kommer og spørger, om jeg vil være hans Hustru, skønt han ved, at jeg har givet en anden mit Løfte, saa maa han ikke være meget værd, og aldrig kunde det falde mig ind at binde mig til en saadan Mand. Aldrig! Det er mit Svar, og for Resten vil jeg sige, at det gerne maa komme frem nu, at at jeg er trolovet med Banckers, jeg vilde selv have fortalt dig det, Moder, jeg troede, at ingen vidste det. Den Aften, jeg sagde Farvel til Cornelis ude i Haven, syntes jeg jo nok, at nogen luskede om i vor Nærhed og lurede, det var altsaa denne Hr. van Nees. Fy! jeg hader saadanne lumske Mennesker."

van Nees blev bleg af Harme, men sagde rolig:

„De tager fejl, jeg var ikke i Deres Have, hverken den Aften eller nogen anden. Jeg giver Dem ogsaa Tid til at tænke over det Spørgsmaal, Deres Moder gjorde Dem paa mine Vegne, De betænker Dem nok; Pigesind skifter som Vinden i April."

Han gik bort, og Dyveke gav sig til at græde.

Var van Nees selv tavs og indesluttet, saa var det samme ikke Tilfældet med hans Tjenestepige. Hun holdt af at faa sig en Passiar med de omboende, og det var vidunderlige Ting, hun kunde berette. Ikke om van Nees' Fortid, for den kendte hun ikke, eftersom hun først var kommen i Huset hos ham, da han tog Bopæl i Rotterdam, men Nabolaget vidste snart Besked om alle de kostbare Ting, han ejede, og som han havde bragt med hjem fra sine Rejser. En Dag, da hverken van Nees eller Malajen var hjemme, havde hun endog dristet sig til at tage Tjenestepigen fra „Skipperhuset" med hjem, for at hun skulde beundre

Herlighederne. Men just som de stod og løftede paa en lille Buddha-Figur af Guld, kom van Nees hjem, og Tjenestepigen skælvede for den barske Mands Vrede. Mærkværdig nok blev han ikke vred og var endda meget høflig mod den fremmede Pige. Naturligvis varede det ikke længe, før Gæsterne i „Skipperhuset" vidste, at van Nees ejede mange sjældne og kostbare Ting.

Fru de Jonges Formaninger til Sønnen frugtede ikke; naar hun græd og klagede over, at hun ikke kunde skaffe Penge til at betale hans Gæld med, lovede han vel Bod og Bedring, men kom han i Kammeraters Selskab lod han sig dog atter forlede til at spille og paa anden Maade øde Penge, og tilsidst kom det Øjeblik, da Fru de Jonge ikke længer kunde betale de Afgifter, der paahvilede hende. Datteren var hendes eneste fortrolige, og ofte sad de to Kvinder sammen til langt ud paa Natten for at lægge Planer, der dog alle viste sig ubrugelige.

En Aften silde, da de saaledes talte med hinanden, hørte de en Lyd, som om nogen listede om inde i Adrians Kammer, der kun ved en tynd Brædevæg var skilt fra deres Stue. De troede, at Adrian var kommen hjem og kaldte ham derfor ved Navn, men da ingen svarede, tændte de en Lampe og gik ind i Værelset, hvis Vinduer stod aabne, men Adrian var der ikke.

Ud paa Eftermiddagen den næste Dag fik Fru de Jonge Besøg af van Nees. Hans Ansigt var koldt og barsk som sædvanlig, men hun troede at se et Glimt af Skadefryd i hans Øjne og blev helt bange.

„Fru de Jonge," sagde han, „jeg kommer til Dem i Anledning af en meget sørgelig Sag, som jeg maa tale med Dem om i Enrum."

Hun kom til at ryste, men stød Hjertet op i Livet og viste ham ind i deres private Stue, idet hun med et Forsøg paa at smile sagde:

„Uha, De ser saa højtidelig ud, at jeg bliver helt nysgerrig."

„Det er ikke min Vane at bruge mange Ord, og jeg vil derfor kun sige Dem, at der i Nat er bleven stjaalet forskellige kostbare Ting hos mig og jeg ved, hvem der er Tyven."

Det var, som om en Jernhaand greb hende om Hjertet og knugede det sammen; hun blev ligbleg og sank om paa en Stol, idet hun stammede:

„Hvad mener De, det angaar vel ikke mig, hvem der er Tyven?"

„Jo desværre, for det er Deres Søn; han er bleven set, da han forlod mit Hus."

Hun sprang imod ham som en Tigerinde og raabte:

„Bevis, hvad De siger, eller jeg regner Dem kun for en elendig Slyngel."

„Naa, naa, vi fik jo ikke paagrebet ham, saa jeg kan ikke bevise det, men De ved maaske, om han var hjemme Klokken tolv i Nat, hvis han var det, er han uskyldig, for paa den Tid fandt Tyveriet Sted."

Angstens Sved brød frem paa hendes Pande; thi da hun og Dyveke var inde paa Adrians Værelse og fandt det tomt, hørte de netop Klokken i Zuiderkirkens Taarn melde Midnatstimen, og hun tænkte nu, at Støjen, de hørte i hans Værelse, var de listende Skridt af ham, da han gik bort for at begaa Tyveriet.

„Nej," sagde hun tonløst, „han var ikke hjemme, men derfor er han vel ingen Tyv."

„Tal nu med Deres Søn," sagde han, „jeg kommer igen i Aften, jeg vil vente med at melde Tyveriet indtil videre."

Fru de Jonge var ved at fortvivle; vel vidste hun, at Sønnen var en letsindig Ødeland, men at han skulde være en Tyv, kunde hun dog ikke tro. Hun fortalte alt til Dyveke, og i Angst afventede de begge, at Adrian skulde komme hjem.

Han blev rasende, da han hørte sig beskyldt for Tyveri, og kun med stort Besvær lykkedes det hans Moder og Søster at afholde ham fra at styrte sig over van Nees, da denne om Aftenen kom igen.

„Naar De ved Dem uskyldig har De vel intet imod, at Deres Kammer bliver undersøgt af Deres Moder og i Overværelse af Deres Søster og mig," sagde van Nees. „Findes der intet, vil jeg tage min Beskyldning tilbage, skønt baade min Tjener og jeg saa Dem, da De i Nat roede bort fra mit Hus."

Adrian erklærede sig straks villig, og de gik alle fire ind i hans Værelse, hvor Moderen begyndte at undersøge hans Gemmer. Hun havde ikke søgt længe, før hun med et Skrig greb sig om Hovedet og sank om paa Sønnens Seng; thi pakket ind i et af hans Lommetørklæder laa Buddha-Statuen af Guld, den, der saa tidt havde været talt om i „Skipperhuset".

Dyveke udstødte et smerteligt Skrig, medens Adrian blev ligbleg og forvirret stirrede paa Statuen.

„Naa!" sagde van Nees koldt og roligt, „behøves der saa flere Beviser?"

Da fo'r Adrian som rasende løs paa van Nees, idet han raabte:

„Du har ladet Figuren lægge herind, din Skurk, hvad er din Hensigt? Jeg har aldrig stjaalet."

van Nees slyngede ham til Side og sagde:

„Dumme Dreng, det er let nok sagt, at jeg har lagt Figuren herind, det er jo en gammel Forklaring, men Fru de Jonge siger, at Døren var aflaaset, og selv om Vinduet var aabent, saa sidder det tyve Alen over Jorden, og jeg kan ikke flyve."

Adrian forstod, at alt talte imod ham; han satte sig stønnende paa en Stol og sagde:

„Jeg sværger ved Gud, at jeg ikke har stjaalet noget."

„Det bliver nu Øvrighedens Sag at opklare, hvorledes Tyveriet er blevet udført, og hvem der er Tyven," sagde hans Anklager.

„van Nees, van Nees, styrt os ikke i Fordærvelse," jamrede Fru de Jonge, „jeg har mistet alt, hvad jeg ejede, og skal min Dreng nu straffes som Tyv, saa — ja, saa er Kanalen her udenfor dyb nok til at skjule mig og min Skam."

„Det beror paa Dem selv og Jomfru Dyveke, om jeg vil gaa til Politiet; lover Deres Datter at ville blive min Hustru, vil jeg intet melde, man anklager jo ikke sin Familie, men ellers maa Retfærdigheden ske Fyldest. Jeg giver jer alle Betænkningstid til i Morgen," svarede van Nees, idet han tog Buddha-Figuren og gik bort.

„Skipperhuset"s Gæster maatte den Aften undvære baade deres afholdte Værtinde og Dyveke. De var syge, sagde Pigen, men oppe i sit Værelse sad Fru de Jonge med sine Børn i Fortvivlelse.

„Moder og Dyveke," sagde Adrian, „Gud er mit Vidne; jeg har ikke stjaalet, det er alt, hvad jeg kan sige.

„Vi syntes, at nogen listede om paa dit Værelse, men da vi aabnede Døren, var det tomt. Hvor var du henne, det maa du da kunne fortælle?"

„Jeg kan ikke sige det," svarede Adrian, „en ung Piges Ære er afhængig af min Tavshed."

„En ung Piges Ære," gentog Dyveke bittert, „ja, paa mig ligger der vel mindre Vægt, jeg, der nu maa svigte Cornelis og gifte mig med denne gamle Mand, som jeg skælver for, hver Gang, jeg ser ham."

„Det skal aldrig ske," raabte Adrian, „hellere vil jeg lade mig deportere."

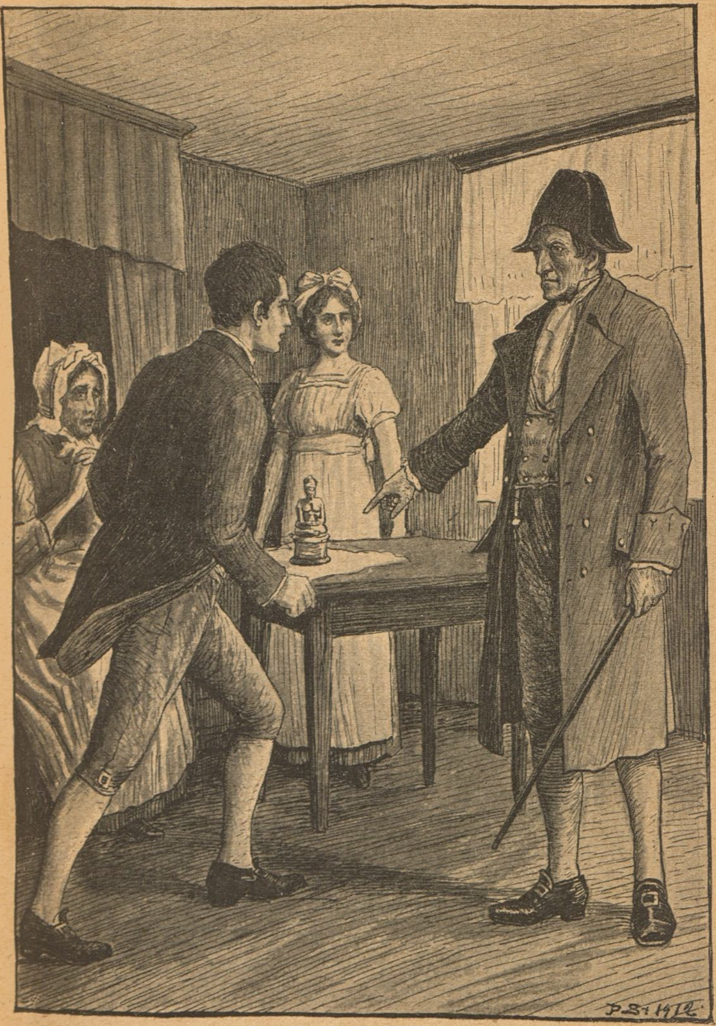

Dyveke brast i Graad og sagde:

„Nej, jeg har taget min Beslutning, det gjorde jeg straks, da van Nees var gaaet; jeg vil love at blive hans Hustru og derved fri dig fra Straf og os andre fra Skam. Jeg er jo nødt til det, ogsaa fordi Moder intet mere ejer, og vi ellers maa gaa herfra i Nød og Fattigdom."

Det blev en tung og sørgelig Nat for dem alle tre, men omsider gryede det ad Dag, og Livet stillede sine Krav. Efter at uendelig mange Planer var lagte og igen forkastede, bestemtes det under Suk og Taarer at gaa ind paa van Nees' Fordring, og Dyveke skrev til ham:

„Jeg er villig til at opfylde Deres Ønske, dog kun, hvis jeg maa være fri endnu i tre Maaneder."

Pigen blev sendt over med Brevet og bragte en Billet med tilbage. I Billetten stod kun:

„Tak! Ja, tre Maaneder."

„Radab," sagde van Nees, da Pigen var gaaet, „nu har jeg naaet mit Maal. Jeg ved nok, at du er behændig, men hvordan du kom ind ad det Vindue, forstaar jeg ikke."

„Det var let nok," svarede Radab, „Huset er gammelt og Muren ujævn, en Malaj kan sagtens komme op der."

Det havde været tungt for Dyveke at skrive de faa Ord til van Nees, men endnu tungere faldt det hende, da hun skulde meddele Cornelis Banckers, hvad der var sket. Hun skrev det ene Brev efter det andet og rev dem igen i Stykker; Dagene gik i Pine og Nætterne uden Søvn. Endelig fik hun da et Brev færdigt, men da hun sendte det af Sted, var det, som om Solen gik ned for hendes Liv, som skulde det aldrig mere dages. En Trøst havde hun dog; hendes Offer var ikke forgæves: thi Adrian blev et helt andet Menneske. Han holdt sig borte fra sit tidligere Selskab, var flittig og nøjsom, men en tung, knugende Alvor hvilede over hans Sind.

Van Nees holdt sit Løfte og lod Dyveke fuldstændig i Ro. Han kom kun sjældent over i „Skipperhuset" og var da saa kold og tilbageholdende, at ingen, der hørte ham tale til Dyveke, kunde tænke, at han var hendes vordende Ægtefælle.

*   *   *

Barkskibet „Zeeland“ laa og drev for Vindstille i Spanske Sø. Det var Søndag og Mandskabet havde samlet sig paa luv Kobryg, hvor de sang og fortalte Historier. Den unge Kaptajn, Cornelis Banckers, gik op og ned ad Dækket, idet han af og til kastede et utaalmodigt Blik til Vejrs, hvor Sejlene slappe og døde slog mod Master og Stænger.

Barken kom fra Cadiz og skulde nu til Liverpool, for derfra at gaa til Rotterdam, hvor Dyveke, hans egen Dyveke, med Længsel ventede ham, men med dette fordømte Stille kunde det vare længe, inden de naaede i Havn. Han havde dog brugt alle de gamle Sømandskneb for at skaffe Vind; han havde gaaet baglæns om Stormasten tre Gange og klappet den, mens han fløjtede en Salme, og meget andet havde han forsøgt, men Vinden vilde ikke komme.

I Cadiz var der til Erstatning for en syg kommen en Matros, der hed Ewert Jans, om Bord. Han havde sejlet mellem Indien og Australien i over tyve Aar og i den Tid aldrig været hjemme i Holland. Han var en ældre Mand, der havde oplevet meget og holdt af at fortælle derom. Nu sad han mellem de andre og var just i Gang med en Historie.

„Det kan være haardt for en Sømand at ligge underdrejet for en flyvende Storm i mange Etmaal,“ sagde han, „men Stille og Taage kan somme Tider være meget værre. Ja, nu er det jo ingen Sag, nu er der jo Fred paa Søen, men for en Snes Aar siden, i Krigens Tid, havde man ikke alene Vejr og Vind at slaas med, men ogsaa de forbandede Kapere og Sørøvere.“

„Har du været med til det?“ spurgte en anden.

„Om jeg har? Ja, det kan I bande paa; jeg glemmer det aldrig, og ingen andre kan huske det, for de, der var med dengang, er alle døde. Ser I, det er nu over tyve Aar siden, at vi laa med Briggen „Regina“ for Vindstille i det indiske Hav. Vi havde et godt Skib under Fødder, og nogle Vaaben var der ogsaa om Bord, for det var, som sagt, urolige Tider. Vejret var tykt, og paa en Gang skyder der ud af Taagen en stor Skonnert, der førte engelsk Flag. Vi Hollændere var jo dengang under Frankrig, desværre, og Franskmændene var i Krig med Englænderne; Skonnerten var altsaa en Fjende. Vi kunde tælle mindst otte lange Kanoner i hans Bredside, og Dækket var fuldt af bevæbnede Folk. Vi hejste vort Flag, og Kaptajnen, der var en ung, flink Mand ligesom Banckers her, sagde: „Ja, Gutter vi er Hollændere og er vel enige om at bide fra os, saa længe vi kan.“

Først skød Engelskmanden et løst Skud paa os, og saa be-

gyndte han med de skarpe. Vi svarede med en lille Kanon, vi havde, men det var et ulige Parti. Rejsningen styrtede ned i Hovedet paa os, og Splinterne fløj omkring Skuden; af vore seksten Mand blev i et Kvarters Tid fire dræbte og seks saarede. Saa lagde Skonnerten paa Siden af os, og Banditterne sprang om Bord. Forrest var en Malaj, og han entrede som en Abekat. Vores Skipper sprang frem imod ham, slog ham i Dækket og vilde gøre det af med ham; men en af de andre Slyngler -- en hvid Mand — sprang til og fyrede sin Pistol af paa Skipperen, der styrtede om paa Dækket. Da han prøvede paa at rejse sig, huggede den anden ham flere Gange i Hovedet med sin Entreøkse, indtil han opgav Aanden.

Vi var nu kun to Mand tilbage, og saa maatte vi give os. Vi blev slæbt over i Skonnerten, mens Banditterne plyndrede Briggen for, hvad de kunde bruge og saa satte den i Brand uden at bjerge de saarede.

For at beholde Livet maatte vi tage Tjeneste hos dem, og det var et rart Selskab. De kaldte Skuden et Kaperskib, men en nederdrægtig Sørøver var det og ikke andet. Der var Spaniere, Irlændere, Malajer og flere andre Slags om Bord, men han, der dræbte vor Kaptajn var — ja, jeg skammer mig ved at sige det — han var en Hollænder. Han var Styrmand paa Skuden og blev kaldt Dickson, men det var begribeligvis ikke hans rigtige Navn. Han var den værste af dem allesammen; aldrig spurgte han os om, hvad vores Skipper og de andre, der blev slaaede ihjel, hed; han var ligeglad, og jeg saa senere, at han skød endnu et Par Mennesker.

Naa, jeg var der om Bord i et halvt Aars Tid, saa slap jeg fra dem i Bombay. Min Kammerat var død af Feber, saa jeg er nok den eneste, der endnu lever af „Regina"s Besætning."

„Hed Briggen „Regina"?" spurgte Banckers, der var kommen hen til Folkene og havde hørt den sidste Del af Fortællingen.

„Ja, og en stolt Skude var . . ."

„Hvad hed Kaptajnen?" afbrød Banckers ham.

„Han hed de Jonge og var fra Rotterdam, og en flink Mand var han; — skammeligt, at han skulde omkomme saaledes."

„Almægtige Gud, saa er denne Gaade jo løst," sagde Banckers halvhøjt, „nu kan jeg da fortælle Fru de Jonge, hvorledes hendes Mand er kommen af Dage, det har hun aldrig vidst."

Han længtes endnu mere efter at komme i Havn, og endelig kom der Vind, saa at de faa Dage efter ankrede ved Liverpool. Han havde saa inderligt glædet sig til at høre fra Dyveke, og Brev var der ogsaa, men det var et trist og smerteligt Brev. Hun skrev, at hun maatte tage sit Løfte tilbage, fortalte ham, hvorledes alt var gaaet til, og ud af hver Linie talte hendes Sjæls dybe Sorg.

Cornelis Banckers blev længe siddende i dybe Tanker med hendes Brev foran sig. Af og til rystede han paa Hovedet og sagde: „Adrian de Jonge er ingen Tyv, der maa stikke noget under."

Han var ikke af den Slags Mennesker, der opgiver en Sag, fordi de møder Modstand, men han var en rigtig stædig Hollænder og tænkte da heller ikke et eneste Øjeblik paa at slaa sig til Ro med Dyvekes Brev og saa lade alt gaa, som det bedst kunde; han vilde tværtimod kæmpe til det yderste for at beholde hende, han havde kær.

„Zeeland"s Besætning kunde forstaa, at Kaptajnen havde faaet daarlige Efterretninger; thi han var mod Sædvane tavs og alvorlig og skyndede af al Magt paa Arbejdet ved Losningen; og snart var Barskibet paa Vej til Rotterdam.

Dyveke skælvede, da hun hørte Sømændene i „Skipperhuset" tale om, at nu var Cornelis Banckers kommen i Havn med „Zeeland". Hver Gang Døren blev aabnet, tog hendes Hjerte paa at banke med dumpe Slag: „Er det ham, der kommer, er det ham, der kommer? — Men han kom ikke; thi han sad i sin Kahyt i dyb Samtale med Adrian de Jonge, der straks var kommen om Bord til ham.

„Cornelis," sagde Adrian, „jeg sværger ved Gud den almægtige, at jeg er uskyldig, du maa tro mig."

„Ja, Adrian, jeg har ikke et Øjeblik troet andet, denne van Nees maa være en Skurk, men det vil falde os svært at bevise. Naar han anklager dig for Politiet og siger, at Buddha-Figuren er funden i dit Kammer, kan du jo ikke nægte det."

„Nej, det kan jeg ikke, og jeg ser ingen Udvej, skønt jeg har tænkt derover i mange Nætter, for med Søvn har det kun været smaat i den sidste Tid."

„Nu maa vi hjælpe hinanden og ikke give op, sagde Banckers, „i Morgen haler vi ind i Kanalen ved Pakhuset for Losning, og saa kommer jeg ind til jer. Sig saa til Dyveke, at jeg kommer, hører du, Adrian!"

Det blev sent, før Dyvekes Broder kom i Land den Aften,

men han havde mere Ro i sit Sind, end han havde haft i lang Tid.

Den næste Morgen blæste det en flyvende Storm, der drev Nordsøens Vand ind i Kanalerne. Vinden tog i „Zeeland"s Skrog, saa det var vanskeligt at forhale Barkskibet. Under lystig Opsang gik Matroserne rundt i Gangspillet, medens Kaptajn Banckers stod oppe paa Ruffet og ledede Arbejdet. Da standsede Ewert Jans pludselig og stirrede med stive Øjne ind paa en Mand, der stod paa Kajen for at se paa Barken.

„Dickson, Dickson!" raabte Ewert og pegede ind, „se! der staar Skurken, som dræbte Kaptajn de Jonge."

„Sludder," brummede en af andre Matroser, „du har nok drukket for megen Genever i Aftes, den Mand kender jeg godt, han bor her i Byen og hedder van Nees!"

„Det er Dickson," gentog Ewert Jans bestemt, og Kaptajn Banckers, der havde hørt, hvad der blev talt om, saa nu ogsaa ind paa Manden og kunde kende van Nees.

„Ewert, er du vis paa, at det er Dickson," sagde Banckers hæst og hurtigt, „husk paa, at det er mange Aar siden, du har set ham; her hedder han van Nees, jeg kender ham ogsaa."

„Jeg vil gøre min Saligheds Ed paa, at det er Dickson, den Skurk, hans Fjæs glemmer jeg aldrig; vi skal vel melde ham til Politiet, ikke sandt Kaptajn?"

„Lad os nu først komme til Bolværket, min Gut, saa kan vi tale om det," svarede Banckers, og der klang en saadan Glæde i hans Stemme, at Matroserne forundrede saa op paa ham.

Da Barken var fortøjet, kaldte Kaptajnen sine Folk sammen og fortalte dem alt om van Nees, Familien de Jonge og sig selv. Han spurgte dem, om de vilde hjælpe ham, og et enstemmigt Ja var Svaret.

„Tak, Gutter," sagde Banckers, „nu vil vi først selv tage Fyren lidt i Øjesyn, før vi blander Politiet ind i Sagen."

Da Mørket faldt paa, tog Stormen til i Voldsomhed. Det rystede i Rotterdams gamle Huse, og Vandet i Kanalerne steg højere og højere.

Sent om Aftenen blev der banket haardt paa Døren til van Nees' Hus, og da Radab lukkede op, trængte en Skare Mænd ind.

„Malajen, saa sandt jeg lever!" raabte Ewert Jans, „nu er jeg da vis i min Sag," og i et Nu var Radab overmandet og bunden, hvorpaa Mændene gik op i Huset, hvor van Nees,

der havde hørt Støjen, kom dem i Møde. Han blev modtaget med Raabet:

„Dickson, Dickson! Du Skurk og Morder, husker du Briggen „Regina“? Nu er din Time kommen, du skal dø for Bøddelens Økse.“

Med en vild Ed sprang van Nees tilbage og løb ned ad Trappen til Kanalen, hvor han havde en Baad liggende. Han stødte den lave Dør op og traadte ud, men i det samme kom der et vældigt Stormstød, han mistede Fodfæstet paa den slimede Trappe og styrtede med et Skrig ud i Kanalen. Et Par af „Zeeland“s Matroser sprang i Baaden for at redde ham, men han var allerede ført bort af den rivende Strøm, og først flere Dage efter blev hans Lig fundet.

Kaptajn Banckers gjorde Anmeldelse til Politiet om det passerede, og det viste sig da, at Ewert Jans ikke havde taget fejl; thi Radab var netop den Malaj, der blev befriet, da van Nees dræbte Kaptajn de Jonge. Radab fortalte ogsaa, at det var ham, der havde lagt Buddha-Statuen ind i Adrians Værelse, og saaledes blev dennes Uskyldighed bevist. Malajen fik ingen streng Straf, han blev kun sendt til Java og skulde der arbejde et Par Aar paa Regeringens Kaffeplantager.

I Jan van Nees' Hus blev der fundet mange Kostbarheder og en hel Formue i rede Penge. Af disse tilkendte Retten Fru de Jonge en betydelig Sum, medens Resten blev anvendt til en Stiftelse for Enker, hvis Mænd var omkomne paa Søen.

Et halvt Aar senere ringede Klokkerne i den gamle Zuiderkirkes Taarn til Bryllup for Cornelis Banckers og Dyveke de Jonge. Den Dag var der Fest i „Skipperhuset“, og mellem de mange, glade Bryllupsgæster sad gamle Ewert Jans, der fortalte til alle, som vilde høre paa ham, at det egentlig var hans Skyld, at det hele var gaaet i Orden.

Og det havde han jo paa en Maade Ret i.

Han heldte bare Vandet fra.

En Formiddag som jeg sad og fik en Bid „halvgaaende Middag“, kommer Tjenestedrengen hjem fra Marken med den tomme Ølkrukke. Han satte Krukken paa Bordet og saa til vor Mor, men sagde ingen Ting.

„Øl igen!“ siger hun til mig, og det er ikke uden et eneste

Øjeblik siden, han har været her efter Øl; Fjerdingen er mesten Dels tom.“

Han fik imidlertid en Krukke Øl at daske af med, og i det samme gik jeg ud for at give Svin. Da det var mig paafaldende med den stærke Tørst midt paa Formiddagen, holdt jeg Øje med ham fra Svinehusdøren, uden at han mærkede det. Da han kom om bag Haven, hvor han tænkte, at ingen kunde se ham, gav han sig til at haandtere Krukken saa underlig. Saa kunde jeg ikke dy mig længer, men sprang frem og raabte: „Men hvad i Herrens Navn er det, du bestiller, Barn? Du spilder jo Øllet!“

„Nej.“ sagde Knægten, „jeg hælder bare Vandet fra.“

Kun en eneste lille Gnist.

Fortælling af Mimi Dorph.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Paa den brede, hvide Strandbred nær det store aabne Hav legede tre smaa Drenge i det dybe varme Sand. Barbenede og smudsige var de alle tre, men medens Jens Peter var vant til at færdes uden Fodtøj paa de barkede sol-

brændte Fødder og saa at sige var født til sine pjaltede Klæder, saa han næppe kendte sig selv, naar han en sjelden Gang kom i den fine Bluse og i Ankelskoene, kunde man straks se, at det kneb for de to spinkle Københavnerdrenge at sætte de bare Fødder i det stride Marehalm og stenede Sand, og at de tilsmudskede Kofter nylig havde ligget flunkende rene i Kufferten.

Jens Peter var da ogsaa hjemmehørende i Fiskerlejet,

Søn af den vævre Mariane, der, medens Fatter var paa Langfart, gjorde Nytte paa det store Badehotel, hvor de to andre Drenge var Gæster. De elskede at lege med Jens Peter, der forstod at bruge Sandet til de morsomste Lege; snart byggede de Fæstninger med Volde og Grave, hvortil de møjsommeligt slæbte Strandvand i deres smaa Blikspande, snart byggede de Stenkajer og gravede Havne eller Kanaler, der førte Vandet dybt ind imellem de hvide Klitter.

Den ældste af de fremmede Drenge, den otteaarige Emil, var Søn af en Grosserer, som tilbragte Sommeren i Syden med sin Hustru, som var svag og skrøbelig efter en livsfarlig Lungebetændelse. Imidlertid var Emil sat i Pleje hos sin Faster, den unge Enkefru Raun, der sammen med sin lille Johannes var indbudt af Grossereren til at bo paa Badehotellet.

Fru Raun havde kun været gift i to Aar, da hendes Mand, en lovende ung Kunstmaler, døde; i fire Aar havde hun baaret Sorg og kun levet for sit Barn, som hun vidste havde arvet Faderens Talent, og som hun haabede skulde vinde det Navn og den Berømmelse, som han ikke havde naaet. Grosserer Falk havde ikke uden Glæde erfaret, at hans Søster ved Badestedet vilde træffe sin Barndomsveninde Frøken Krog og dennes Broder, Kaptajnen; han vidste nok hvorfor denne i sin Tid var vandret ud til fremmede Lande og anede, hvorfor han nu atter var kommen hjem og netop havde valgt sig dette Sommerhjem.

Fru Raun vidste det ogsaa — hun greb sig ofte i ungdommelige Drømmerier og Tanker, hun forlængst troede skrinlagte, følte det næsten som en Forbrydelse, at hun bar de hvide Kjoler, som Svigerinden sendte hende fra Madeira — „men det var jo saa smeltende varmt denne Sommer, og Johannes var saa glad ved at se lille Mo'r pyntet som de andre Damer."

Kaptajnen og de to Veninder døsede mellem Klitterne; han fortalte om sit øde, glædeløse Liv i det vilde, uciviliserede Land, Fruen drømte om Lykke, Frøkenen byggede Luftkasteller —

„Ak, om dog blot Broder vilde blive hjemme, selv om hun skulde blive Nr. 2 — Nr. 3 — eller Nr. 0 for ham, blot ikke igen denne grusomme Adskillelse."

Drengene asede og sled, de gravede og skovlede, de dryppede af Sved og Søvand; Solen bagte og brunede dem,

Maagerne kredsede, Svaler og smaa glindsende Firben søgte ud og ind i Klitvæggenes Huller og Havet sang sine ensformige Melodier.

„Og nu," sagde Emil, „nu er Hullet dybt nok og nu skal I bare se Løjer, vi fylder det med alt det Papir og tørre Græs vi kan hitte og saa — —"

Drengene fo'r omkring; her fandt de en henslængt Avis, hist et sammenrullet Stykke Madpapir, raskt gik det, Hullet fyldtes, en hel Skarnbunke slæbte de sammen, og saa trak Emil højtideligt en Æske Tændstikker op af Bukselommen.

„Se, hvad jeg fandt henne i Klitten, hvor den tykke Doktor altid ligger —"

„Giv ham den igen, aa, giv ham den igen," bad den lille Johannes, „man maa aldrig lege med Ild, siger min Mo'r."

„Aa, hvad skidt, herude i Sandet, bare en eneste lille Gnist."

Jens Peters Øjne straalede: Ild, Gnister, Flammer, han elskede Flammer, siden han saa Badehotellets store Fyrværkeri ved Prinsebesøget.

Emil rev Tændstik efter Tændstik, men Paalandsvinden slukkede dem lige saa hurtigt, Æsken tømtes hastigt og ikke en eneste vilde fænge.

„Kom, kom —" raabte Jens Peter, „vi stikker op i Plantagen, der er Læ —"

Selv Johannes glemte Ængstelsen, af Sted benede de alle tre, forbi andre Børn, hvis Lege de i deres Iver slet ikke ændsede, forbi Kaptajnen og Damerne, der forbavset raabte: „Hvorhen," og som, da de intet Svar fik, trøstede sig med, at den vilde Jagt vel kun gik til en anden Legeplads paa Stranden.

Paa Skovvejen mødte de den gamle Professor, med sin Botaniserkasse var han paa Vej til Plantagen.

„Kom ikke til mine Fuglereder eller til den ældgamle Kristtorn" — raabte han efter dem — det var nu de Ting, han elskede højst der paa Stedet.

Af Sted — af Sted i susende Fart til de naaede Lysningen inde mellem Fyrrene, hvor Solen bagte som i en Bageovn, og ikke en Luftning rørte sig.

Her var nok af Kvas, man behøvede næppe at bukke sig, med de bare Fødder sparkede de Løvet sammen, hvad gjorde saa det, at Fyrrenaalene bed og Tornene sved — vældigt Sjov var det, Fyrværkeri, Fyrværkeri for Majestæten, Hurra!

Endelig! Emil rev en Tændstik og behøvede ikke flere, det knastørre Fyrrebrænde blussede lystigt, Drengene jublede, med Sang og Skrig sprang de omkring Baalet.

— Johannes snublede over en Trærod og faldt — faldt lige ind i den knitrende Ild — godt, at Blusen var vaad ellers havde det vel været Døden. Hans kønne, lyse Krøller, hans Øjenbryn og Øjenvipper blev afsvedne, hans Øjne sved og brændte, Huden paa hans Kinder vablede sig, hang i Flosser og Laser, han skreg og jamrede, Kammeraterne skreg endnu højere, og over Stok og Sten kom den gamle Professor styrtende, greb det forbrændte Barn og løb med ham i sine Arme, glemmende Baal og Brand, ja, selv sine elskede Fuglereder og den berømte Kristtorn, som nu gik op i Flammer.

Stor blev Sorgen og Forskrækkelsen, den tykke Doktor fik nok at bestille, og stakkels Fru Raun glemte i samme Øjeblik og for bestandig alle lyse Drømme og Forhaabninger — hun blev igen den alvorlige Enke, den bekymrede Moder, som i Uger og Maaneder skulde lide med sin ulykkelige lille Dreng.

— Pludselig opdagede man Røg fra Plantagen.

„Brand, Brand —“

Af Sted fo'r Landliggere og Fiskere — røde Luer slikkede op ad de graa Stammer, der en efter anden sank sammen for de glødende Favntag.

Det var midt i Sommertiden, Brandmandskabet var paa Høstarbejde, hvert Vandløb var udtørret, alt var Uorden og Forfjamskelse.

Skaden syntes næsten ubodelig, tyve Aars Kultur, hundredaarige Træer blev lagt øde, de skyggefulde Spadserestier laa i Aske — takket være een eneste lille Gnist.

Og ikke nok med det!

Marianes lille Hus var bygget ind i et Hjørne af Plantagen, ingen tænkte derpaa, før hun selv skreg:

„Mit Hjem, mit Hjem!“ —

Fulgt af den hele Skare nysgerrige løb hun fortvivlet langs med den brændende Skov.

For silde! Hytten var allerede falden, det lille Hjem, hvor Jens Peter var født, alle de kønne Sager, som Fatter havde bragt hjem fra fremmede Lande, var borte, alt var fortæret af de graadige Flammer.

Mariane sank fortvivlet sammen, alt, alt havde hun

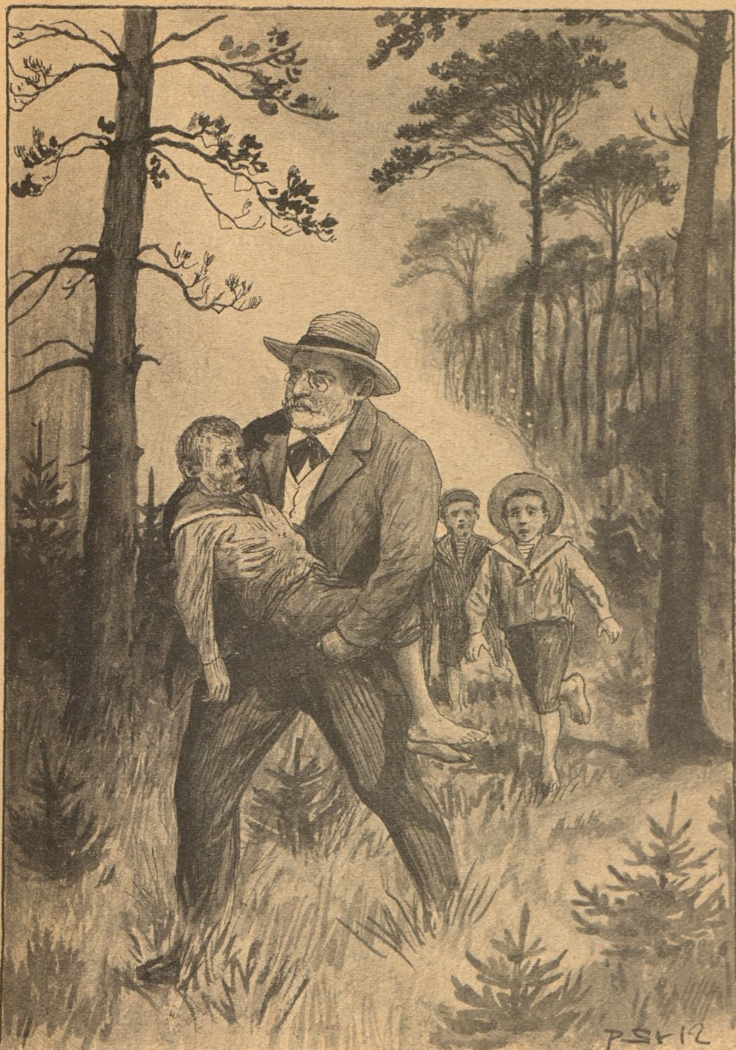

mistet, hun og hendes Dreng var hjemløse — og hvad vilde dog Fatter sige, naar han kom hjem til hele Ødelæggelsen.

I den første Sorg var det Fru Raun umuligt at meddele sin Broder Dagens Rædsel; Kaptajnen gjorde det for hende, men Journalisterne var hurtigere, og da den svage Frue nede paa Madeira et Par Dage efter aabnede sin danske Avis, læste hun med Forfærdelse:

„Børns Leg med Tændstikker — Virum Plantage brænder — Grosserer Falks Sønner livsfarligt forbrændt.“

— — — — —

Med et Klageskrig styrtede hun til Jorden, en varm klæbrig Masse farvede hendes Læber og plettede hendes hvide Dragt —

Den Blodstyrtning man længe havde frygtet, kom nu ligesaa pludselig som heftig, og da Grossereren et Par Uger efter begav sig paa den tunge Rejse hjemad, var han alene; den unge Frue sov for bestandig under de viftende Palmer paa den skønne Ø.

Grosserer Falk satte en Ære i at betale hver eneste Øre, der var tabt gennem Sønnens ulykkelige Leg — men det kostede ham alt, hvad han ejede, og alt hvad han gennem mange lange Aar kunde spinke og spare sammen. De ødelagte Skovstrækninger blev ryddede og atter tilplantede, men der skulde gaa Aar hen, før man atter kunde finde Skygge nær Virum Strand, hvis Badeliv og Kurhotel derfor sygnede hen, saa det lille Fiskerleje atter faldt tilbage til Armod og Usselhed. Mariane fik en ny Bolig og nyt Indbo — begge Dele bedre end det gamle — men det var ikke det, Fatter havde længtes hjem til, ikke det, han havde haft i Tankerne mangen drøj Vagtnat ude paa det vilde Hav. Fatter bandte og svor, at Hjemmet ikke længer var hans, han gik paa Kroen og kom ravende hjem derfra, han gjorde det Aften efter Aften, den raske Sømand blev tilsidst en sludsket Dagdriver, Mariane sled sig ihjel, og Peter kendte kun Hug og haarde Ord. Saa tidligt som muligt tog han som Skibsdreng bort fra Hjemmet, om hvilket han ingen gode Minder bragte med.

For Johannes var alle Kunstnertanker forbi, det ene Øje var uhjælpelig ødelagt, det andet gemte sig bag sorte Briller. Da han voksede til kom han paa Onklens Kontor og overtog senere Forretningen sammen med Emil, — Emil, der bar paa den tungeste Byrde: Den onde Samvittighed!

Han var jo den ældste, burde have været den fornuftigste; det var ham, der fandt Tændstikkerne, der ikke havde villet lytte til Johannes' Advarsel, der havde tændt Baalet og var Skyld i hele Ulykken, som gav hans elskede Moder Døden, og hvorom Fætterens sorte Briller mindede ham hver Time paa Dagen. Thi Fru Raun flyttede med sin Dreng til Broderen, styrede hans Hus og søgte at hygge om ham og være ham til lidt Trøst.

Men Kaptajnen følte, at nu var alt Haab ude for ham, han rejste tilbage til det fjerne Land, men hans Søster fulgte med, og langt ude i Ødemarken, hvor de havde deres Hjem, talte de ofte om den lille Gnist, som skulde lægge saa meget øde, knække saa mange Haab, dræbe saa megen Lykke! —

Kun een eneste lille Gnist!

Humoristiske Smaating.

Stilfuldt.

„Men bevares vel Fru Sørensen, har De nu faaet en sort Puddel? Før havde De hvid."

„Jamen kære, den kunde vi da ved Gud ikke være bekendt at gaa med nu, da vi gaar i Sorg."

En Nytaarsnat i Hønsehuset.

Af H. Mathiassen.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

Det var Sylvesterdag, den sidste Dag i Aaret. Det havde begyndt at sne saa smaat, og det saa ud til mere. Ude paa Gaardspladsen til det lille kønne Landsted „Sofiehøj" stod Kancelliraad Møller, forhenværende Fuldmægtig i Ministeriet, med Hænderne i Lommerne paa den tykke Vinterfrakke, Pelshuen i Nakken og Stokken under Armen og betragtede med den øjensynligste Stolthed det store, nye Hønsehus, der præsenterede sig som en lille Svejtservilla i det hvide Landskab.

Høns var Kancelliraadens Yndlingsdyr, og disse kære Skabninger optog det meste af hans Tid og de fleste af hans Tanker, siden han flyttede bort fra „den røde Bygning" inde i København og slog sig ned her ude paa „Sofiehøj", der var kaldt op efter hans afdøde Hustru. Her levede Kancelliraad Møller nu af sine Rentepenge, for sit Hønseri og for sin eneste Datter.

„Nej," sagde Kancelliraaden med inderlig Overbevisning, idet han sendte en Røgsky til Vejrs, „Mage til Hønsehus findes der sku ikke i flere Miles Omkreds — og endnu mindre Mage til Hane," føjede han til med et kærligt Blik til den stolte, røde Italienerhane, der netop tog sig en lille Aftenpromenade sammen med nogle af sine Koner. „Nej, min gode Hansen, saadan en Hane faar De skam aldrig, og min faar De nu under ingen Omstændigheder," og Kancelliraaden gned sig med indre Fryd i Hænderne.

„Kom saa ind og faa Kaffe, lille Fa'r!" lød en ung Kvindestemme fra det aabne Køkkenvindue, saa frisk og velklingende, at den ligefrem førte Feststemning med sig. Og ind trippede Kancelliraaden, thi var der noget, han holdt endnu mere af end den stolte Hane, saa var det hans Datter Klara.

Lidt efter sad Kancelliraad Møller i Slobrok og Tøfler lunt og varmt inde i den hyggelige Dagligstue og nød med Velbehag en varm og duftende Kop Kaffe med Julekage saa lækker, som kun netop Klara kunde bage den. Samme Klara, en aldeles nydelig attenaars Pige, stod henne ved Vinduet og kiggede ud i Skumringen, hvor Sneen nu vældede ned.

„Saa, nu sner det ellers tæt, lille Fa'r," sagde hun, „Du kan rigtignok være glad ved, at Du kom hjem, inden det saadan begyndte at give ned."

„Ja, det skal Du have Ret i, lille Klara," sagde Kancelliraaden, der nu var færdig med Julekagen. „Aa, ræk mig den lange Pibe der til den sidste halve Kop; den er stoppet — tak, tak skal du ha'! Bak, bak, ah! Jeg var sku nær aldrig sluppen fra Møller Hansen henne i Skovmøllen — han er jo ogsaa bleven hønseinteresseret, Gud ske Lov, — og jeg maatte give ham en detailleret Beskrivelse af hele Bygningen og Indretningen af mit Hønsehus, som han er helt forgabet i. Men han er forresten endnu mere forgabet i vor store Italienerhane, og den vilde han absolut købe af mig."

„Men den vilde du selvfølgelig ikke sælge?" bemærkede Klara i en lidt aandsfraværende Tone, idet hun igen kastede et langt Blik gennem Vinduet ud i Gaarden, hvor der ikke var andet at se end de hvide, tæt faldende Fnug.

„Sælge den — nej, minsæl om jeg vil, om man saa bød mig dens Vægt i blanke Kroner!" raabte Faderen helt indigneret ved den blotte Tanke. „Men jeg har forresten en anden værdifuld Genstand, som Hansen — ja, det vil sige unge Hansen, Sønnen Arthur, du ved, gerne vilde have fat i," tilføjede han med et polisk Smil, „kan du gætte, hvad det er, min Tøs?"

„Nej, hvorledes skulde jeg vide det?" sagde Klara, der meget langsomt begyndte at rulle Gardinet ned og næppe hørte Spørgsmaalet.

„Ja, da er det saamænd dig selv, lille Klara, og du maa bestemt ogsaa have mærket, at Arthur Hansen har et godt Øje til dig."

„Nej, mange Tak, lille Fa'r," raabte Klara med en lidt skarp Klang i sin kønne Stemme og lod Rullegardinet gaa ned med et Smæld, „jeg vil hverken eje eller have Arthur Hansen, den indbildske Grinebider og Don Juan i egen Indbildning. Han har virkelig haft „et godt Øje" til saa mange unge Piger baade herude og inde i Byen, at han ligesom Nikolaj i „Nøddebo Præstegaard" maa være glad og taknemlig for hvert „Nej", han faar!"

„Naa, naa, lille Klara, naa, naa! Møllerens Arthur er skam en flink Fyr og en flot Karl — rent Livstykke, parat til alle mulige Gavtyvestreger. Og godt Parti, Du, brillant Parti: 1ste Kommis i den største Isenkramforretning inde i Byen, og Forretningens Chef, ligesaa snart han selv vil. Han er, som du

ved, hjemme i Juleferien, og mens han og gamle Hansen og jeg sad og fik os et lille Glas Madeira til Julekagerne og talte om min Hønsegaard og min Hane, se saa truede Skælmen med, at han engang ved Lejlighed skulde stjæle Hanen til den Gamle og dig til sig selv. Gamle Hansen og jeg morede os over den Ide, og jeg kom til at sige: „Ja, ja, lille Hansen," sagde jeg, „kan De praktisere Hanen ud af mit Hønsehus og her hjem til Møllen nu i Juleferien, uden at jeg opdager det, saa skal Deres Fader sku faa den for sit Bud. Og hvad Klara angaar," sagde jeg, „ja saa maa De jo selv afgøre Sagen med hende; men hun skal i hvert Fald ikke love sig til nogen anden med min gode Vilje."

Klara, der nu var beskæftiget med det andet Rullegardin, vilde til at svare, men Faderen standsede hende ved en energisk Bevægelse med Pibespidsen og fortsatte: „Ja, jeg ved nok, at du sværmer lidt for ham, gamle Anes Søn, Karl Lund, der nu er Lærer ved Realskolen inde i Byen — han holder nok ogsaa Ferie herude for Tiden. Ja, ham har jeg sku heller ikke noget imod saadan —! Men ved Du hvad, lille Klara: Gamle Anes Søn og Lærer ved en privat Realskole — jeg synes alligevel, det er et Nummer for tarveligt for Kancelliraad Møllers Datter. Men lad os nu lade det Spørgsmaal hvile for i Aften, min Pige," skyndte han sig at afslutte, da han mærkede, at det trak op til et kraftig Indlæg fra Klaras Side.

„Saa for Pokker, nu sidder jeg her i Slobrok og Tøfler og har glemt at lukke for Hønsene! Har du kendt saa galt? Aa, vil du ikke nok smutte ud, lille Klara, og se, om de er kommet ind alle sammen? Og luk saa endelig godt for dem! Husk paa, at passer du godt paa Hanen, passer du godt paa dig selv med det samme, hø, hø, hø!" smaalo Kancelliraaden og tændte sin udgaaede Pibe, medens han satte sig magelig til Rette i Lænestolen.

Klara svarede kun med et Nik, men hun gemte sin Protest fra før til en anden Gang, tog et lille Sjal over Hovedet og gik ud i Gaarden, gennem de hvide, dansende Snefnug og hen imod Hønsehuset og — udstødte det lille, forskrækkede Skrig, som unge Piger altid har nær ved Haanden, naar der sker noget uventet: Der henne i Krogen mellem Hønsehuset og Vognskuret stod en høj Mandsskikkelse, og Klaras første Tanke var, at det var Møllerens Arthur, der allerede var i Gang med at stjæle Hanen.

„Er det dig, Klara?" hviskede Skikkelsen, og straks svandt Forskrækkelsen, og et straalende Smil fløj over hendes Ansigt. Hun

kendte Stemmen som tilhørende en vis ung Mand, som hun i den sidste Times Tid saa ivrigt havde spejdet efter. I næste Øjeblik stod Frøken Klara Møller og Realskolelærer Karl Lund begge to inde i Krogen i en meget fortrolig Stilling og i en saa livlig Samtale, at de baade glemte Snevejret, Hønsene, ja selve Kancelliraaden. Det meste af de tos hviskende Passiar angik kun dem og vedkom absolut ikke Offentligheden; men Klara naaede dog at faa meddelt sin Ven, at baade hun selv og Italienerhanen kunde risikere i nærmeste Fremtid at blive bortført af Møllerens Arthur.

„Nej, nu har jeg aldrig — nej, hvilken desperat Ide af din Gamle!" raabte Karl Lund. „Skulde den Sprællemand af en Jernkræmmer rende af med den prægtigste Pige og den prægtigste Hane i hele Egnen! Nej, om jeg saa skal holde Vagt ved Hønsehuset hele Ferien igennem og —"

„Skynd dig, Karl," afbrød Klara pludselig, „der kommer Fa'r! Ind i Hønsehuset, skynd dig!"

Rask som et Lyn fo'r den unge Sportsmand ind gennem Hønsehusets Dør, og Kancelliraad Møller, der paa Afstand saa ganske udmærket gennem Brillerne, fik ikke andet at se af ham end et Glimt af hans brune Vinterjakke; men det var ogsaa tilstrækkeligt for den stedkendte Kancelliraad.

„Men Klara dog, hvor bliver du af?" raabte han, „holder du Vagt over Hanen mod Mester Arthur? He, he!"

„Aa Snak, Fa'r," sagde Klara, og hun var ikke fri for at stamme lidt i det, „jeg, jeg talte efter, om alle Hønsene var der, — og de var der godt nok allesammen, — og saa kunde jeg ikke rigtig faa Døren laaset."

„Ja, da maa den skam laases omhyggeligt i Aften; Nytaarsaften, ved du nok, er en særlig fristende Aften for Gavtyve," smaalo den Gamle, og saa drejede han Nøglen tre Gange rundt i Dørens Patentlaas: „Se saa, nu bliver det, der er indenfor, sku indenfor, og det, der er udenfor, bliver udenfor, og saa er baade Hanen og du foreløbig i Sikkerhed. Og lad os saa komme ind til Varmen og tænke lidt paa Nytaarsnadveren."

Og saa maatte stakkels Klara gaa med ind, hvor nødigt hun vilde.

Det blev en trist Nytaarsaften for stakkels Klara, og hun turde slet ikke lade sin Fader mærke, hvor bedrøvet hun var. Kancelliraaden derimod var i glimrende Humør, spiste med fortræffelig Appetit og roste i høje Toner Klaras og Stine Kokkepiges Dygtighed. Og da han senere hen paa Aftenen sad med sin Pibe og

sin Toddy, drejede hans mange Vittigheder sig i en saa mistænkelig Grad om Hønsehuset, Hanen, Møller Hansen og Søn og den unge Lærer, at Klara fik mere end en Anelse om, at Papa nok ikke var helt uvidende om den ufrivillige Gæst i Hønsehuset: Herre Gud, stakkels Karl! Ganske vist var det et ualmindeligt pænt Hønsehus, men det var jo dog ikke beregnet til natligt Opholdssted for unge Herrer. Og han maatte jo fryse og sulte — og hvad maatte hans Moder tænke, naar han ikke kom hjem til Nytaarsnadveren!

Klara brændte hele Aftenen af Længsel efter at gribe den blanke Nøgle til Hønsehusets Dør for at ile ud og befri sin stakkels, kære Ven fra den mørke Arrest; men det var hende ikke muligt at finde en Lejlighed. Faderen holdt hende i Aande og havde Øje med hende hele Tiden. Hun maatte synge og spille for ham, spille Bezique med ham og høre ham fortælle gamle Nytaarshistorier, og Tiden gik, og Klokken blev mange. Endelig — endelig erklærede Kancelliraaden, at nu var det paa Tide at gaa til Køjs. Han laasede og stængede paa det omhyggeligste alle Vegne — det var jo Nytaarsaften — og saa sagde han:

„God Nat, lille Klara, sov vel og drøm behageligt! og saa forsvandt han med et skælmsk, drilagtigt Smil ind i sit Soveværelse.

Og Klara gik trist i Hu op i sit Jomfrubur, men med den faste Beslutning senere at liste sig ned og trods alle Faderens Forsigtighedsregler at vove sig ud og befri den kære Fange.

* * *

Det var med blandede Følelser, at Realskolelærer Karl Lund hørte Nøglens Omdrejninger og Laasens smældende Klang i Kancelliraadens Hønsehus og derefter Fodtrinene, der fjernede sig. Lige straks blev han noget forbløffet, saa forekom Situationen ham saa pudsig, at han var lige ved at le højt; men da han derefter kom til at tænke paa den Mulighed, at han skulde tilbringe hele den lange Nytaarsnat her blandt Kancelliraadens Høns, indfandt Ærgrelsen sig snart. Og hvilken Situation i Morgen tidlig, naar Kancelliraaden lukkede op! Men Klara var en klog og tapper Pige; hun hittede nok paa Raad til at faa ham ud forinden. I hvert Fald maatte han vel kunne sprænge Laasen — den berømte Patentlaas — men det gjorde han grumme nødigt, thi det tilgav Kancelliraaden ham vist aldrig.

Nu vilde han da foreløbig ganske rolig afvente Begivenhedernes Udvikling. Han rev en Tændstik af for at orientere sig: Der sad Hønsene i snorlige Rækker paa deres Siddestænger, og midt i den forreste Række knejsede den stolte Hane, hvis Halefjer lyste med gylden Glans i det svage Skær. Den rejste Hovedet og begyndte at udstøde nogle protesterende Lyde, og Karl slukkede i Hast Tændstikken af Frygt for Hanegal. Lidt efter bristede han sig dog til at rive endnu en Tændstik af for at se sig om efter en Siddeplads.

Nydeligt og propert var der derinde, vistnok lige saa pænt som i en hollandsk Kostald, skønt der hverken var Gardiner for Vinduerne eller Blomsterpotter i Karmene, og Karl satte sig resigneret ned paa den brede Afsats indenfor Døren, tændte sig en Cigar og ventede. Ventetiden er altid lang, og den bliver sikkert ikke kortere, naar man sidder indespærret i et Hønsehus og ser en meget usikker Fremtid i Møde, medens de fleste andre Mennesker sidder og har det hyggeligt og rart. Karl røg sin Cigar ud og tændte den anden; men det var den sidste, saa den maatte der økonomiseres med; og han røg i ganske smaa Drag med lange Mellemrum, for at denne hans sidste Trøst i Ensomheden kunde vare saa længe som muligt.

Endelig blev den saa kort, at han brændte sit Overskæg og maatte lade Stumpen falde. Der gik igen en umaadelig lang Tid, det var næsten forbi med hans Taalmodighed, og han var lige ved at give efter for Fristelsen, sætte Skulderen mod Døren og trykke til med fuld Kraft, da — endelig! Sagte Fodtrin knirkede derude i Sneen, og en Nøgle famlede ved Nøglehullet. Det var sikkert Klara, den søde, kække Pige — eller skulde det mon være Kancelliraaden selv? Det varede saa paafaldende længe med at lukke op, og Karl syntes, han kunde høre vedkommende bande saa smaat derude. Fangen trykkede sig op ad Muren og ventede i stor Spænding. Endelig gik Døren op, en Blændlygte kastede et svagt Skin ind i Hønsehuset, og en mørk, mandlig Skikkelse viste sig paa Dørtærskelen. Ved Lygteskæret kendte Karl med et Blik sin Rival og gamle Skolekammerat, Gavtyven Arthur Hansen, der øjensynlig vilde til at forsøge sig som Hønsetyv. Et Trin endnu ind i Rummet — og Arthur Hansen fik et Nakkedrag, der sendte ham tumlende midt ind i Hønsehuset. Hønsene flagrede op i vild Forfærdelse, og før Arthur kunde tænke en Tanke til Ende, smældede Døren i Laas bag ved ham. Der lød en undertrykt Latter og bortilende Fodtrin derude i Sneen — saa blev alt stille, og den sidste uheldige Nattegæst var overladt til sine lidet lystelige Betragtninger.

Under det sidste Optrin af den tragi-komiske Forestilling i Hønsehuset sad Klara stadig fuldt paaklædt oppe paa sit nydelige lille Værelse og ventede i Længsel og Spænding paa det Øjeblik, da hun — uden altfor stor Risiko for at vække den slumrende Løve — turde vove sig ned, liste sig ud ad Bagdøren, der altid knirkede saa væmmeligt, og befri sin stakkels indespærrede Hjertenskær. Hvor rar hendes Fader end var, vidste Klara, at han kunde blive meget vred og i højeste Grad urimelig, naar nogen vilde gaa i Vejen for hans Planer — og hvis han nu vaagnede! Ja, saa vilde det sikkert komme til at se endnu mørkere ud for hendes og Karls Fremtidsplaner, og Udsigterne var saamænd sorte nok i Forvejen. „Aa, gid dog baade Møllerens Arthur og hendes Faders Hane sad paa Bloksbjerg!"

Skøn Klaras Monolog blev her pludselig afbrudt ved en løs Snebolds Klask mod Ruden. Hun fo'r op, men hendes første Forskrækkelse blev straks afløst af den frydefulde Tanke, der som en Inspiration fløj gennem hendes Hoved: „Det er Karl, jeg er vis paa, det er Karl, der paa en eller anden mystisk Maade er sluppet ud af Hønsehuset." Let paa Taa fløj Klara hen til Vinduet, lettede Gardinet og tittede ud i Snefnuggenes hvide Drys, og hun skimtede en slank Skikkelse dernede, der syntes parat til at sende hende et nyt Snesignal.

Der var ingen Tvivl om den Ting, det var Karl — sagte aabnede hun Vinduet.

„Jeg hilser dig min Kærlighed, god Morgen!" deklamerede Skikkelsen dernede paa Bunden af Snehavet og svang sin hvidpudrede Hue op mod det lyse Pigehoved i det aabne Vindue.

„Tys, stille, er du gal, Dreng," hviskede Klara og truede ad ham. „Men hvordan i al Verden er du sluppet ud af Buret? Og jeg, der har siddet her og brudt mit stakkels Hoved med Spekulationer for din Skyld."

„I Morgen tidlig, min Skat, naar Hønsene skal have deres Morgenfoder, foregaar Afsløringen af Mysteriet," lo Karl overgivent. Sørg endelig for at være til Stede, naar din Papa lukker op for sine fjedrede Plejebørn! Jeg skal ogsaa nok være i Nærheden. Adieu saa længe!"

Karl sendte en lille Byge af Fingerkys gennem Snefnuggene op mod Vinduet, og saa forsvandt han i Mørket og Sneen, mens Klara halvt vred, halv leende truede ad ham.

„Gud ved, hvad han nu har lavet sammen, den slemme Knægt," lo Klara og rystede paa Hovedet. „Han er saamænd lige saa stor en Spilopmager, som de vildeste af hans egne Skole-

drenge; men det er vist blandt andet derfor, de holder saa meget af ham."

En liden Stund senere laa skøn Klara og sov paa sit grønne Øre og drømte søde Drømme, der mærkværdigt nok slet ikke blev forstyrrede af Hønsehusets Mysterier.

Kancelliraad Møller vaagnede temmelig tidligt Nytaarsmorgen, og det første Billede, der præsenterede sig for hans gryende Bevidsthed, var den unge, kønne Realskolelærer, der sulten og forfrossen sad og krøb sammen i en Krog af Hønsehuset. „Hm, hm, det er sku næsten Synd for Fyren, men hvad vilde han paa den Galej? Bliver han gal i Hovedet, er det saa meget desto bedre, saa slipper man saa meget lettere af med den Bejler, og saa tager Klara jo nok alligevel Møllerens Arthur. Hm, hm! Nu maa man nok op og slippe den stakkels Fange ud af Buret," og Kancelliraaden kom i Tøjet i en ganske ualmindelig Fart. Da han traadte ind i Spisestuen, var Kaffebordet dækket, og Klara modtog ham med et straalende Ansigt og et muntert: „Godmorgen, lille Fa'r, og glædeligt Nytaar!"

„Glædeligt Nytaar, min Pige og en Kær— naa nej, den Slags kan du sku faa nok af — men gid du inden næste Nytaar maa hedde Fru Arthur Hansen."

„Den Tid, den Sorg, lille Fa'r" smilede Klara, idet hun gik ud efter Kaffekanden.

Den gamle saa forundret efter hende og rystede paa Hovedet, idet han brummede: „Der er sku ingen, der skulde se paa hende, at hendes Sværmeri sidder i mørk Arrest i et Hønsehus. Gud ved, om hun i Grunden bryder sig stort om den Skolemester? Saa, nu er nok Peter færdig med at kaste Vej gennem Snedriverne, nu maa jeg ud og se til Putterne," sagde Kancelliraaden højt, da han var færdig med Kaffen og saa ud i Gaarden. „Vil du med derud, Klara?"

Derude i Gaarden laa Sneens skinnende Dække tykt og tæt paa Jord og paa Tag, paa Gren og paa Kvist. Vinden havde rejst sig i Løbet af Natten og dannet en mægtig skraanende Snevold op mod Hønsehusets statelige Facade, og Døren havde været ganske skjult, indtil Peter Gaardskarl fik gravet en Hulvej hen til den. Gennem denne Hulvej trippede nu Kancelliraaden af Sted med Nøglen i den ene Haand og den lange Pibe i den anden. Nu kom ogsaa Klara til Syne paa Køkkentrappen; hun spejdede til alle Sider, men Karl viste sig ikke, og det var ham, der —

„Kom saa, lille Klara, og se en mærkelig og sjælden Fugl, der er kommen ind til Hønsene!" raabte Kancelliraaden, idet han

stak Nøglen i Laasen, og saa aabnede han Døren. Men før hans Øjne havde gjort sig fortrolig med Mørket derinde, fløj en Skikkelse ud af Døren og gav ham i Forbifarten et Skub, saa Kancelliraaden med Slobrok, Pibe og det hele trimlede over i Snedriven, medens den mystiske Skikkelse med lange Spring fo'r af Sted hen over Gaarden med lige Retning mod Porten. Klara var lige ved at anse sin Kæreste for Dobbeltgænger og var endnu ikke klar over Spørgsmaalet: Ham eller ikke ham, da en ny Aktør optraadte paa Skuepladsen. Idet Flygtningen vilde smutte igennem Porten, blev han pludselig grebet i Nakken, der blev spændt Ben for ham, og han vendte den nydeligste Kuldbøtte, man kunde se for sine Øjne.

Og der sad nu den unge Hansen og den gamle Kancelliraad paa deres respektive Haler i Sneen hver i sin Ende af Gaarden og saa forbavsede paa hinanden, og Tableauet hilstes af en klingende Latterduet med Diskanten fra Køkkentrappen og Bassen fra Porten.

Den uheldige Hønsetyv kom nu i en Fart paa Benene, og idet han vendte sig om, saa han lige ind i Karl Lunds leende Ansigt.

„Ja, syntes jeg ikke nok, jeg kendte det Tag fra Skoletiden af," raabte han; „lige i det jeg trimlede, sagde jeg til mig selv: Det er minsandten Karl Lunds Næve! Ja, undskyld, Hr. Kancelliraad, men — æ —"

„Nej, stop nu lidt, Folkens," brummede Kancelliraaden, der nu ogsaa var kommen paa Benene og med den mest udtalte Forbavselse præget i sit runde Ansigt stod og saa fra den ene til den anden, „dette her er minsæl for indviklet en Rebus at præsentere en Mand paa en tidlig Nytaarsmorgen, naar han oven i Købet ikke har nydt andet end Morgenkaffen. Herind i Stuen med alle Misdæderne, baade Klara og de to Gavtyve — for I er sku vist lige gode alle tre — saa holdes der Forhør og Dom."

Unge Hansen saa ud til at have mest Lyst til at at stikke af, men han bekvemmede sig dog til at opgive alle videre Flugtforsøg og prøve — om muligt — at tage Sagen fra den gemytlige Side.

Karl og Klara fik nu travlt med at børste Sneen af de to hvide Skikkelser, og kort efter var hele det lille Selskab placeret inde i Kancelliraadens Kontor, hvor Ilden allerede brændte muntert i Kakkelovnen. De to unge Mænd sad hver i sit Hjørne af Sofaen, Klara i Gyngestolen, og Kancelliraad Møller selv tronede i sin Kontorstol. Han havde igen faaet sin kære Pibe tændt

og indledede Forhandlingerne med et Par mægtige Dampskyer: „Punkt 1. Hvem af de Herrer var det, jeg lukkede inde i mit Hønsehus i Aftes?" Saaledes begyndte Forhøret.

„Ja, det var unægtelig mig," svarede den unge Lærer, „og jeg troede —"

„Lige meget, hvad De troede — foreløbig," afbrød Kancelliraaden. „Punkt 2. Hvem var det, der kom farende ud af Hønsehuset nu for lidt siden og nær havde taget Livet af mig paa denne højhellige Nytaarsmorgen?"

„Ja, det var jo ganske vist mig," stammede Arthur Hansen purpurrød i Hovedet, „jeg mente —"

„Lige kraftigt, hvad De mente, lille Hansen — foreløbig," brummede Forhørsdommeren. „Og saa kommer Punkt 3: Hvorledes er den ene kommen ud af og den anden ind i mit Hønsehus med den absolut dirkefri Patentlaas? Tal De først, Skolemester, De maa jo være vant til at fremstille en Sag paa en anskuelig og letfattelig Maade."

„Ja," begyndte Karl Lund, „hvorledes jeg kom ind i Hønsehuset har de formodentlig bemærket, Hr. Kancelliraad?"

„Jo, Tak," brummede den Gamle, „videre."

„Og jeg havde saamænd forberedt mig paa at tilbringe hele den lange Nytaarsnat sammen med Deres berømte Høns. Men saa var til min Overraskelse min gamle Ven og Skolekammerat, Hansen her, saa elskværdig at komme og lukke op — og afløse mig."

„Ja, syntes jeg ikke nok, jeg kendte Taget," indskød Hansen med et Nik.

„Naa, saa De, min gode Hansen," vendte Kancelliraaden sig nu til denne. „Hvilke Mørkets Gerninger havde De saa at udføre i mit Hønsehus, og hvorledes kom De derind?"

„Jo, ser De, Hr. Kancelliraad, hvad det angaar med at komme derind, se saa er man jo ikke Isenkræmmer for ingen Ting; Laasen har De købt i vor Forretning, og vi har flere Nøgler til den. Og mit Ærinde — ja, det var sandt at sige at stjæle Deres berømte Hane til min Gamle derhjemme og vinde den derfor udsatte Præmie. Men sikken en Maade, jeg kom ind paa, og hvilken Nat, jeg har tilbragt derinde! Uha! Uha! Men jeg haaber —"

„Vent lidt med det," afbrød Kancelliraaden igen. „Aa hør, Klara, du slemme Pige, der gaar og lukker Folk inde i mit Hønsehus, gaa du nu ind og gør Frokostbordet i Stand, saa vi kan

faa noget ordentlig i Skrutten. Det kan da vist navnlig Hansen trænge til, hvis han ikke har ædt en af mine Høns i Nat."

Klara fik nu i en Fart et meget indbydende Frokostbord dækket, medens Herrerne passiarede om neutrale Temaer: Snevejret, de forestaaende Julegilder osv., men det var rigtignok Kancelliraaden, der førte Ordet.

Snart efter sad man om Frokostbordet, og til Trods for den Spænding, hvori de tre Fjerdedele af det lille Selskab befandt sig, blev der dog vist Klaras delikate Frokost al mulig Retfærdighed. Efter Kaffen forlangte Kancelliraaden en Flaske af sin berømte gamle Portvin, og Klara anede, at nu skulde Bomben springe — hun var ikke fri for at ryste lidt paa Hænderne, da hun satte Glassene frem.

Da der var skænket i, rejste Kancelliraaden sig op i hele sin Værdighed og holdt følgende Tale:

„Da De, unge Hansen, trods Deres Patentnøgle og al Deres Snedighed ikke har kunnet bortføre min Hane, maa De selvfølgelig ogsaa give Afkald paa Præmien — det er en ligefrem Ting —, men som formildende Omstændighed kan De love Deres Fader min bedste Hanekylling i Nytaarsgave, den tegner til at blive sin Fader op ad Dage. Og saa kommer Turen til Dem, min kære Skolemester. Da De saa tappert har vogtet min Hane og ved Deres Resoluthed og Deres kraftige Næve har fanget den fæle Røver, saa kendes for Ret: Den udsatte Præmie tilkommer Dem, og Præmien er den slemme egensindige Tøs, som staar der ved Siden af Dem. Og denne Gang taaler jeg ingen Modsigelse, Klara!"

Klara syntes aldeles ikke at tænke paa Opposition; hun fløj sin Fader om Halsen og gav ham et rigtig Smækkys. Derefter kom Turen til Karl, der modtog sin „Præmie" med aabne Arme, og Kancelliraaden mente at kunne skønne, at det næppe var første Gang, de to kyssede hinanden.

At unge Hansen under disse Omstændigheder snart tog Afsked, kan ikke undre nogen, og at han ikke gav Møde ved Forlovelsesgildet nogle Dage efter, men allerede var rejst ind til Byen, er ogsaa let forstaaeligt. Men gamle Møller Hansen var med til Festen, og han var aldeles ikke fornærmet paa Sønnens Vegne, men var ganske enig med Klara i den Betragtning, at Mester Arthur havde rigtig godt af at faa sig en lille Kurv af og til, for at han ikke skulde bilde sig ind, at alle Piger var forgabede i ham.

Medens man sad ved Bordet, kom Posten og bragte bl. a.

et Brev til Møller Hansen, og i Brevet var der ogsaa et Lykønskningskort til de forlovede. Kortet var et af de almindelige kolorerede Nytaarskort og prydet med følgende Billede: En Træsko forspændt med en stolt Hane og indeholdende en gammel Nisse, en ung Nisse og en sød lille Nissefrøken som Passagerer, og bagefter Slæden travede to Gæs med et noget flovt og slukøret Udtryk i Ansigtet. Denne ejendommelige Illustration til Hr. Hansen jun.s forøvrigt rigtig pæne Lykønskning fik sin Fortolkning af Hansen sen., der var et stort Stykke af en gammel lun Psykolog. Gamle Hansen slog paa sit Glas og holdt en lille Tale, hvori han gav følgende Forklaring:

„Se, de tre lykkelige Nisser i Træskokareten, det er naturligvis Kancelliraaden samt Skolemesteren med sin Klara, der nu kører i Triumftog med Hanen. Og de to Gæs, der er taget ved Næsen og maa trave bagefter, det er saamænd mig stakkels Mand og min Søn Arthur. Jo, jo, Knægten har skam lidt Begreb om det, de Lærde kalder for Symbolik, Naa, jeg har nogenlunde trøstet mig over Skuffelsen ved den kønne Hanekylling, som jeg har faaet i Stedet for mit gamle Sværmeri, og kender jeg Arthur ret, saa finder han sig skam nok en lille Hønekylling til Trøst og Husvalelse.

Jeg vil nu foreslaa Kærestefolkene og det øvrige Selskab, at vi drikker en Skaal for Kancelliraadens stolte Hane, for det er nu alligevel den, der har bragt Partiet i Stand.“

Og ud over den snedækkede Gaard og helt ind i Hønsehuset klang et rungende Hurra for Kancelliraadens Hane.

Befolkningen i Evropa.

1801 og 1908.

I 1801 lod Napoleon I. foretage en Folketælling i Frankrig, og for det øvrige Evropas Vedkommende har man et nogenlunde sikkert Skøn over Befolkningens Størrelse paa denne Tid. Ikke uden Interesse er det at se, hvorledes og i hvilket Omfang Indbyggertallet er steget gennem de 108 Aar i de forskellige evropæiske Stater (Rusland og Tyrkiet er ikke medtaget, da man intet Tal har for disse Lande fra 1801).

Land	Befolkning	Procent
Storbritannien og Irland	16,200,000	12,21
Frankrig	27,350,000	20,61
Tyskland	23,180,000	17,47
Italien	17,240,000	12,99
Østrig-Ungarn	25,000,000	18,84
Schweiz	1,800,000	1,36
Belgien	2,200,000	1,66
Holland	2,100,000	1,58
Sverrig	2,350,000	1,77
Norge	880,000	0,66
Spanien	10,540,000	7,49
Portugal	2,930,000	2,21
Danmark	930,000	0,71
Sum	132,700,000	100,00

I 1908 var Forholdet, som efterstaaende Tabel viser

Land	Befolkning	Tilvækst pCt.-vis	pCt. af Evropas Befolkn.
Det tyske Rige	63,406,520	1,52	22,39
Østrig-Ungarn	48,465,066	0,91	17,12
Storbritanien og Irland	44,885,821	0,99	15,85
Frankrig	39,370,024	0,15	13,91
Italien	34,152,924	0,73	12,06
At overføre:	230,280,355		

Land	Befolkning	Tilvækst pCt.-vis	pCt. af Evropas Befolkn.
Overført:	230,280,355		
Spanien	19,943,694	$0_{,89}$	$7_{,04}$
Belgien	7,245,096	$1_{,03}$	$2_{,56}$
Holland	5,829,219	$1_{,45}$	$2_{,06}$
Portugal	5,744,181	$0_{,74}$	$2_{,03}$
Sverrig	5,410,218	$0_{,71}$	$1_{,91}$
Schweiz	3,539,106	$0_{,83}$	$1_{,25}$
Danmark	2,622,584	$1_{,10}$	$0_{,94}$
Norge	2,478,378	$1_{,33}$	$0_{,88}$
Sum	283,132,818		

Evropa har altsaa i de forløbne 108 Aar haft en Tilvækst paa 150,000,000 Mennesker. Frankrig er imidlertid fra en stor Nation bleven en mindre stor Nation. Befolkningstilvæksten er kun ringe: $0_{,15}$ pCt. Og saa er Frankrigs Udvandring intet at regne mod andre Staters. Da Tyrkiet og Grækenland m. fl. Stater ikke var nævnt i Opgivelsen fra 1801 er de ogsaa 1908 holdt udenfor Sammenligningen — men opføres særskilt.

Land 1908	Befolkning
Serbien	2,784,036
Bulgarien	4,035,615
Grækenland	2,631,952
Kreta	309,656
Montenegro	227,841
Bosnien og Herzegovina	1,828,379
Tyrkiet (evrop.)	6,130,200
Anderre, San Marino m. fl. ca.	50,000
Rusland (evropæisk)	111,279,500
Polen (rus.)	11,138,700
Finland	2,925,300
	143,341,179
Det øvrige Evropa	283,132,818
Sum	426,473,997

Disse 426 Millioner — efter andre Kilder er Tallet opgivet ca. 4 Millioner større — udgør altsaa nu Evropas nuværende omtrentlige Befolkning.

Humoristiske Smaating.

Unødvendigt.

„Lise, har De givet Guldfiskene nyt Vand?"

„Nej, Frue, det behøves ikke, de har endnu ikke drukket det gamle."

Tydeligt Vink.

Hun: „Det maa være frygteligt for en Mand af faa Nej, naar han frier."

Han: „Ja, ganske skrækkeligt.

Hun: „Ja, jeg kunde nu aldrig faa det over mit Hjerte at sige Nej."

Lidt mere.

Hun: (efter en lille Strid) — — „Jeg vil jo saa inderlig gærne love dig altid at være god, kære Mand, mere kan jeg dog ikke gøre."

Han: „Jo — du kunde ogsaa holde det."

Ogsaa en Grund.

Fruen: „Men hvorfor vil De dog allerede skifte. De har jo kun været her i 14 Dage. Synes De ikke om Pladsen?"

Pigen: „Ork jo! Men hvad i al Verden skulde Fæstekontorerne leve af, naar vi blev altfor længe i Tjenesten."

Livsfilosofi.

„Kære Ven," sagde Filosofen, „man maa være tilfreds med det, man har."

„Meget rigtig, det er jeg ogsaa. Kun ærgrer jeg mig over det, jeg ikke har."

Brødrene fra Otkelhlid og Thuride Sæmundidottir.

En Nutidssaga fra Island af Møller-Græsted.

Med Tegninger af Resen-Steenstrup.

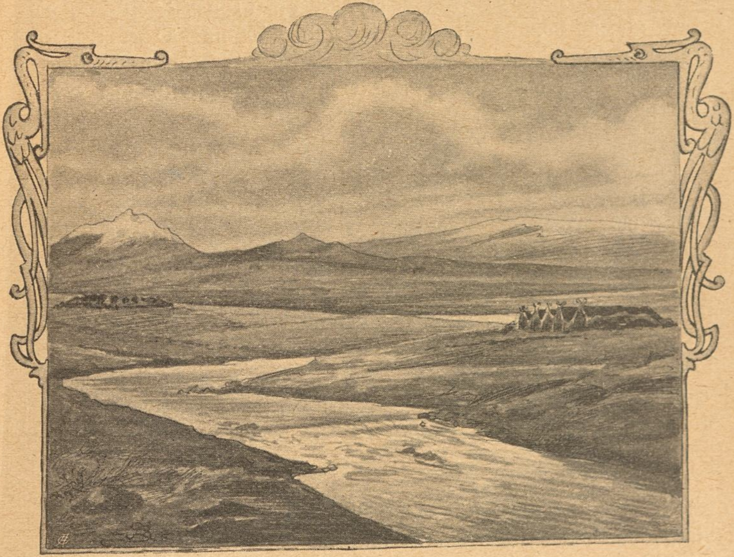

Orm Gunnarson hed en Bonde, der boede i det vestlige Island i en frodig Dal paa sin Gaard Otkelhlid. Han var en Mand, der drev sin Ejendom godt og gav sine Børn en god Opdragelse, var en grundig Natur, der var god at spørge til Raads i vanskelige Tilfælde. Hans tre Sønner, Gunnar, Thorlejf og Kjartan gjaldt for at være de dygtigste, flinkeste og bedst oplærte Ungersvende paa Vestlandet. — Deres Lærdom kunde de imidlertid mest takke Moderen, den meget oplyste Unne for; thi det var mest hende, der havde forestaaet Undervisningen.

Unne Thorleifsdottir var en meget anselig Kvinde, høj af Vækst med lyst Haar og lyse Øje, hurtig Fatteevne og noget

mundrap. Gennem Sæmund den Frode, Thorgerde Sigfusdottir og Oløf Aarboe afledede hun sin Afstamning fra Bødvar Herse og Ketilbjørn den Gamle fra Mosfjeld, hvis Moder, Helga, nedstammede fra Bjørn Buna. Og denne Afstamning var Unnes Stolthed, og tidlig lærte hun sine Drenge, at det var en Æt, der var bedre end de flestes.

Da Gunnar var bleven tyve Aar, forstod Forældrene paa ham, at han led af Udve. Faderen vilde helst have beholdt ham hjemme, men Unne sagde: „Jeg forstaar meget godt, at Gunnars Hu staar til Udfærd; man driver det ikke til noget i Verden, naar man aldrig kommer af sit eget Tun; Gunløg Ormstunge eller Eigil Skallegrimson var aldrig bleven til det, de blev, om de var bleven siddende hjemme. — Og Gunnar rejste til Canada med en Del andre Islændere.

* * *

Lige norden for Otkelhlid løber Svarteaa. Der er ingen Broer over Aaen, men hist og her er opsat Varder — sammenhobede Sten — ved dens Bredder, for at betegne, hvor den kan passeres af Mennesker og Kvæg. En halv Mils Vej længere inde i Landet, men paa Aaens nordre Bred, ligger Gaarden Hvam*), der er lidt mindre end Otkelhlid. Her boede paa den Tid, vi her fortæller om, en Bonde ved Navn Sæmund Gisleson med sin Hustru Droploug. Sæmund var en høj og bredskuldret Mand af stor Styrke, dertil godt kendt med alle de gamle Sagaer og Sagn, der knyttede sig til Landet. Han havde en stærk udpræget Retfærdighedsfølelse, og baade han og Droploug var fromme og gudfrygtige Folk. — Hele den lille Sidedal, der havde givet Gaarden Navn, var omdannet til Tun, der hvert Aar bugnede med krydret Græs.

Her i dette Hjem voksede den unge Thuride op sammen med sin noget yngre Broder Gisle. Hun havde Ord for at være Vestlandets væneste Mø paa denne Tid, og da hun tillige var ferm til al kvindelig Syssel, og Sæmund var en formuende Mand, saa forstaas det, at hun gjaldt for at være Egnens bedste Gifte. Og Folk vilde have fundet, at det var den naturligste Ting i Verden, da Thorlejf Ormson friede til hende og fik hendes glade Ja, hvis en saadan Forbindelse paa Forhaand ikke havde saa næsten været forbudt af nedarvede Folkemeninger. „Naar Hvam Mø gaar over Svarteaa, er Sorgen ude!“ hed det. Det var en gammel

---

*) Hvam betyder en lille Dal.

Overtro, der knyttede sig til Hvam, at Pigerne derfra ikke maatte bortgiftes til Ungersvende sønden for Aaen, da der vilde rinde Ulykker og Kummer af det.

Medens de to unge nu gik og frydede sig ved hinandens Kærlighed, blev Sæmund mere og mere tung i Sind. Det smærtede Datteren, og hun spurgte Faderen, hvorfor han sørgede.

Han svarede:

„Jeg sørger over dig, min Datter. Thorlejf har jeg intet imod, ja jeg kan ogsaa sige, at hvis han vilde flytte her over paa denne Side af Aaen, var der ikke en Svend paa det ganske Island, jeg hellere vilde give dig til, end ham, men jeg ved det saa vist, at der vil komme trange Tider for dig, naar du gaar over Svarteaa som Thorlejfs Brud! Han kan jo ikke flytte her over, da han skal have Otkelhlid, og snart skal det ventelig være, da Orm ikke er værkfør*) længer!"

Han saa spørgende paa Datteren, der hævede sit fintformede Hoved rask i Vejret og svarede: „Ikke frygter vi den gamle Overtro, Fader, og heller ikke tror jeg, at det er rigtigt af dig at gøre det!"

Thuride sagde disse Ord med stor Fasthed, men det var, som havde hun med det samme opbrugt al sin Frejdighed, hun slog Øjnene ned i sit Skød, og den ene Taare efter den anden faldt paa hendes Hænder.

Faderen saa i Tavshed en Stund paa hende, derpaa sagde han rolig: „Kære Thuride, du er ikke saa modig, som du vil give det Udseende af! Det er sjældent, at nogen Pige her fra Gaarden har vovet at gaa som Brud sønden for Aaen, men de enkelte Gange, det er gjort, er der fulgt Vold og Mandsslæt i hendes Spor!"

Thuride tørrede sine Øjne.

„Det var i gamle Dage, Fader; nu er Menneskene ikke saa blodtørstige!"

Sæmund sad en Stund, som overvejede han grundig, hvad han skulde sige.

„Du kan maaske have Ret paa een Vis, jeg tror ikke, Folk saa ofte drage Knivene og gaar hinanden i Møde som Snorre Gode og Aonkel Thorolfsson eller Gunnar fra Hlidarende og Niord, men derfor tror jeg ikke, at de er bedre nu end den Gang; de er mere fejge nu, holder ikke af ligefrem at udgyde Blod; men enten et Menneske bliver skubbet ud fra en Bjergtind, styrtet ud i en

---

*) arbejdsdygtig.

Fos, ledet ind paa Hrutafjardarhals i Snestorm eller han faar en Dolk i Hjærtet, det kommer ud paa et, kun synes jeg bedst om den sidste Maade, at lide Døden paa".

Thuride saa op og svarede sindigt: „Du kan maaske have Ret, men du kan være rolig, der er ingen, der har ondt i Sinde hverken mod mig eller Thorlejf!"

Sæmund rystede paa Hovedet og sagde: „Gud give det var saa vel, men er du vis paa, at denne Katladøl, denne Odd, der har gaaet her og snuset efter dig, ikke nok kunde ønske Thorlejf af Vejen?"

Thuride smilede.

„Lidet vil Thorlejf agte paa Odds Venskab eller Fjendskab, den Svækling, han er!"

Sæmund svarede med stor Alvor: „Odd er ingen Svækling, selv om han ikke er en saadan Kraftkarl som Thorlejf eller Kjartan, men han ser godt ud, har en farlig Tunge og et bedragerisk Væsen! Mod Svig kan ingen Mand vogte sig!"

Fader og Datter talede ikke mere denne Gang om denne Sag, men siden kom de ofte tilbage til den igen, og Enden paa Sagen blev, at Sæmund gjorde Thorlejf Ormsons og sin Datters Bryllup, hvorpaa Thurida fulgte sin Mand til Otkelhlid.

* * *

Paa samme Side som Hvam, men længere inde i Landet, laa Gaarden Katladalr; her boede en meget ilde anset Mand, der hed Koll Osvifson, og det var dennes Søn, Odd, der ogsaa var bleven betagen af Thurides Dejlighed, og han var ikke til Sinds at lade sig puffe i Krogen af Thorlejf, men han indsaa vel, at det ikke vilde falde let for ham at tage denne Kamp op, al den Stund Brødrene fra Otkelhlid var ham overlegen baade i Styrke og Forstand, og det gjorde, at han gik og græmmede sig og henfaldt i Tungsind.

Koll lagde Mærke til, at Sønnen kun spiste lidt, og at han i den sidste Tid havde skæmmet sig; han sagde til ham: „Du er et Hængehoved og duer til ingen Ting, mens du gik og jamrede dig, giftede Thorlejf Thuride, og bedre var du ikke værd! For alle Ulykker, det er ondt at se et voksent Mandfolk saa raadløst! Hvis du ikke synes du selv kan eller vil læmpe Sagerne efter din Vilje, saa gaa til Bjarnegjaa og hør godt efter, hvad min Broder siger dig, han er en klog og dristig Mand, og han er en god Mand . . ."

Koll blev afbrudt af Sønnens Skoggerlatter.

„Ja, det er rigtigt: Fanden i Helvede og Thurse=Arnkel i Bjarnegjaa er gode Mænd, og vanskelig vil det være at sige, hvem der er den bedste!"

Arrig svarede Koll: „Du kunde vel lade mig tale ud, din næsvise Knægt, jeg vilde have sagt, at Arnkel er en god Mand at søge til, naar man vil have en stor Gerning øvet uden selv at faa meget med den at gøre! Du kan tro, at den, der har ført en Hvambrud over Svarteaa, er let fældet!"

Koll holdt inde et Øjeblik, men føjede siden til: „Rimeligt er det ogsaa, at han lade sig betale for sin Ulejlighed!"

Odd tænkte sig om. Ja, det var jo sagtens bedst, at han for Thurides Skyld fik saa lidt som mulig med Sagen at gøre. Faderen havde nok Ret, denne modbydelige Karl var vist den rette til at hjælpe ham, han kunde bevæges til hvad som helst, naar blot han blev betalt. Han vendte sig mod Faderen.

„Hvad har du tænkt, at Arnkel skulde bistaa mig med?"

Koll smilede uhyggeligt.

„Det maa du og han blive enige om, men du gør bedst i at tage de to Svaner, du skød forgangen Dag, med til Barnegjaa, da din Sag ingen Fremgang vil faa, hvis du ikke straks lader Arnkel forstaa, at han ikke skal hjælpe dig for intet. Du kan love ham et Par gode Malkefaar, naar Sagen er kommen i Rigtighed, ellers er han i Stand til at beholde Svanerne, uden at hjælpe dig!"

Odd tog sig en Pris af en Snusdaase og sagde: „Det er ikke saa grumme gode Tanker, du har om din Broder!"

Faderen svarede: „Enhver er sig selv nærmest, og Arnkel har alle sine Dage haft godt Greb paa, hvad der lønner sig, og derfor har han ogsaa noget til Bedste!"

Odd sad og faldt i Tanker, uhyggeligt, skræmmende — saa rejste han sig, saa foragtelig paa Faderen og gik ud.

* * *

Bjarnegjaa — uh, dette forfærdelige Sted, der langt oppe mellem Bjergene ved Siden af Satans Køkken, hvor alt hvad ondt og uhyggeligt var, hørte hjemme. Det var, som Navnet antyder, oprindelig kun Navnet paa en Gjaa eller Kløft i Jorden, rimeligvis dannet ved et Jordskælv; siden havde Lava og Aske fra de nærliggende Kællingfjælde prøvet paa at fylde Kløften, hvilket kun tildels var lykkedes — 11 til 12 Alen er der gennemsnitlig fra Kløftens Kant til dens Bund. Ved Gjaaens sydlige Ende,

hvor det aabne Land er nogenlunde godt, ligger der nogle Ruiner af Bostader, og her skulde en vis Bjarn, der i mange Aar levede som Skovgangsmand, have boet. Efter ham skulde Kløften have faaet Navn, men da Arnkel Osvifsson opslog sin Bolig umiddelbart sønden for, kaldte han ogsaa denne for Bjarnegjaa. Han syntes godt om Navnet, om det var for, at han i sin Samvittighed fandt, at han var beslægtet med den gamle Ildværksmand eller — og det er maaske mere tænkeligt — det var fordi, at der stod en stor Rædsel om Navnet, foraarsaget ved de mange rædselsfulde Historier, der levede blandt Folk om samme Bjarne. Det var nemlig saaledes, at Arnkel helst vilde være fri for Fremmedbesøg; han vilde ikke udsætte sig for, at de fremmede muligen kunde løbe med Ting, der havde tilhørt dem selv. Af denne Grund havde Arnkel gjort, hvad han evnede, for at holde Liv i de gamle Skrøner om Bjarnes Genfærd og Spøgeriet i Gjaaen.

Arnkels Bær*) gjorde ikke noget løftende Indtryk — tværtimod. Den fremtonede nærmest som en meget uregelmæssig Forhøjning i Jordoverfladen. Det var nemlig saaledes, at Græstørvsmuren paa Bjarnagjaa, lige saa vel som andre Steder, var sine tre Alen tykke, men de var kun en Ubetydelighed over en Alen høje paa den Side, der vendte ind mod de Huler, Arnkel kaldte sine Stuer, hvorimod den yderste Side lidt efter lidt var bleven slidt ned til at naa Jorden. For at kunne bevæge sig nogenlunde frit inde i disse Rum, havde Arnkel maattet grave omtrent en Alen ned i Jorden. Naar det dernæst oplyses, at der ikke var Loft i et eneste af Husene, forstaas det, at den iøvrigt ikke høje Mand nok kunde gaa oprejst i sine Rum, naar han holdt sig nogenlunde under Mønningsaasene.

Hyggelige var Arnkels Stuer ikke — overalt var der kun den jomfruelige Jord til Gulv, og af samme Materiale bestod Væggene og tildels ogsaa Loftet, da Lægterne var belagt med Græstørv. Naar dertil kommer, at hverken Arnkel eller Groa, hans Husholderske, havde Sans for Renlighed eller Hygge, ja, saa blev Resultatet, at der var et frygteligt Svineri alle Vegne. Nu var det ogsaa saaledes paa Bjarnegjaa, at de havde deres Ko inde hos sig den lange Vinter, for at de gensidig kunde nyde godt af hverandres Varme. — Herinde stod ogsaa en stor gammel Kiste og et Par Pakkasser, hvorpaa var bredt Græstørvshynder.

*) Bær betyder oprindelig By, men er nu gaaet over til at blive Navnet paa de mange sammenbyggede Huse, horaf den islandske Gaard bestaar,

Om de øvrige Møbler kan man ikke godt bruge Betegnelsen „stod“; thi Alkovesengen var hele den ene Ende af Stuen, der var skilt fra ved et Par Brædder, og Bordet bestod af tre Stolper, der var rammet ned i Jorden, og tre korte Fjæl, der paa kunstfærdig Maade var paasømmet dem.

Naar Thurse-Arnkel, som Folkevittigheden havde dømt ham, viste sig i sin Værdør med sit meget børstede Hoved, sin noget store Mave og sine skæve Ben, mindede han om et Pindsvin eller en Grævling, og naar man saa Mærkværdigheden Groa tone frem, kom man til at tænke paa en Spidsmus, lille, spidsnæset og skægget, som hun var. Naar Arnkels dybtliggende, røde Øjne al Tid stirrede med Mistro paa enhver Fremmed, han mødte, medens et modbydeligt, sledsk Smil laa om hans med stive Skægstubbe omkransede Mund, saa var Groas meget fremstaaende og meget rindende Øjne al Tid i søgende Bevægelse. Der laa noget saa over al Maade glubsk i dette Kvindeblik; det var, som stillede hun Spørgsmaalet: „Kan du spises?“ til hver hun mødte, og veg man i Rædsel tilbage, var det, som hun langsomt, meget langsomt nærmede sig, og nu blev Spørgsmaalet i Fremtoningen let til: „Kan det ske straks?“ Hun var Arnkels trolige Hjælperske, hun malkede hans Ko og hans Faar, lavede hans Mad og delte saa for Resten hans Uhygge, hans Griseri og sagtens ogsaa hans Seng med ham.

Arnkel var almindelig frygtet og hadet; frygtet, fordi det var en bekendt Sag, at han gav sig af med Trolddom, hadet, fordi ingen nogen Sinde havde hørt, at han brugte sin hemmelige Viden til andet end det, som ondt var. Til Gengæld hadede han sine Medmennesker af et oprigtigt Hjærte og søgte at bedrage og fortrædige dem, hvor han kunde, og saa grundig, han evnede. Det var især Bonden paa Hvam, der en Tid lang var Genstand for hans Forfølgelser, vel nok fordi, at han var en af hans nærmeste Naboer, men ogsaa fordi, at Sæmunds Hustru, Droploug, som ung Pige havde foretrukket den oplyste og dygtige Sæmund for ham. — Se det prøvede Arnkel at hævne efter fattig Evne, og det er nogle ganske pudsige Historier, der fortælles om den Ting. Gang paa Gang skulde han ved Trolddom have prøvet paa at føre Ulykken over Hvam, men stadig mislykkedes det, saa han tilsidst maatte erkende, at Sæmunds Lykke var større end Kraften i hans Tryllerier. — Een Historie lød saaledes: En Gang havde Arnkel lavet en Drage af Papir, og paa den havde han malet nogle vilde Flammer med sit Blod og sat den til Vejrs, alt imedens han gentagne Gange raabte: „Vorde Ulykke svar og Under stor i Sæ-

munds Hus, naar Blodflammen kommer i Bæren ind!" Og det fortaltes, at da den var kommen højt op, skar Arnkel Snoren over, hvorpaa Dragen foer lige mod Vinden til Hvam og dalede ned i Tunet, hvor Sæmunds Søn, Gisle, gik og legede. Da han saa den underlige Ting dale ned fra Luften, gik han hen og tog den op. En saadan Mærkværdighed havde han aldrig før set, han betragtede den nysgerrig og bar den hen til Faderen, der gik og bødede paa en Vædderstald.

„Hvad er det for en underlig Indretning, Far? Den kom flyvende gennem Luften og faldt lige ned til mig!"

Sæmund betragtede Dragen fra alle Sider og sagde saa: „Jeg mener den er skikket os af een, som vil os ondt! Slip den, Søn, jeg havde stor Lyst til at se, hvorledes den har det med Ilden!"

Derpaa løb han ind i Bæren, hentede en Brand og kastede den paa Dragen, idet han rev sin Søn til sig. Straks slog meget høje Flammer op mod Himmelen og ud til Siderne, saa Fader og Søn undrede sig over, at al denne Ild kunde komme af en Smule Papir.

En anden Historie lød saaledes: En Gang skulde Sæmund paa en Handelsrejse til Byen passere et Vadested, hvor Arnkel kort forinden var kommen over. Nu var det saaledes, at Arnkel havde faaet Kundskab om, at Sæmund kom bag efter, hvorfor han koglede over Stenene i Vandet, over den rivende Strøm og det store Dyb, der var lige ved Vadestedet.

Men Sæmund havde ogsaa her Lykken med sig, inden han naaede Elven red en ung Mand ham forbi og vilde i stor Hast ride over Vadestedet, men hans Hest snublede, han selv faldt af og førtes straks af den stærke Strøm ud i Dybet, hvorfra Sæmund og hans Følge efter nogen Søgen trak ham op som Lig.

Værst gik det dog for Arnkel, da han lagde Gift for Sæmunds Heste; thi hans egen Hest gik hen og aad den og døde deraf. Det gik ham meget nær til Hjærte; thi han troede i denne Tildragelse at se et Vidnesbyrd om, at det var bedst for ham at holde op med at forfølge Sæmund, hvilket han ogsaa gjorde. — Han skulde imidlertid blive mindet om Hvamfolkene igen, og det ad en Vej, han mindst havde anet. Hans Brodersøn, Odd, fra Katladalr kom til ham og bad ham om Hjælp til at rydde en Medbejler af Vejen og koge en Elskovsdrik til Sæmunds Datter, saa hun kunde nemme Kærlighed til ham. Arnkel fandt, at det var

meget ublide Kaar, Skæbnen undte ham, men da han havde klargjort sig, at Partiet var Sæmund imod, og da der blev lovet ham en god Belønning, tilsagde han Odd sin Bistand og aftalte det nødvendige med ham.

*   *   *

Nogen Tid efter var Odd paa Handelspladsen og traf der Thorlejf Ormson fra Otkelhlid paa Gaden. Han gik hen og hilste ham med mange Kys*), og spurgte ham med stor Venlighed, om han ikke kunde have Lyst til at følge ham paa Jagt efter Svaner ved de store Søer i Nærheden af Kællingfjældene. „Jeg ved de holder til der i denne Tid og kunde godt lide at have Følgeskab paa Turen! Jeg har før hentet mig en halv Snes Stykker der oppe!"

Thorlejf, der var en god Skytte, blev ivrig, takkede Odd for Indbydelsen og lovede at give Møde paa Katladalr til den fastsatte Tid. De talte længe sammen, købte de nødvendige Ting til Jagtturen og fulgtes siden ad hjem efter. Da Thorlejf drejede af efter Otkelhlid havde Odd endnu en Mils Vej at ride, inden han naaede hjem.

Thorlejf havde nok hørt noget om, at Odd havde Tanker til Thuride, men han var et godt Menneske, der havde svært ved at mistro sine Medmennesker.

Da han fortalte Faderen, at han skulde paa Svanejagt ved Kællingfjældene, spurgte denne straks: „Er det Odd fra Katladalr, der har indbudt dig?"

„Ja, det er, og han gjorde det med saa stor Venlighed, at jeg tror, han vilde sætte Pris paa at have mig med!"

Den gamle lyttede opmærksom.

„Jeg saa helst, du lod denne Færd fare; thi vort Folk har aldrig hentet sig andet end det, som ondt er, fra Katladalr! Det er saaledes med disse Katladølere, at jo fagrere de taler, jo fulere er deres Rænker!"

Thorlejf smilede vantro.

„Nej, det tror jeg ikke, og ikke kunde jeg falde paa at blive borte fra slig lystig Jagt, nu jeg har lovet at komme! Det kunde faa Udseende af, at jeg frygtede Odd Kollson, endda jeg anser mig selv for at være meget stærkere end han!"

Den gamle saa tungsindig frem for sig.

„Sagtens vil du gøre, som du siger, trods det du ved, vi

---

*) Almindelig Skik paa Island.

vinder aldrig andet i Omgang med de Folk, end det, som er os værst! Men lov mig, Søn, at vogte paa dig selv, naar du farer paa vildsomme Veje ene sammen med ham!"

„Du mistror Odd uden Skel, Fader!"

„Ja, det tror du nu, Søn, jeg vilde meget ønske, du havde noget af denne Mistro! Det er en slet Fyr, denne Katladøl!"

Thorlejf drog til Katladalr og blev saare vel modtaget baade af Koll og Odd, og dog forekom det ham, at der var noget over det Hjem, der var ham saa umaadelig fremmed, noget, han ikke rigtig kunde forklare sig, men han kunde mærke, at det var noget, han frygtede. Boligen var bygget, som man bygger paa Nordlandet, med Badstuen oven over Stalden i den nordre Side af Bæren. — Det forekom Thorlejf, at der var noget forjaget venskabeligt over al Odds Færd, dog opholdt han sig ikke ved dette, saa meget glædede han sig til Jagten.

Det var om Morgenen tidlig, den 5. Oktober, at de forlod Katladalr, og ud paa Eftermiddagen naaede de den mærkværdige Egn, der almindelig gik under Navnet: Satans Køkken. Her er en ganske ejendommelig Udfoldelse af de vulkanske Kræfter. Allerede langt borte fra kunde de se mægtige Dampsøjler stige op paa forskellige Steder, og store Skyer holdt sig stadig lige over Egnen. Der var over hele dette Vulkandistrikt noget meget disharmonisk, der ængstede. Bjergsiderne fremtraadte med stærke, skrigende Farver, det var de mange forskellige Jordarter, der næsten ublandet fandtes her.

„Der er et Sælnhus — Salighedshus*) — her i Nærheden, der vil vi sætte vort Madforraad ind, saalænge vi forvisser os om, hvorvidt Svanerne er kommen eller ikke! Vi gør bedst i at lade vore Heste græsse her i Dalen; thi den Vej, vi har tilbage til Søerne, kan vi kun komme til Fods!"

Thorlejf saa forskende paa Odd; der foer for første Gang en Mistanke igennem hans Sjæl imod ham.

„Hvor langt er der til Søen herfra?" spurgte han.

„De ligger en halv Times Vej her norden for! Der er to, og hvis du gik til den ene og jeg til den anden, kunde vi naa endnu i Dag at faa afgjort, om de er kommen, og hvor de har slaaet sig ned!"

---

*) En Hytte, som af Hyrderne er bygget til Beskyttelse mod Uvejret; ofte tages Lammene ogsaa derind, naar Vejret er alt for slemt.

Thorleif spejdede til alle Sider.

„Jeg ser intet Sælnhus!“ sagde han.

„Se her!“ sagde Odd og drejede ind i en lille Sidedal, hvor der i den ene Bjergside var en naturlig Hule, der nok kunde se ud til at være tildannet af Menneskehænder.

De steg af, hildede Hestene og lod dem gaa omkring paa den sparsomme Græsgang.

Da de havde faaet deres Ting anbragt i Sælnhuset, gik de ind i den hemmelighedsfulde Dal med det opsigtvækkende Navn,

Satans Køkken, og visselig kunde ens Tanker let komme til at bevæge sig noget i den Retning, Navnet antydede; thi disse runde med Svovlglassur overtrukne Kilde- og Vulkanmundinger mindede meget om Gryder paa et Ildsted. Og det maatte være til et stort Selskab, der kogtes, da Gryderne havde et Tværmaal fra 3 til 10 Fod.

Her havde Thorleif aldrig været, og det kom ham underligt for, da han fra en Hule hørte en Kilde koge med stort Spektakel. Men der var mange „Gryder“ i Kog i dette Køkken. Fra de

større Gryder skrattede det højlydt, medens Klatter af svovlstinkende Dynd nu og da kastedes ud efter dem. Det var vist ingen velsmagende Grød, der kogtes der. — Fra en anden fløjtede det fint, naar en Dampstraale banede sig Vej op gennem det tykke Indhold. Fra en tredje lød som en dyb Hulken; det var en Geysir, der slubrede noget af sit Vand i sig igen.

Thorlejf følte sig uhyggelig til Mode, og han vilde egentlig helst vende om, og havde det ikke været for Skams Skyld, havde han gjort det. Alt var saa umaadelig vildt, saa ængstende fremmed, og jo længer de gik, jo uhyggeligere blev det. Det skruttede, buldrede, snerrede, gurglede og hulkede rundt omkring dem, medens Dampene nu og da slog ned, saa de næppe kunde se hinanden. Og under alt dette voksede Thorlejfs Mistro til Odd. Og han ængstedes; thi han fandt, det var saa vanskeligt at vogte paa Odds Færd her, hvor der var saa meget andet, der krævede hans Opmærksomhed. Det kom ham derfor meget belejligt, da Odd sagde: „Ja, hvis du vil gaa ad denne Sti, kommer du efter saadan noget som et Kvarters Gang til en Sidedal, der fører ned til den ene af Søerne, og du behøver ikke at gaa langt for at opdage, om der er Svaner paa Søen eller ikke! Jeg gaar saa ned til den anden Sø, og vi kan da begge igen være ved Sælnhuset om en Time eller halvanden!“

Thorlejf svarede ikke, men gik ad den ham anviste Vej.

Langt ud paa Aftenen kom Odd tilbage til Katladal, førende Thorlejfs Hest, bunden til sin Sadel.

Et Stykke udenfor Bæren mødte Faderen ham.

„Hvorfor er Thorlejf Ormson ikke med dig?“ spurgte han.

„Han har sat Livet til!“ var Svaret.

„Hvorledes er det gaaet til?“

„Det gik saaledes til, at han blev forfærdet for det opkastede, hede Vand fra en Geysir og veg saa langt tilbage, at han faldt i en Dyndgrube, hvor han straks døde!“

Faderen overtænkte prøvende en Stund denne Beretning.

„Har Arnkel sagt dig det?“

„Ja!“

„Saa passer det vel med Geysirens Afstand fra Dyndvulkanen og Vindens Retning?“

„Alt passer!“

Koll mærkede efter Vinden.

„Gryden maa saa ligge sønden for Geysiren?“

„Ja!“

De fulgtes ad ind i Bæren.

Stor var Sorgen paa Otkelhlid, da Odd havde meldt Thorlejfs Død. Han blev paa det mest nærgaaende frittet ud af Orm, og maatte siden følge den gamle Mand op i Kællingfjældene, for at vise ham, hvorledes alt var gaaet til, og det faldt ikke al Tid Odd let at stille ham tilfreds.

Da de var i Nærheden af Dyndvulkanen, vilde Orm ikke tillade Odd at følge med derhen, inden han selv grundig havde forsket efter Fodspor om dens Rand. Først, da han var færdig, vinkede han Odd til sig.

„Naa, hvor stod saa min Søn, da Geysiren begyndte at springe?“ spurgte han.

Odd pegede paa et Sted en halv Snes Alen fra Gryden og svarede: „Her paa dette Sted!“

„Og hvor var du da?“

„Jeg stod ovre paa den anden Side af Gryden! Jeg raabte til ham, at han skulde vare sig for Dyndgryden, men han havde i dette Øjeblik kun Tanke for den springende Geysir og styrtede ud, inden han sansede, hvad jeg sagde!“

Orm saa mistroisk paa Odd.

„Underligt tykkes det mig, at jeg slet ikke ser Spor af Mennesker, hvorimod jeg ser en Mængde Fodspor paa den anden Side, og det somme meget dybe! Jeg kunde godt tænke mig, at der havde staaet en Kamp der!“

Odd blev bleg, men tabte ikke Herredømmet over sig selv; han sagde meget rolig: „Det kommer af, at Jordsmonnet her er haardere end paa den anden Side, for Resten kan du intet slutte af Fodsporene, da jeg løb mange Gange rundt om Hullet i min Travlhed for at hjælpe ham op!“

Orm svarede ikke; han fik med stort Besvær Resterne af sin Søn fisket op af det forfærdelige Dyb, og fik dem jordet i kristen Jord, men gjorde ikke mere ved Sagen, idet han udtalte som sin Overbevisning til sin Søn, Kjartan: Sikkert er Odd paa en eller anden Maade Skyld i Thorlejfs Død, men lige saa sikkert er det, at han aldrig kan overbevises om Udaaden, og man skal ikke begynde en Thingtrætte, naar man paa Forhaand ved, at man skal tabe! For Resten er det ikke utroligt, at den gamle Synder i Bjarnegjaa har haft en Finger med i Spillet!“

Men i Hvam gik Sæmund og godsnakkede for sin Datter, som straks efter Ulykken var tagen hjem til ham.

Thuride var en højsindet Kvinde, der ikke talte om sin Sorg, men hendes forandrede Udseende vidnede om hendes Hjærtelidelse.

Men naar denne Tildragelse fortaltes blandt Folk, føjedes

ofte til: „Ja, nu rinder de første Taarer for Hvambrudens Færd over Svarteaa!“

Tiden gik, den talte ikke de udgydte Taarer, men den sørgede for, at Taarekilden ikke løb tør.

Tre Aar efter fornyede Odd sit Frieri til Thuride, men hun svarede undvigende; thi hun frygtede Katladøleren, og dog var der noget hos ham, der øvede Tiltrækning paa hende; han saa godt ud og udbredte sig al Tid i Lovtaler over hendes Dejligheder, og det skal ikke være let for en Kvinde i Længden at staa for. Hun vidste imidlertid, at Kjartan Ormson havde Hu til hende, og hun forstod, at hun ved hans Side kunde komme til at leve et roligt og lykkeligt Liv i Velstand, men hun havde Vanskelighed ved at bestemme sig, og undertiden følte hun sig saa stærkt dragen mod Odd, at hun skælvede ved Tanken om, at han mulig skulde gaa af med Sejren.

Da var det, at Orm Otkelhlid fik Brev fra sin ældste Søn, Gunnar, der, som før er fortalt, for mange Aar siden udvandrede til Canada, og i dette Brev fortalte han, at han ved et Ulykkestilfælde var bleven saa kvæstet, at Lægen havde sagt ham, at han kun kunde leve nogle faa Maaneder, hvorfor han bad om, at en af Brødrene skulde komme til Amerika for at varetage hans Efterladenskaber, der værdsattes til en ganske betydelig Sum.

Kjartan gjorde sig rede til at rejse til Canada, og det rygtedes viden om. En ung Karl ved Navn Trond Eigildson fra samme Syssel slog sig i Følge med ham.

Dagen før Skibet skulde afsejle var Odd Kollson nede paa Handelspladsen, hvor han talte længe med Skibsføreren og gav ham tilsidst nogle Penge og et Brev. Da han forlod ham, sagde han: „Og saa forstaar du jo nok, at det drejer sig om noget Gækkeri, som jeg ikke ønsker omtalt!“

Den anden nikkede og gemte Brevet og Pengene.

Men samme Dag var Kjartan paa Hvam for at bejle til Thuride.

„Jeg rejser saa til Canada for at ordne min Broders Efterladenskaber; det vil maaske nok tage et Aars Tid eller lidt over, men naar jeg saa kommer hjem igen, holder vi Bryllup!“

Thuride lovede at ville være hans og vilde ogsaa vente paa ham til han kom tilbage; hun kendte ingen Ungersvende, der havde bedre Lov paa sig end Kjartan, og nu, da Thorlejf var borte, gjorde hun sagtens klogest i at love sig bort til ham; hun vidste, at han ærede og elskede hende højt.

Saaledes gik det til, at Kjartan kom til at begynde sin Udenlandsfærd som en saare lykkelig Ungersvend.

En Maanedstid efter at Skibet var afsejlet fra Island, kom der Brev til Bonden paa Otkelhlid saalydende:

Gode Herre Orm Gunnarson paa Otkelhlid!

Jeg overbringer dig herved Budskab om din Søn Kjartans pludselige Død. En stærk spændt Trosse sprang og slog ham over Bord, og inden han kunde hjælpes, var han druknet. Ulykken skete mellem Færøerne og Skotland. Trond Eigilson.

Orm læste det korte Brev, der var skrevet med en uøvet Haand og var fuldt af Fejl, men han modtog kun Indtryk af Oplysningen om Sønnens voldsomme Død. — Det var næsten for meget for den i Forvejen saa haardt prøvede Mand. Han sank ned paa Sengen, han stod ved, og stønnede: „Aah Gud! hvad har jeg gamle Mand da gjort, at du tugter mig saa haardt!"

Det var, som han faldt helt sammen efter den Tid.

Paa Thuride gjorde Budskabet ogsaa et dybt Indtryk, ikke fordi hun elskede Kjartan, men hun havde nu vænnet sig til at betragte den solide Fyr som sin vordende Husbond, og hun kunde sige sig selv, at hun kunde være godt skærmet i hans Arme. Hun følte stor Velvilje imod ham og var egentlig stolt af ham, og det var for hende, som blev hun værgeløst voldgiven denne hemmelighedsfulde og uhyggelig tiltrækkende Odel Kollson. Hun var kommen ind paa, at saalænge Kjartan havde hende kær, kunde den anden ingen blivende Magt faa over hende, men nu. — — —

Og Sæmund — ja det var for den grundhæderlige Mand med den ømtaalelige Samvittighed, som havde de — Hvamfolkene — nogen Skyld i den unge Mands Død; hvis det skulde vise sig, at den paa nogen Vis stod i Forbindelse med hans Forlovelse med Thuride, ja saa vilde Sæmund selv gøre sig Bebrejdelser for, at han ikke havde gjort noget for at hindre den farefulde Forbindelse.

Nej, Thuride kunde nu ikke længer modstaa den snedige Odd. Elleve Maaneder efter Kjartans Afrejse holdt han Bryllup med Thuride, og skønt Sæmund ikke denne Gang skulde sende sin Datter over Svarteaa, saa var han dog saa mod i Hu ved dette Bryllup som aldrig før; thi han syntes ikke om Odd, og kom aldrig til det.

To Maaneder efter kom Kjartan tilbage med Arven efter den forlængst afdøde Gunnar, og stor blev Bestyrtelsen overalt.

Da han hørte, at Odd havde hjemført Thuride, sagde han sindigt: „Det er ellers saaledes, at naar jeg ikke selv maatte faa Thuride, kunde jeg nok unde hende en bedre Mand end Odd!“

Men alle forstod, at han havde lidt en stor Skuffelse. Fem Aar efter giftede han sig med en Slægtning af sig, der hed Thorgunne Sigurdsdottir fra Laxaadalen paa Nordlandet.

* * *

Og saa gik der tyve Aar. De tog alle de gamle paa de tre fire i denne Fortælling omtalte Hjem, men det mærkedes ikke saa meget; thi det var alle Folk, der havde fyldt Støvets Aar, og der var kraftige, unge til at tage Arbejdet op efter de bortdragne, at sige da paa Hvam, Otkelhlid og Katladalr.

Den redelige Sæmund fra Hvam laa ved Siden af sin Hustru Droplaug paa Flegum Kirkegaard, medens deres Søn, Gisle, der var bleven gift med Helga Erikidottir fra Myra, var Bonde paa Gaarden.

Orm og Unne fra Otkelhlid var borte og havde givet Plads for Kjartan og Thorgunne. Dette Par havde Børnene Orm, Hildigunne og Jorun.

Paa Katladalr gik det ikke godt. Thuride indsaa hurtigt, at det var en daarlig Mand, hun havde faaet, men hun anstrængte sig for, trods dette, at skabe et godt Hjem for sin Søn, der blev født hende i Begyndelsen af hendes Ægteskab. — Odd brugte meget, naar han var ude, og han passede sin Bedrift daarligt, saa det gik hurtigt tilbage for ham. Noget hjalp det, at Arnkel paa Bjarnegjaa lagde sig til at dø; thi Odd var hans eneste Arving, men Arnkel var ikke saa velhavende, som han hadde Ord for, saa denne Arv hjalp kun til at sætte Fart i Odds vilde Liv. — Han gjorde mange Rejser til Handelspladsen — flere end det er godt for en islandsk Bonde. Han holdt meget af at sidde paa Værtshusene og drikke og spille med Sømændene eller hvem andre, han kunde faa fat paa. Naar han saa hen paa Morgenstunden kom hjem, var han ofte ond mod Thuride og Sønnen Sæmund; og den stolte Kvinde maatte tidt angre, at hun havde ladet sig daare af den daarlige Fyr.

Saa var det en sludfuld Oktobernat, at der blev banket meget energisk paa Ruden til Badstuen paa Otkelhlid. Kjartan gik til

Døren, og foran ham stod en høj, noget mager Kvinde, holdende sin Hest ved Tømmen.

Kjartan kendte straks Thuride, trods hendes forandrede Udseende; han havde ikke vekslet Ord med hende i den svundne Snes Aar, og det kom ham saare underligt for, at se hende staa der paa denne Tid af Døgnet.

„Hvad vil du mig, Thuride?“ spurgte han blev staaende og i Bærdøren.

„Lad mig komme ind, Kjartan Ormson, saa skal du faa alt at vide, men saa meget vil jeg sige dig nu, at jeg vender ikke mere tilbage til den Helmand*), han har været mit Livs Ulykke, og da jeg ikke føler mig sikker for hans Efterstræbelser nogen Steder sønden for Aaen, saa beder jeg dig om at tage mig under din Beskyttelse!“

Kjartan betænkte sig en Stund, saa sagde han: „Sent kommer du, Thuride, og mere kærkomment havde det været, om du var kommen fem og tyve Aar før! Men gaa du kun ind, jeg skal nok sørge for din Hest, og du kan stole paa, at du ikke skal lide Overlast af nogen Art, saalænge du er paa Otkelhlid!“

Han lod hende gaa sig forbi. Hun drejede af til Højre for at gaa ind i Badstuen, medens Kjartan gik dybere ind i Bæren, hvor han ogsaa drejede til Højre ind i en Hestestald.

Mange tunge Tanker gik ham gennem Sjælen, medens han syslede med Thurides Hest. Den var mager og meget lodden.

„Du ser ikke godt ud! Det ligner, som du kunde have haft lige saa trange Dage, som din Herskerinde — ak ja! Saa vidt drev jeg det! Jeg fik Lov til at passe hendes Hest!“

Da han kom ind i Badstuen, sad Thuride paa Sengekanten hos Thorgunne, men det saa ikke ud til, at der havde fundet videre Tankeudveksling Sted.

Thuride rejste sig; trods det lidende Udtryk i hendes Ansigt, var der endnu den yndefulde Holdning, der al Tid havde præget hende. Hun vendte sig mod Kjartan og sagde: „Jeg har forladt min Mand, Kjartan, men jeg var nødt til det, da han truede mig paa Livet. Han har i Drankervildelse fortalt mig saa meget om Thorlejfs Død, at jeg ikke kan tro andet, end at han enten selv har styrtet ham ud i Vulkanen, eller ogsaa — hvad der ligner ham mest — har faaet en anden til det. Han har flere Gange pralet af, at han narrede mig en Mand fra, da han skrev Brev til din Fader om det opdigtede Ulykkestilfælde — alt dette, forstaar du vel, maa bringe mig til at foragte og afsky ham. I den sidste Tid har han begyndt at plage mig for at skaffe Penge fra Hvam, men da jeg vidste, at vi ikke har ringeste Fordring paa Gisle, saa nægtede jeg det! Han truede mig imidlertid saa haardt, at jeg ikke tør blive hos ham; thi jeg ved, at der gives ikke en

---

*) Den Mand, der her i Verden gør Gerninger, der dømmer ham til Helvede.

Daad saa nedrig, han ikke kan faa sig til, for at tilfredsstille sine daarlige Tilbøjeligheder!"

Thuride græd ikke, hun vendte sig til Thorgunne: „Og nu vilde jeg gerne bede jer laane mig Hus en kort Tid, Odd har ventelig ikke lang Tid at leve i, saaledes som han farer frem!"

Thorgunne havde i al den Tid, hun havde været gift, været nidkær paa „Kvinden fra Katladalr", som hun holdt af at kalde Thuride, det var jo saaledes, at hun ikke var uvidende om Kjartans Kærlighed til hende, men da hun nu havde hørt Thurides Lidelseshistorie, sagde hun, idet hun gik hen til hende og begyndte at hjælpe hende af med Overtøjet: „Der var en Tid, gode Thuride, da jeg ikke kunde taale at se dig, men den er forbi, og nu kan du være overbevist om, at du skal faa al den Hjælp og Trøst, det er os muligt at yde dig!"

Thuride sagde, idet et Par store Taarer gled sagte ned ad hendes blege Kinder: „Tak for de Ord, Thorgunne, jeg tænkte nok, at du var en storsindet*) Kvinde!"

Næste Morgen, da Kjartan havde været ude at røgte Malkefaarene, saa han en Rytter paa den anden Side af Aaen, og han kendte straks Odd Katladalr, han var sagtens kommen for at hente Thuride.

Kjartan gik ned til Aaen. Odd var stegen af sin Hest og stod nu og holdt sig oprejst ved at holde fast i Hestens Manke. Han saa styg ud, daarlig klædt, vildskægget, tilsølet og rødøjet, rystende stærkt paa Hænderne, usikker og grødet i Stemmen af mange Aars Drik og af øjeblikkelig Raseri mod Kjartan.

„Naa, har du saa endelig faaet Thuride over til dig, din Kvinderøver?" raabte han.

„Ja, Thuride sidder inde hos Thorgunne!" svarede Kjartan og føjede til, „men hvorfor er du saa vred paa mig, jeg har lige saa lidt taget din Hustru fra dig, som jeg ved af at have gjort dig anden Fortræd!"

Odd vidste aabenbart ikke, hvad han skulde svare, han drejede Øjnene rundt i Hovedet, medens Fraaden stod ham om Munden.

„Jeg vil have Thuride med hjem, hun skal ikke blive en Time længer paa Otkelhlid!" raabte han.

„Ja, det vil ikke lykkes dig, Odd, for Thuride tør ikke komme til Katladalr mere, da hun mener, hun ikke er sikker paa Liv og Helse i Hus sammen med dig!" svarede Kjartan fast.

---

*) Her i Betydning af „højsindet".

Odd vendte sit afskrækkende Ansigt lige imod Kjartan, og denne tænkte: „Mon Spøgelseansigtet, der gjorde Grettir den Stærke mørkerød, saa værre ud!“

„Vil hun ikke med mig hjem?“ raabte den halv vanvittige Mand, saa det gav Genlyd mellem Bakkerne, „saa spørg hende, om hun har glemt, hvad det kostede hende, da hun forrige Gang tog over Svarteaa, og sig hende kun, at Prisen er den samme nu som den Gang!“

Han opslog en høj, hylende Latter, væltede sig op paa sin Hest og red rask tilbage den Vej, han var kommen, medens han uopholdelig udstødte Trusler mod Thuride, Kjartan og alle paa Otkelhlid.

Kjartan var bleven uhyggelig til Mode ved dette Møde. Det harmede ham, at den prægtige Kvinde skulde hensløbe sit Liv ved Siden af en saadan Usling. Han besluttede ikke at sige noget til Kvinderne om Odd, da han mente, at fuld Mands Snak skader ikke.

Men ud paa Aftenen kom Odds og Thurides Søn, Sæmund, ridende til Otkelhlid og spurgte efter Faderen. Han fortalte, at denne havde været hjemme en føje Stund og var derpaa redet ud igen i Retning efter Hvam. Men i Hvam havde de ikke set noget til ham og saa tænkte Sæmund, at han muligvis var redet til Otkelhlid.

Næste Morgen stod Odds Hest i Katladalr, og op ad Dagen fandt Sæmund sin Faders Lig en Fjerdingvej derfra ved en Bøjning af Svarteaa.

Men Thuride flyttede straks hjem til Katladalr til sin Søn, der nogen Tid efter giftede sig med Hildigunne Kjartansdottir fra Otkelhlid.

Hr. Pedersens Vandgang.

Af Peder Plade.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

Fuldmægtig Pedersen, der arbejdede i Firmaet „Rasmussen og Sørensen“ sværmede i al Stilhed for Frøken Amalie Linde, og Frøken Amalie Linde sværmede aabenlyst for Hunde.

Altsaa købte Hr. Pedersen en Hund, en ægte St. Bernhardtshvalp, som fik Navnet Svejtser.

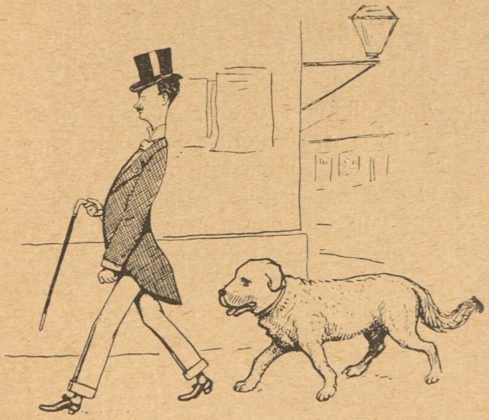

Og det saa nydeligt ud, naar Pedersen, med fint afstrøget Silkehat og Benklæder efter sidste Parisermode og med Svejtser i Hælene, gav Partiet ned ad Sokkerup Gade.

Mere end en Næse blev da trykket flad mod Vinduesruderne, og selv Frøken Amalie fandt Synet saa tiltalende, at hun uden Tvivl før eller senere havde ombyttet sit aristokratiske Lindenavn med det mere borgerlige Pedersen, hvis ikke — — Ja, nu skal De høre!

Fuldmægtig Pedersen og Svejtser ilede langs Stranden ud mod Skoven.

En indre Anelse sagde Fuldmægtigen, at Frøken Amalie var derude.

Tænk om han nu, ganske tilfældig, traf hende ene under — æhm — Bøgenes lyse Kroner, og han saa under — æhm — Fuglenes Elskovssang, og medens — æhm — de sky Raadyr tittede frem mellem slanke Stammer, sank ned for hendes lille Fod og — —

For alle Tilfældes Skyld vilde han med det samme „synke“ sine Benklæder en Smule, saa blev der ikke saa store „Knæer“, hvis han skulde knæle.

Hr. Pedersen „sank“ Benklæderne; men under denne Idræt førte et Vindstød Cylinderen ud i Strandkanten, hvor de legende Smaabølger tog paa at vippe den længere og længere ud.

Hr. Pedersen bad en bekendt slem Mand om at fare efter den. Hvorvidt han var villig til det, staar uafgjort hen; thi Hr. Pedersen afventede ikke hans Tjeneste, men fo'r selv som en Raket efter Hatten, der dog allerede var saa langt ude, at den umuligt kunde naas fra Land.

Nu var gode Raad dyre.

Svejtser blev anmodet om at „bringe hid“. Og den bed i Tangen, halsede efter Hatten og tumlede sig sindssvagt i Sandet; men i Vandet vilde den ikke.

Ja, saa maatte Hr. Pedersen selv til det.

Resolut trak han Sko og Strømper af, gav Benklæderne et omhyggeligt Smøg og vadede ud efter Hatten, som han sikkert havde faaet uden Viderværdigheder, hvis ikke den fordømte Per Sandmand havde gravet et Læs Sand op, hvor Pedersen vadede.

Lige idet han greb Hatten, sank han i til Bæltestedet.

Med stor Inderlighed paakaldte han atter den slemme Mands Tjeneste, som han dog heller ikke nu oppebiede, men vadede slukøret i Land ved egen Hjælp.

Under en Brink, der i et hvert Tilfælde foreløbig beskyttede ham mod nysgerrige Blikke, afførte han sig de vaade unævnelige, vred dem eftertrykkeligt og lagde dem til Tørre i Græsset.

Efter at have trukket Sko og Strømper paa, satte han sig tilintetgjort ned og dækkede, saa godt det lod sig gøre, sin Nøgenhed med Skjorten.

Og saa gik tunge, sørgmodige Tanker fra Benklæderne til Skoven og Frøken Amalie, og atter fra Frøken Amalie og Skoven tilbage til Benklæderne.

Himmel! — Bukserne var — borte!

Forvildet fo'r han op og spejdede til alle Sider!

Aah, deroppe bag Brinken laa Svejtser, det forbandede Asen, og legede Himmelspræt med dem.

Det skulde den dyrt faa betalt.

Med Skjorten flagrende bagud som et Nødflag fo'r han som en Stormvind op ad Brinken og henimod Svejtser, der i Forskrækkelse over den mærkelige Fremtoning nær uden Modstand havde overladt Benklæderne til den rette Ejermand; men paa een Gang gik det op for den, at der vist skulde laves „Sjov i Gaden", og for at bidrage sin Del til Morskaben nappede den i Hast sit Bytte, som den med højt løftet Hoved og Hale kilede af med, ivrigt forfulgt af Hr. Petersen, der snart lokkede den med de ømmeste Navne og snart forbandede den dybt ned i det sorte Helvede.

I yderste Arrigskab kylede han tilsidst en Sten efter den,

som ganske vist ikke ramte, men som derimod havde til Følge, at Svejtser uventet stak Halen mellem Benene og forskræmt kilede hjem med Benklæderne i Munden.

Nu kendte Hr. Pedersens Fortvivlelse ingen Grænse.

Der stod han halvnøgen paa den bare Mark — uden Bukser!

Og der — ja, kun det manglede — der kom Frøken Amalies røde Parasol til Syne bag Bakken!

Nej, ikke for alt i Verden skulde hun se ham i denne Fornedrelse! Saa hellere lade staa til ind over Marken til Banelinien, hvis høje skraa Sider foreløbig kunde dække ham.

Og Hr. Pedersen fo'r som en Vind over Marken til Banelinien, hvor han under en Busk fandt et nogenlunde dækkende Skjul.

— — —

Byen var opskræmt!

Baade den og den havde set et sindsforvirret Menneske paa Markerne mod Nord.

Byen var truet, og Betjent Sorterup blev sendt ud.

Han fandt Hr. Pedersen, der ivrig vinkede til ham om at komme nærmere.

Det gjorde Sorterup med nogen Tøven; thi man ved aldrig, hvad et sindssygt Menneske kan hitte paa — — og han fik Hr. Pedersens Lidelseshistorie.

Til Gengæld hjalp han ham til et Par Benklæder.

Og efter at Sorterup havde svoret evig Tavshed, vendte de ad hver sin Vej ind til Byen.

Uden for Døren fandt Hr. Pedersen baade sin Hund og sine Benklæder.

Men næste Dag kom Svejtser væk, og derefter gik Frøken Amalies Interesse for Fuldmægtigen ogsaa væk.

Humoristiske Smaating.

Der var dog Forskel.

Fruen: „Naa, det maa jeg sige, De generer Dem saamænd ikke, De har købt en Hat Magen til min. Er der da ikke længere Forskel paa Herskab og Tjenerskab?"

Pigen: „Jo, min Hat er betalt."

Skatten i Kragenæsfjeldet.

Et Sagn fra Norge af Erik Hassel.

Med Tegninger af Louis Moe.

Hvor det mægtige Roholtsfjeld strækker sine vældige nøgne Knæ ned i den smilende Dal, der gennemstrømmes af Elven, der kommer helt oppe fra det endnu mægtigere Urnosi med sin evige Sne — ligger paa en frodig Skraaning, med den dybgrønne Fyrreskov som Baggrund Gaarden Nordbø. Nu præsenterer den sig som en smuk, hvidmalet Træbygning, med Veranda ud mod den gamle frugtrige Have; Udhusene er moderne, kun et eneste stikker af — — et lille, gammelt, tjærebrunt Stabur minder om gamle Dage, da denne Fortælling foregik. Dengang var Roholts Knæ ikke som nu: kolde, graa og nøgne, da dækkedes de af en mægtig Gran- og Fyrreskov med saa digre Stammer, at der kun behøvedes 3 til eet Stokværk i et Bondehus.

Paa Nordbø boede dengang for mange hundrede Aar siden den stolte Bonde og Odelsmand Torjus; han var rig paa Gods, thi han ejede foruden sin store Fædrenegaard, det halve af Vraadal med Gaarde og Huse, Øer og Marker, desuden mange Mile Skov Vest paa ind i Landet. Han var rig paa Sølv, baade præget i blanke Dalere og formet i Krus og Kar og Skeer og Skaale, Søljer, Ringe og Spænder samt Slægtens gyldne Brudekrone, besat med mærkeligt farvede Stene. Han var rig paa denne Verdens Goder, blot ikke paa Kærlighed, thi hans spæde, blege Hustru frygtede ham mere, end hun elskede ham, og denne Frygt gjorde hende med Tiden helt sky for sin strenge Husbond, hvis myndige Væsen og ubøjelige Vilje ogsaa kyste Datteren fra at nærme sig ham.

Hun var næppe bleven voksen, før Frierne begyndte at indfinde sig, men selvfølgelig blev de alle afviste af den hovmodige Torjus; om Margit selv havde et Ønske, blev ikke taget i Betragtning; endnu var hun saa ung og saa forkyst af Faderens Strenghed, at hun ingen Vilje havde.

Torjus forlangte, at den, der vilde være Svigersøn paa Nordbø, maatte kunne fylde de 3 store Bryggerkedler med Sølv, om han skulde komme i Betragtning. Imedens voksede Margit op til at blive ikke alene Bygdens rigeste, men ogsaa dens smukkeste

Jente. Hun havde faaet i Arv Faderens høje, ranke Vækst og Moderens fine Legemsbygning, dertil et langt, guldgult Haar og de dejligste store, blaa Øjne; disse Øjne var det især, man talte om, thi de havde en underlig dyb Farve og en tindrende Glans, som om der altid var Taarer i dem, og Folk sagde, at hun saa mere end almindelige Mennesker.

Margit færdedes mest alene, da Faderen ikke fandt nogen god nok til at være Selskab for hans rige Datter; derfor blev hun mer og mer stille og indadvendt eftersom hun voksede til.

Saaledes stod Sagerne, da der en smuk Foraarsdag kom en ung Gut til Gaarden og spurgte efter Arbejde. Gutten var lige saa mørk som Margit var lys, men han var ogsaa rank og velvoksen og god til Arbejde. Torjus tog ham ogsaa straks i Arbejde og blev tilfreds med ham.

Nogen Tid senere sad Ovel — som den ny Gut hed — med Folkene ved et stort Bord ude paa Gaardspladsen og spiste Aftensmad, da kom Margit gaaende fra Skoven ind mod Huset; hun var fager at skue, men gik som i Drømme og saa ned for sig; idet hun strøg lige forbi der, hvor Ovel sad, saa hun op og mødte hans Blik, der med Undren var rettet mod hende, hvem han i den Stund for første Gang saa, skønt han allerede havde været i nogen Tid paa Gaarden.

I samme Nu, Ovel saa ind i de mærkelige Øjne, var det, som om der foregik en Forandring med ham; han slap Grødskeen, just som han langede til Fadet og vedblev at stirre og stirre paa Margit, endnu efter at hun var gaaet videre. I den Stund blev Ovels Skæbne beseglet; hvor han gik, og hvor han stod, saa han de Øjne for sig; han havde aldrig været meget talende, nu var han tavs, og naar han ikke arbejdede, drev han om i Skoven.

Her mødte han en Aftenstund Margit. Solen gaar næsten ikke ned deroppe i Norge paa den Tid af Aaret, derfor er Nætterne saa vidunderlige, og i den sildige Aftenstund fyldtes Luften af et varmt, rødgyldent Skær.

I denne Belysning stod Margit midt paa en smal Sti, der snoede sig op ad en brat Skrænt. Det gav et Sæt i Ovel, han stod som naglet til Stedet — han blot stirrede og stirrede — hun ogsaa; da rakte hun langsomt en lille, fin Haand ud mod ham — langsomt tog han den i sin; over hendes Træk gled Tanken af et Smil, og hendes Øjne blev ligesom større og større; — — imedens sank Solen; Luften dirrede af Varme; Roholts graa Isse farvedes rød, medens Skyggerne nedad dens Sider blev violette, derpaa endnu mørkere; Maaltrosten, denne Nordens

Nattergal, slog sin bløde Trille atter og atter for sin Elskede i Krattet, og Bækken lo og klukkede, idet den yndefuldt smøg sig udenom Rødderne paa en gammel, graaskægget Gran, der for hvert Aar havde vanskeligere ved at holde Balancen, naar Bækken om Foraaret, i svulmende Overmod rev med sig af dens Grundvold.

Endnu stod de to unge paa samme Plet, Haand i Haand og bare saa — saa — —; da flaksede en stor Fugl op ved Siden af dem — — det hævede Fortryllelsen; de skiltes og vandrede hver til sit. Siden mødtes de af og til, og efterhaanden løstes deres Tungebaand, men kun for at binde dem uløseligt til hinanden.

Ovel blev paa Gaarden Vinteren over, men da Foraaret kom, overraskede Torjus de to unge en Kvæld, da den grødetunge Foraarsluft, blandet med den syrlige Duft fra de nyudsprunge Birke, de knoppende Blomster og de tusinde Fuglerøster havde døvet deres Forsigtighed.

Den stolte Bondes Forbavselse over den unge Tjenestekarls Frækhed, — overgik hans Vrede; men han havde dog saa lidt Forstaaelse af Elskovs Magt i Ungdommens Dage, saa han troede, det var tilstrækkeligt at forbyde Ovel at huse saa høje Tanker og endte med at tilraabe ham; „Naar du kan fylde mig de 3 store Bryggekedler i Ildhuset med Guld og Sølv, kan du komme igen som Bejler, mindre kan jeg ikke nøjes med!"

Stakkels Ovel! hvordan skulde han kunne skaffe tilveje en saadan Mængde ædelt Metal, han, som ikke ejede mer end de faa Dalere, han fik som Løn for sit Arbejde. Moderløs var han og Faderen havde han aldrig kendt; ingen Slægt eller Venner havde han. Han var som knust og kunde ikke fatte, at han var jaget ud af Paradiset, thi ingen af dem havde nogensinde tænkt videre end at elske og elske, mødes og ses; dette var deres Nutid, og deres Fremtid; de vilde intet videre og intet mer.

Saa var det en Lørdagskvæld, at han blev sendt op med et Par Heste, der skulde gaa paa Græs ved en Sæter et godt Stykke Vej fra Nordbø, helt oppe under Roholts Knæ. Vejen var stejl og vanskelig at befare, thi der var egentlig ingen Vej, kun et udtørret Bækkeleje, opfyldt med store og smaa Sten. Da han var kommen halvvejs op i Aasen og havde naaet en Slette, hvor Bækken havde efterladt sig en fugtig Plet, saa at saftigt Græs og frodige Buske ret trivedes der, gjorde han Holdt, lod Hestene græsse, medens han selv kastede sig ned paa Grønsværet.

Han lagde Hænderne under Nakken og laa og saa op i Luften, hvor smaa hvide, fine Skyer langsomt gled Vest paa.

Solen var længst gaaet ned, og det begyndte at skumre, da han vaktes af sine Drømme ved at noget puslede ved Siden af ham; da han vendte sig om, var det saavidt, at han kunde skelne en lille, mørk Skikkelse, der næsten gik i et med en gammelt Træstub, som den sad ved. Den forekom kom ham som en gammel Kone, men gammel var hun heller ikke; mørkt var hun klædt og langt mørkt Haar hang hende ned over Ansigtet, saa dette næppe var synligt.

Hun bad ham sige hende, hvad han grublede over; dette var Ovel ikke straks villig til, men hans Drømme havde gjort ham bløld om Hjertet, og tilsidst fik hun at vide, at han maatte se at skaffe 3 store Bryggekedler fyldte med Sølv og Guld.

„Ikke andet end det!" svarede hun, „hvad er det at gruble over for saa en ung Gut som dig? Hvad vil du da med saa mange Penge?"

Det kunde blive hende det samme, mente Ovel.

„Det skal du ikke sige: forresten kan jeg se i dine Øjne, hvad du ikke vil fortælle mig; jeg kan ogsaa se i dem, at du er en Gut, som er kæk og trofast, og som ogsaa kan huse Elskov. —

Hun var gleden tæt hen til ham, medens hun talte; nu lagde hun en lille brun, blød Haand om hans Nakke.

„Tror du ikke, at jeg gerne vil hjælpe saa gild en Gut, som du?" vedblev hun indsmigrende.

Ovel vidste ikke, hvad der gik af ham, han syntes, at han blev saa søvnig og hendes Stemme havde en underlig Klang, ligesom Musik.

„Hvordan skal jeg bære mig ad, og hvad forlanger du til Gengæld?" spurgte han spag.

„Jeg forlanger intet. Det er, fordi du er saa gild en Gut, og for dine varme Øjnes Skyld, at jeg vil vise dig paa Vej. Har du aldrig hørt om „Skatten"?"

„Skatten?" hviskede Ovel og blev lysvaagen med eet.

„Ja! Bjergkongens Skat! 4 Kobberkedler fulde af Sølv og Guld, — — er det nok for dig?"

„Hvor er den!" stønnede han hæst; nu var han kommen op paa Knæ.

„Du har den lige for dig!" sagde hun sagte med blød Stemme og strøg ham samtidig over Ansigtet med sin lille brune Haand, der var blød og ligesom dunet. „Se, der mod Vest! se, hvor den skinner!"

Han fo'r op. Hvad var det? derovre paa den anden Side af Vandet — det var jo i Kragenæsfjeldet — der skinnede og flammede noget; Ild var det ikke og Solen var længst gaaet ned, saa det var ikke Genskinnet fra den, der flimrede der. Var det en Skat, — og var den ikke længere borte, da kunde han vel sagtens naa den. Vel var Kragenæsfjeldet ikke saa nemt at færdes i, der var saa meget med Fjeldras, det vidste han fra de Gange, han havde været efter Bjørnen deroppe; men — gjaldt det end Livet — han skulde dog derop.

„Skal jeg saa hjælpe dig til den? ho—ho! ho—ho! Det var en underlig, klukkende Stemme, der rev Ovel ud af hans Drømme; den lød som dulgt Latter, som Bækkens boblende Kluk; han vendte sig rask om; den lille, mørke Skikkelse var bleven endnu mindre og klyngede sig til ham.

„Ja!" stønnede han og lod sig glide ned paa Grønsværet ved hendes Side; men idet han endnu en Gang kastede et Blik henimod det forjættede Land, saa han Kragenæsfjeldets bølgende Kam tegne sig mørk og skarp mod den hvidgule Aftenhimmel; en eneste lille Stjerne blinkede svagt ligeover Skaret tilhøjre, — — ellers var der intet, der lyste eller flammede eller mindede om, hvor han for et Øjeblik siden havde set Skatten tindre.

Hun tog hans Hoved ind til sig, strøg ham over Haaret gentagne Gange, medens hun nynnede dæmpet og imellem lo; saa fortalte hun ham, at hun kunde skænke ham mer end Skatten hist; — og han skulde faa det saa gerne, alt, alt.

Imedens drog den lune, dæmrende Midsommernat over Lien; Fuglene pippede endnu hist og her, kun Maaltrosten jublede ustandselig og Bækken klukkede videre, men mer dæmpet og blødt, og en fin, hvid Taage — bærende med sig den krydrede Duft af Birk og Gran og den bedøvende Aande fra den vilde Natviol — drog sig som et næppe synligt Slør fra Vandet dernede, langsomt op over Lien. — —

Ovel havde maattet love den underlige Jente at møde hende deroppe i Lien tre Lørdagskvælder i Rad; han maatte først gøres seende, havde hun sagt; han syntes rigtignok, at jo mere hun klappede og strøg ham, des mindre sandsede han; men Skatten saa han ligge der og blinke og vinke, hver Gang, han var sammen med hende.

Saa kom den tredie Mødekvæld. Ovel kom ud fra Laaven, Arbejdet var endt for denne Uge. Han stod støttende sig til en Rive og kastede et søgende Blik ud over Gaardspladsen. I flere Dage havde han ikke set Margit, og endnu længer var det siden, han havde talt med hende; han var bleven bleg og mager, kun Øjnene syntes større og dybere og brændte med en uhyggelig Glans.

Nu skulde det ske! i denne Nat skulde han erobre den Skat, ved hvilken han skulde vinde sin Brud! Margit! hvor led hun nu? hun var ligesom gleden bort fra ham i den sidste Tid; naar han forestillede sig hende nu — — saa han et Haar, der ikke var s a a lyst, — en Hud, der ikke var s a a skær, — en Ømhed, der ikke var s a a blid, — en Skikkelse, der mere lignede Jentens paa Fjeldet.

Han drev henover Volden, havde ingen Ro; Solen var endnu ikke gaaet ned. Da han kom forbi det søndre Stabur, hvor han vidste, at Margit holdt til, gled hans Øje sky derop; — der stod hun jo paa Svalen i det hvide Lin, med det fagre, lyse Haar ud over Skuldrene, — hendes perlestukne, røde Livstykke straalede i Solskæret; med Hænderne foldede stirrede hun ud mod den nedgaaende Sol. Der fo'r som et Stik gennem hans Sjæl og Tanke: „Margit!“ — — det klang som et Skrig, som et Raab om Hjælp, — — saa lagde han paa Sprang nedover Volden og Myren, ind i Skoven.

Efterhaanden som Ovel havde været sammen med den underlige

Jente, mærkede han nok, at hun ikke var et almindeligt Væsen, og han forstod ogsaa, at Skatten, og Erhvervelsen af den, ikke stod godt sammen med Margit og hendes Moders Gudfrygtighed. Det var heller ikke anderledes bevendt med Gudsdyrkelsen hos Bønderne paa den Tid — ja langt ned til vore Dage — end at den gamle Ask paa Tunet jo fik sin Bolle hjemmebrygget Øl hver Julekvæld, og at Budeien saa temmelig aabenlyst satte Grødfadet ud paa Laavebroen til Nissen; man maatte bare ikke tale derom eller nævne for hvem dette var bestemt.

Saaledes grebes Ovel nu af en vis Skyhed for sit Forehavende, da han saa Margit paa Svalen, hensunken i Bøn, men det gjaldt jo begges Lykke, det gjaldt deres unge, fyrige Kærlighed, og kunde han ikke skaffe, hvad Torjus havde forlangt, — — kunde han lige saa gerne styrte sig i Fossen straks.

Og han sprang — og han snublede — og han sprang atter, — paa Lykke og Fromme, slet ikke did op, hvor han skulde møde Huldren — — thi det vidste han nu, at hende maatte det være, og at hun havde været paa gode Veje til at „forgøre" ham med sin Latter, sin Sang og sine Kærtegn; men i Aften skulde han se hende for sidste Gang, og hun skulde vise ham Vejen til Skatten; naar hun strøg ham over Øjnene med sin lille laadne Haand, saa han altid mere end ellers og kun da saa han det lyse derovre i Fjeldet, hvor der ellers intet var at se, hverken ved Dag eller Kvæld.

Vildt stormede han af Sted, da Vejen pludselig spærredes ham af en sort-og-hvid Ko af den Slags som i Folkemunde kaldes „Huldrekøer", og da han voldsomt skubbede den til Side og bøjede sig ned for at smyge sig under en ludende Gran — — hørte han den kendte, klukkende Latter; — — der stod hun, som han skulde møde; den ene Arm havde hun slynget om Koens Hals, den anden rakte hun ud imod Ovel; idet hun greb hans Haand, standsede han uvilkaarlig sit vilde Løb, — han blev saa underlig veg, saa saare hun berørte ham, nu fulgte han villig med. Ud og ind smøg de sig frem og stod pludselig paa deres sædvanlige Mødeplads — Sætervolden.

Her trak hun ham ned ved sin Side, hviskede og lo, klappede ham og knugede hans Hoved ind til sig; hun fortalte ham atter, at han var den gildeste Gut, hun havde truffet, og nu skulde de snart fare, men Solen var ikke helt væk endnu; den var nok bag om Fjeldet, men Skæret, som farvede Fyrrestammerne kobberrøde, stak hende saa i Øjnene — — og saa hviskede og lo det rundt om, skønt de var ganske ene.

Med et sprang Ovel op; han var bleven saa underlig urolig, efterhaanden som det gyldne Skær trak sig længer og længer op ad Fyrrestammerne; da det var lige ved at glippe, rev han sig løs og ilede op paa en Affats i Fjeldet, som om han ikke vilde tabe Solen af Syne; — — men straks var Jenten der, greb ham ved Haanden, medens hun holdt den anden Haand op for hans Øjne som for at skærme dem mod Straaleglandsen, og medens Solen sank og Skæret mer og mer svandt, trak hun ham med sig.

Ned gennem Lien gik det, ud og ind, stundom forekom det ham, som om de gik i Ring; og alt imens hviskede og lo det rundt om, som om de havde et stort Følge med sig.

Hvorlænge de saaledes havde tumlet af Sted, havde han ingen Mening om, men da han en Gang saa op, var Tusmørket faldet paa, og han kendte ikke Stedet, hvor de befandt sig.

Af og til vendte han sig urolig om, men saa sang hun:

Gjilde, gjilde Gutten min!
Nu farer vi i Fjeldet ind;
Nu farer vi til Brudefærd;
Goro har fundet sin Hjertenskær;

Og saa lo det rundt om fra Busk og Krat, og det hvislede mellem Stenene som af Tusind Kryb og Orme.

Men Ovel blev mer og mer urolig, standsede og lyttede, som om nogen kaldte paa ham; — da blev Jenten blot endnu kærligere og snoede sig om ham, saa han intet sansede. Da de kom til Elven, hvor der ellers ingen Bro fandtes, laa der en smal, gyngende Overgang, der var saa blød at træde paa, som var det levende Kroppe, der var kædet i hverandre og det peb og hylede i den som i Tovværket paa et Skib i Stormvejr.

Videre op i Uren paa den anden Side af Elven gik det som en Dans, de traadte næsten ikke paa Jorden. Nu saa han et lysende Punkt deroppe, det blev større og større — — nu var det saa stort som den store Laavebro paa Nordbø; og foran dette vimsede nogle smaa, mørke Skikelser om, og der var en Støj som om der blev slaaet paa Metal eller hamret paa store Kobberkar; det klang, saa det rungede i Fjeldet, og det flammede, straalede og skinnede ud fra den store Stenport.

Men tiltrods for, at Ovel var baade fortumlet og forbavset over, hvad han saa og hørte, forekom det ham stadig, som om nogen kaldte paa ham, langt — langt borte. Naar han, urolig over dette, vilde vende sig om, klyngede Jenten sig endnu tættere

til ham, kyssede ham paa hans Øren og Øjne, saa han kun hørte Larmen inde fra Fjeldhulen og kun saa det straale og flimre herligere og herligere for hvert Fjed.

Nu naaede de op, — — og Gutten blev saa betaget af, hvad han saa, at han uvilkaarlig standsede; — men saa var Jenten der, og ikke hun alene, men en hel Flok ligesaa dejlige, med det fagre, lange Haar smykket med Tusinder af tindrende St. Hansorme, Bælter af glindsende Snoge og Slør og Gevandter af den florlette Elvertaage, strøet med Dugdraaber, og de svirrede rundt ham som i Dans, rundt, rundt, saa han tabte Fodfæstet, — gled ind over Tærskelen og stod — — i den straalende Bjerghal.

Gulvet var som den grønlighvide Havis, Vægge og Loft Bjergkrystal, baaret af Guldsøjler. Paa en Trone af det rødeste Guld sad selve Bjergkongen med langt, hvidt Haar og langt, hvidt Skæg; han var omgivet af en Skare dejlige gulhaarede Piger, der spillede paa gyldne Harper, medens andre, ligesaa dejlige, svævede dansende omkring.

Men i Hallens Baggrund vimsede vævre smaa Dverge frem og tilbage med deres smaa Skødskind fulde og tunge af Guld og Sølv og Ædelstene, der skinnede som Stjerner! de travede ivrigt op ad nogle Trappetrin og tømte deres Byrder i — — 4 store Kobberkedler, der allerede bugnede af de kostelige Metaller.

Saa fortumlet Ovel end var over alt, hvad han saa, blev han dog med et lysvaagen, da han fik Øje paa „Skatten"; — han vilde jublende udraabe sin elskedes Navn — — — men ikke en Lyd kunde han faa over sine Læber, og ej heller kunde han mindes ret, hvad hun hed. Der faldt en sær Angst over ham, han vilde vende sig og styrte ud, den Vej, han var kommen, da — — lød der et mangedobbelt Hvin, Hallen genlød af Hylen og Skrigen, paa samme Tid som Lyn knitrede og Tordenbrag fik Fjeldet til at ryste — — et drønende Brag — — — alt det straalende Lys forvandledes i samme Nu til begsort Mørke, og Ovel styrtede næsegrus om.

* * *

Sommeren hældede allerede, og endnu laa den fagre Margit og stred, — ikke med Døden, men med Vanviddets Gru. En Lørdagskvæld i Højsommeren havde hun intetsteds været af finde, og der var bleven stor Skræk og Bedrøvelse paa Gaarden; alle Karle og Piger, Bønder og Husmænd var sendt ud at lede efter

hende, og de havde vandret hele den lyse Sommernat og raabt og kaldt uden Udbytte. Den næste Nat var der kommen en gammel Kvinde til Gaarden og havde tilbudt sin Bistand. Efter at Torjus havde maattet love hende 2 Sølvdalere og en Kvie, begyndte hun under Manen og Besværgelser at tænde et Baal ved Roden af den store, ældgamle Ask, der stod paa Tunet. Da Baalet var udbrændt steg en tynd Røgsøjle op i den stille Luft, først lige op, saa bøjede den mod Vest og drev langsomt ned i Dalen, indtil den forsvandt ovre ved Kragesnæsfjeldet.

„Der kan du søge din Datter, Torjus! men skynd dig, at du ikke skal bruge Resten af dit Liv til at angre!“ manede den Gamle.

Saa var Toget draget did over, og paa en Affats i Fjeldet, saa det var uffatteligt, hvorledes hun var kommen did op, — havde de fundet den fagre Margit som livløs; forsigtigt havde de baaret hende hjem, og nu havde hun ligget i Uger og Dage, men hun havde ikke været ved Samling, ikke villet tage Næring til sig eller sove; med stive Øje stirrede hun ud for sig og mumlede noget, der lignede en Bøn, som hun og hendes Moder plejede at bede sammen.

Der hvilede en tung Sorg over Gaarden og Folkene; Moderen sneg sig om som en Skygge, og Torjus selv blev strengere og mørkere for hver Dag, der gik. Der laa hans eneste Barn, mere død end levende, kunde hverken kende ham eller sin Moder, og sygnede hen. Hvor skulde nu al hans Rigdom hen, hans store Skove og mange Gaarde. Vel havde hans Kone en Del Slægt, men dem havde han aldrig villet have noget at gøre med, de var ikke rige nok.

Han havde aldrig søgt at forstaa hverken sin Hustru eller sin Datter, saa han kunde ikke fatte Margits Sygdom eller hendes sjælelige Lidelse. Vel havde han nok hørt, at Ovel, den raske, unge Knøs, siden en Lørdagskvæld ud paa Sommeren havde været forsvundet, men det hændte ikke saa sjældent, at en af Folkene tilligemed en Ko eller en Hest blev borte i Fjeldet eller var styrtet i Elven.

Den gamle Kvinde var bleven paa Gaarden, siden den Kvæld, hun havde skaffet Margit tilbage og sad til Stadighed ved Sygesengen.

En Aften lod Torjus hende hente. Han vilde vide noget om Datterens Tilstand, og om hun ikke vidste Raad.

Til at begynde med kunde hun intet meddele og vidste ikke Spor af Raad, først da Torjus begyndte at tale om, at det ikke

skulde mangle paa Løn for hendes Umage, dersom hun kunde sige ham, hvorudi Sygdommen bestod og hvormed den kunde bekæmpes, — — blev hun mere medgørlig.

Dersom Torjus ikke havde Brug for den lille Hytte oppe ved Jornaasbækken, saa kunde hun nok lide at bo der og have lidt Græsgang til Kvien. Og saa kunde hun nok prøve at tænde op et Baal og læse i Asken. Men der skulde røres op i Asken med en Sølvske, saa den maatte han ofre. Ja! Torjus ofrede baade Hytten, Græsgangen og Sølvskeen, og saa fik han at vide: at hans Datter bar paa en snigende Sot i sin venstre Side; der var en Orm, der gnavede og gnavede og naar den var naaet op til Hjertet, saa var det forbi.

Men var der da intet Raad? Ja! det kunde Alruna — saa hed den gamle Kvinde — ikke sige, men hun kunde jo prøve paa igen at gøre op et Baal og læse i Asken, om der stod noget.

Resultatet af Alrunas Granskning blev: at Ormen kunde drages bort ved Hjælp af Metal; den Syge skulde bære i en Snor af Hugormeskind en Sølvknap paa sit blottede Bryst lidt nedenfor Hjertet; saa vilde Ormen drages efter Sølvet og manes ind i Knappen, som derefter skulde graves ned Øst for Alteret i Kirken.

Men det var ikke nogen almindelig Sølvknap; dens Ejermand skulde være ligesaa sortlødet, som Margit var lys, — ligesaa fattig, som hun var rig, — hverken have Fader eller Moder og aldrig have kendt Elskov før. Hvor man skulde søge denne mærkelige Knøs, kunde Alruna ogsaa give Besked om gennem et nyt Baal ude under Asketræet.

Men dette Baal var det værste, Alruna endnu havde haft med at gøre; brænde vilde det ikke, endda hun baade koglede og læste over det; først da der blev hentet en Splint af Kirkegaardsstolperne fængede det endelig; men Ilden vilde ikke flamme op, den holdt sig nede og krøb henad Jorden, Vest paa; og da den endelig var udbrændt, vilde Røgen ikke stige tilvejrs, men lagde sig — kun i ringe Højde over Jorden — i Form af et Kors; rækkende og strækkende sig gled den langsomt ned over Aasen, ud over Vandet, lige mod Kragenæsfjeldet, hvor den blev staaende en lang Stund; derpaa forsvandt den pludselig.

Nu vidste Alruna Besked: Gutten med den undergørende Knap i sin Trøje var — bjergtagen. Her var i Sandhed „gode Raad dyre", men Torjus var jo heldigvis rig, saa man fik da forsøge, om man kunde udrive Gutten af Bjergkongens Vold; —

og Alruna lukkede sig inde med Torjus den Kvæld til en længere Forhandling.

Den næste Torsdag — til Besværgelser ansaa man dengang Torsdagen for bedst — drog en stor Skare af Bønder, gamle og unge, Kvinder og Huskarle fra Nordbø og andre af Torjus' Gaarde af Sted, ned over mod Dalen; hvor Vandet var smallest, midt over den brusende Fos havde man med Besvær maatte bygge en Bro af de stolteste Træer i Nordbøskoven.

I Spidsen af Toget vandrede med stort Besvær den gamle, værkbrudne Hr. Peder fra Kvitesejd; bagefter kom den statelige Hr. Anders fra Siljord med Krucifixet i de løftede Hænder; derefter en Skare Bønder med flammende Tyrifakler, der ledsagede en massiv, klodset sammentømret Slæde, hvorpaa med stort Besvær var anbragt i et Bjælkestillads den store, tunge Malmklokke fra den gamle Stenkirke paa Tangen.

Endelig blev der gjort Holdt, og nu rungede højtideligt den dystre Klang, idet gamle Per Klokker, bistaaet af Huskarlene, trak Rebet ivrigere og kraftigere end til nogen Messe, thi nu gjaldt det Liv eller Død for Husbonds fagre Datter, for ikke at tale om Lykke og Velsignelse for hele Dalen.

Tusmørket begyndte at sænke sig, Taagerne fra Dalen drog sig op ad Fjeldet og blandede sig med Tyrifaklernes osende Skær, der flakkede over den i Bøn knælende Skare. Selv den stejle Torjus var sunken i Knæ, men han bøjede ikke sit Hoved i Bøn og Underkastelse; han stirrede i sejg Trods mod den bratte Fjeldvæg, der stængede Maalet.

Nu nærmede sig Midnattens Time -- Aandetimen — og dermed den skæbnesvangre Afgørelse; Klokkeklangen, Messerne og Besværgelserne vilde bringe Fjeldet til at aabne sig; da gjaldt det at holde ved og at faa den bjergtagne lokket ud over Tærskelen og med „Kirkesølvet“, det relikviegemmende Krucifix, berøre ham og give ham Korsets Tegn. Kunde dette opnaas, mente Hr. Anders, saa var Slaget vundet.

Stadig ivrigere, mere brændende, raabende lød deres Bøn og Sang og stadig lokkede Klokkens Røst, skønt Rytmen af og til blev lidt vaklende og det gamle Bjælkeværk begyndte at knage.

Da blev der Uro inde i Fjeldet, — Klirren af Metal, Piben og Hvinen lød udover: hist og her saas flimrende Lysstriber, og det var ret som om Fjeldet blev gennemsigtigt; Røgen fra Faklerne, der før havde slaaet mod Fjeldsiden, vendte sig brat og drev ud over Dalen, som den blev fejet bort af en kraftig Vind.

Nu styrtede den gamle, svage, men nidkære Hr. Peder fra Kvitesejd frem; med en af Iver og Begejstring skælvende Røst raabte han den latinske Besværgelsesformular, rev Krucifixet ud af Hr. Anders' Haand, huggede det trende Gange mod Klippevæggen saa det gnistrede og ridsede Korsets hellige Tegn deri. — — —

I samme Nu var det, som om Fjeldet løftede sig paa flammende Ildsøjler; en øredøvende Støj af Skrig og Hvinen lød og det myldrede med Bjergfolk, Dværge og Huldre, der flokkede sig om en ung Gut, hvem de søgte at holde tilbage og hindre i at naa Tærskelen. — — Men nu var ogsaa Spændingen og Angsten i Bøndernes Skare paa sit højeste; de, der betjente Klokken havde i Forfærdelse sluppet Rebet og var styrtede til Jorden. Da sprang den myndige Hr. Anders frem, greb Rebet og lagde sig med al sin Kraft deri, idet han raabte højt om Himlens og alle Helgenes Bistand, thi nu stod Gutten lyslevende paa Tærskelen og greb efter Krucifixet; — — endnu kun eet Skridt!! — — og han vilde være frelst!!

Da lød et Brag efterfulgt af et Angstens Skrig fra Skaren og jublende Hyl fra Bjerghallen; Lyn knitrede og Tordenen rullede, medens Lien indhylledes i stinkende Svovlskyer! ! — — Klokketaarnet var styrtet sammen og havde begravet den nidkære Præst under sine mægtige Bjælker; den gamle Klokke selv var bleven slynget ud over Lien og blev senere fundet paa en Ø ude i Elven, der siden kaldtes „Klokkeøen“.

* * *

Paa Nordbø levede endnu i mange Aar den engang saa fagre Margit, men hun kom aldrig til Forstandens Brug.

Den strenge Torjus havde al denne Sorg ikke formaaet helt at bøje, men han tilbød dog at lade bygge en Kirke paa det Sted, hvor Hr. Anders blev dræbt af det omstyrtede Klokketaarn. Kirken blev ogsaa paabegyndt, men man havde aldrig Held til at faa den færdig; da man var kommen saa vidt, at man kun havde Koret tilbage, gav den ene Væg sig, eller Grunden skred ud — — man siger, at den blev aldrig indviet.

Kendte Ansigter.

Levende Billeder fra Hovedstadslivet af Axel Thomsen.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

I Auktionsmennesket.

Der er baade mandlige og kvindelige Auktionsmennesker. Hver Morgen, inden de foretager dem noget nyttigt Arbejde løber de pr. Seng Bladets Spalter igennem for at kigge efter „Auktionseftersyn".

Auktionsmennesket „køber altid billigt" — efter sin egen Formening i hvert Fald. Og Auktionsmennesket køber oftest noget, han ikke har Brug for.

Til Eksempel forleden: Han kom slæbende hjem med 14 Champagneglas, skønt de i Forvejen har Champagneglas nok og iøvrigt aldrig har Champagne i Huset — mindst af alt da til 14 Mand.

„Meget billigt, kære! En ren Bagatel. Ikke Brug for dem, siger Du? Sikke noget Snak. Naar de gamle gaar i Stykker. Ja, ikke sandt."

Og Auktionsmennesket tager, synlig oplivet, fat paa sin Frokost.

En anden Dag kommer Fruen halsende hjem fra Auktion. Hun har hele Citytasken fyldt med smaa Glassaltkar.

„Gud, saa rasende billigt! Fem Øre Stykket, ja ikke engang. Tænk, der var ingen, som vilde ha' dem."

„Saa tog Du dem vel alle?"

„Naturligvis, naturligvis, Tykkemand, dem allesammen. Niogtyve er der. De er jo fundne, kære!"

Og Fru Tykkemand farer ud i Køkkenet og vælter alle niogtyve ud paa Køkkenbordet, mens Tjenestepigen ser maabende efter hende.

Pyt, det er ikke noget at tale om. Der er Auktionsmennesker, som er meget værre.

For Eksempel Antiksamleren.

Hr. og Fru Antiksen bliver aldeles vilde, bare de ser et Stykke skaaret, gammelt Krystal eller en revnet Underkop, som ikke netop fremtræder i Frederik den ottendes Stil fra Aaret 1911.

„Den er meget gammel! Jeg kan se det paa Mærkerne

underneden. Den er mindst sit dobbelte værd. Du maa endelig byde paa den, hører Du, Nullemand!"

Og Nullemand byder, saa det hvide i Øjnene er ved at blive ildrødt af Anstrængelse.

I Gaar var der særlig Glæde i det Nullemandske Hus.

Der havde været Auktion paa Nørregade. Fru Nullemand bød med Stemmen dirrende af Sindsbevægelse, mens hendes Øjne krampagtigt rettedes mod Genstanden, som Auktionarius holdt i sin Haand: et lille, skaaret og snavset Portvinsglas med indgraveret, forgyldt Krone og nogle forgyldte Snirkler, der uden Blufærdighed udgav sig for den franske

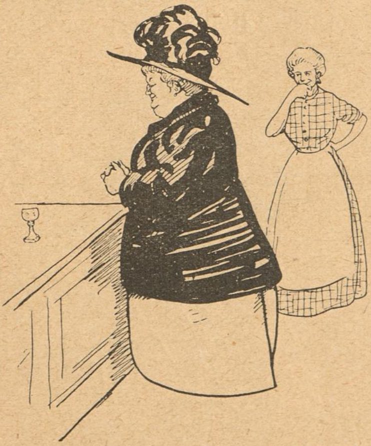

Kong Ludvig den 16des Navnetræk. Til Herligheden hørte et gammelt, laset Læderetui.

„Dette Glas, mine Damer og Herrer, har tilhørt Frankrigs store Kong Ludvig den 16de personligt. Det var hans dyrebareste Mundglas, Glasset, hvoraf han indtog den sidste Snaps. Byd dog! 5, 6, 7, 10, 12. 12 Kr. 13. Ingen bedre? 14."

En Time efter er Fru Nullemand i Hus med Skatten. Ude i Køkkenet staar Pigen og griner. Hun kan ikke glemme, at hendes Frue vil give 14 Kr. for saadant et Potteskaar.

„Folk er tossede her i Byen," siger Pigen. „Godt, at de har Raad til at være det. Nu bliver „Nullemand" ellevild af Henrykkelse og mærker ikke, at jeg kom til at svie Grøden!"

*　　*　　*

11. Direktør Sprelemann.

Han er allestedsnærværende — især dog om Sommeren. Den ene Dag fortæller Aviserne, at han „og hans smukke Frue" har taget Ophold i Midnatssolens Land, den næste Dag meddeler andre Aviser, at Sprelemann bor ved Svendborg, mens en tredie Avis har set ham blandt de fasionable Badegæster ved Hornbæk Strand.

Sandheden er, at han bor i Blokhus, men Reklame er godt, især i den døde Sommertid, og Journalister er et godmodigt Folkefærd, der som Regel gør meget for Hr. Sprelemann. Han er jo nemlig i Vinterperioden virksom i alle Slags Arrangementer, Udstillinger, Karnevaller og sørger

altid højmodigt for, at Pressen paa Aabningsdagen faar rigeligt af fineste Mad og Vin og store Cigarer med Mavebælte.

Hvad hans Forretning egentlig, er og hvor den ligger, aner de færreste, men det interesserer ogsaa mindre. Vist er det, at uden Hr. Sprelemann var Byens finere Godtkøbsgøgl ilde faren.

Derfor under Publikum ham ogsaa al den Sommerrekreation, han kan faa. Og da hans Energi og Reklametalent er bekendt, er der ikke en Sjæl, der forundres over hans mange forskellige Sommeradresser. De hører med. Uden dem var han jo ikke — Hr. Sprelemann.

* * *

III. Hr. Natursen.

Om Vinteren bor Hr. Natursen inde i det inderste København med Udsigt til Mure mod alle Verdenshjørner. Kender man ham kun fra hans een og en halv Maaneds Sommerophold i Jylland, forbavses man over hans Vintertilbøjelighed.

Derovre blandt Jyderne aabenbarer han sig som Naturbarn af reneste Blod.

Han er forlængst fyldt de 50, men han synes — blandt Jyderne — at nære en halvforstyrret Ynglings Sværmeri for „den store Natur".

Han kan staa og stirre paa en Fandens Mælkebøtte med en betaget-filosofisk Mine og lovprise dens Vidunderlighed i de højeste Udtryk, saa ethvert fornuftigt Menneske er ved at briste i Latter. Han kan holde hele Enetaler af en Slags poetisk Benauelse over at se en stor Sky fare frem over Skovtoppene; hans Fantasi kommer i mægtige Svingninger ved at høre Regnen dryppe fra Træerne.

Han færdes ude i al Slags Ferievejr og er ikke til at faa i Hus, om det saa lyner og tordner og øser ned. Hr. Natursen stiller sig op midt paa Vejen, glemmer at slaa Paraplyen op blot for at kigge paa Regnskyerne og generer sig ikke for at blive gennemblødt i samme Anledning.

Om Aftenen har han ikke Ro til at drikke sin Te, hvis

Vejret er godt. Han sidder som paa Naale, og længe førend de andre er færdige, styrter han ud „for at faa den Solnedgang."

Kommer man tilfældig længe efter gaaende ude paa Vejen, hvor Mørke og Stilhed forlængst har bredt sig, træffer man fremdeles Hr. Natursen. Han staar med begge Hænderne i Lommen, ubevægelig som en Støtte, med kold Cigar og stirrende mod det Sted, hvor Solen forsvandt.

„Det var dejligt! Det var storslaaet! Ja, det var aldeles fortryllende, det var rent ud henrivende, forsikrer jeg Dem," siger Natursen, og saa gaar han langsomt op til Konen, der allerede snorker i Sengen.

„Jeg vil sove!" svarer hun bare.

Men Natursen bliver ved en Stund endnu at væve og vrøvle om Blomster og Skyer og Solnedgange, og om Natten drømmer han, at han sidder med sit bedste Tøj paa en vaad Sky og ser Skoven fraoven og Blomsterne franeden — ja, det er slet ikke til at beskrive Hr. Natursens Naturdrømme.

Hans Kone har en Gang for alle opgivet at forstaa ham om Sommeren. Hun trøster sig med, at naar den een og en halv Maaned er gaaet, er han atter sig selv inde blandt Murene.

* * *

IV. Peter Flabsen.

Hr. Peter Flabsen hører til Strøgets kendte Skikkelser.

Han er netop fyldt de tyve Aar og minder i sin Legemsbygning om en stor, glubsk og livslysten Hundehvalp. Af Stilling sidder han et eller andet Sted og oppebærer seks Hundrede Kroner om Aaret. Han bruger det femdobbelte, af den simple Grund, at hans Moder endnu ejer nogle Smaaskillinger.

I disse Dage er det rent galt i det Flabsenske Hus.

Peter Flabsen er taget paa Sessionen til ganske ordinær menig Infanterist med Bopæl i Kastellets „Lopperede", som Jenserne kalder den store, gamle Træbygning, hvor Mandskabet sover.

Nu havde unge Hr. Flabsen (og Enkefru Flabsen med) saa bestemt troet, at han maatte blive kasseret, og saa —

„Kæreste Ven, mit Hjerte er ikke stærkt. Og min Mave bliver let urolig. Du ved, jeg har disse Mavetilfælde (omkring ved „de smaa Tal", naar Vennerne følger ham hjem om Natten). Og saa for Resten: Soldat? Hele min Karriere er ødelagt. Tror Du, et eneste kultiveret Menneske, jeg taler ikke om Bønderne, kan holde det Leben ud?"

„Sludder!" sagde Sessionslægen til unge Flabsens Indvendinger om daarligt Helbred. Og Sergenten, som stod i Nærheden, saa paa Fyren og sagde netop det, der skulde siges:

„Saadan en stor, glubsk og livslysten Hundehvalp! Det er netop dem, vi skal ha'."

Det første Peter Flabsen gjorde, da han kom i Kongens Klæder, var pr. Bybud at sende Bud hjem efter sine Morgensko. Han blev aldeles maalløs, da Korporalen erklærede, at en Soldat brugte ikke Morgensko.

Unge Hr. Flabsen — en af Strøgets bekendte, unge Levemænd — er ikke til at kende mere. Hans glade Ansigt er bleven ti Aar ældre. Der er ikke den Ting i Militærlivet, som unge Flabsen kan billige: „Op Kl. 6, pudse og pudse, hoppe og springe, kedelig Hundeæde, væmmelig familiær Tiltale, daarlig Luft i Sovestuen (uden Badeværelse), i Seng med Hønsene. Bevares, bevares, hvad skal Enden blive?"

„Og hvad skal saa det hele betyde?" udstøder Hr. Flabsen i sin Fritid i Enkefru Flabsens Salon. „Hvorfor skal man ase og slæbe som — — som et Svin, naar man er — æ — æ — et kultiveret Menneske?"

„De skal hærdes, Hr. Flabsen," svarer en ældre Dame af Omgangskredsen, som selv har Sønner.

„Hærdes — hvad mener De?"

„Det er virkelig den pureste Barmhjertighedsgerning, Landet viser imod Dem."

„Nu gaar jeg." Peter Flabsen gaar stønnende ned ad Trappen. Hvor ældre Damer kan være dumme.

Paa Raadhuspladsen er der Liv og Lys. Peter Flabsen forlanger en Automobil og kører — — Ak nej, det var den Gang.

Han skal til Hærdning i „Loppereden".

*

*

*

V. Barfoddanserinden.

Køn er hun ikke. Hun er kvindelig Student og uordentlig i sin Dragt, men hun blæser hele Verden et Stykke og tror paa sig selv, i Fald ingen andre vil gøre det.

I Pensionatet vil hun vække Interesse. Og hun har en Vilje, det kan man da vel for Resten se paa hende, skulde hun mene.

Derfor møder hun med bare Ben! Bare Ben i sin egen Stue, i Dagligstuen og ved Middagsbordet naturligvis ogsaa.

Pensionatsindbyggerne maaler Benene. Hvad skal det betyde? Har hun ingen Strømper og Sko? Skal man skillinge sammen? Hun er jo slet ikke køn. Hun er lille og bred og klodset, med Fødder som et Mandfolk.

Den første Dag sad hun ganske stille og solede Benene og saa paa dem i Smug. Den næste smilede man, men det æggede hende. Den følgende værdigede man hende hverken Smil eller Skuldertræk.

Frk. Studenten maa i sit Lønkammer indrømme, at Ideen med de bare Ben ikke hører til hendes allerbedste, men hun beslutter dog at fremture med Benene i Haab om, at Stemningen vender sig.

Men da hun en Dag ved et Ulykkestilfælde hører sig benævnt „Barfoddanserinden" af et Par af Pensionatets fikseste unge Damer, der er kendte for at danse bedaarende, mens Dans, med Skam at melde, aldrig har ligget rigtig for hende, er det forbi med hendes Standhaftighed.

Lige saa pludselig, som hun er kommen, er hun forsvunden. Hun efterlader sig kun een Dom:

„Havde hun bare været køn — saa Gud bevares!"

* * *

VI. Mor digter.

Hun er gift. Hun har Børn, men skriver Romaner. Det er Mamas Yndlingsbeskæftigelse.

Gode? Ja, Mama har faaet Statsunderstøttelse til sin Yndlingsbeskæftigelse, saa gode maa de vel være.

Mama forsørger saa omtrent 4 Børn og 1 Mand med sine Romaner.

Pigen lukkede op, og Mama raabte inde i Stuen:

„Aa, kære Far, kan Stærkodder og Tusigunde (to af Digterbørnene) ikke blive inde hos Dig en lille Stund endnu, for ellers er det mig ikke muligt at faa nogen indre Sammenhæng i den psykologiske Tegning af Angela."

Mama lukker Døren til Papa og Ungerne og sætter sig atter ved Skrivebordet. Mama er forøvrigt Nomade: Snart skriver hun ved Spisebordet, snart paa W. C., snart paa Køkkenbænken eller ude paa Trappegangen — det afhænger af, hvor digterisk trængende hun er.

„Aa, spil Bold med mig, Mama, bare et Øjeblik," beder Pusi (et mærkeligt Døbenavn, men hun er født, mens Mama var midt i en stor Roman).

Mama hører ikke, bare skriver, saa det sprutter. Saa læser hun de færdige Sætninger højt for sig selv:

„Den unge, blonde Pige, der vel kunde være en Snes Aar gammel, var en paafal — — (Nej, Barn, Mama har ikke Tid nu, vent til Valeska kommer!) — faldende Skønhed. Hendes Navn, Rose, var en dæmonisk — (Uf, skal Du paa Potten igen, Pusi!) — Skæbnens Ironi. Man skulde næsten tro, at selve Djævlen (den staar jo under Sengen, Pusi, det ved Du da nok) — havde staaet Fadder til hende. Hendes Hænder — — (Puh, hendes Hænder? Hvad skal man sige? Mama standser, for det, der staar, duer ikke. Mama har saa svært ved det i Dag.)

Puds dog Næsen, Anita Leonie.

— Hendes Hænder lignede — (Ja, Nøglen ligger i Natbordet!) en stille Indsø en Juninat."

Mamas Kinder gløder, nu er hun endelig naaet til sin lyriske Inspiration, og saa kan hun blive ved, kan De tro.

Børnene er inde hos Far. Far tysser paa dem alle fire og leger med dem, og en Gang imellem farer han til Nøglehullet og kigger ind.

„Jo, hun digter endnu. Hurra, hun digter endnu!"

Ude paa Gangen møder jeg Anita Leonie, hun, der blev født, mens Mama var paa Slutningen af Statstilskud-Romanen.

„Kan jeg ikke komme ind hos din Mor? Er hun ikke hjemme?"

„Jo—o —"

„Kan jeg da ikke komme ind?"

„Mor digter!" siger Anita Leonie med sin alvorligste Mine og løber fornærmet bort.

Inde i den anden Stue ligger Far paa alle fire, saa lang han er, og leger „Hund" med Børnene.

Ulvekampen.

En Historie fra Polen af Erik Hansen.

Med Tegninger af Resen-Steenstrup.

„Romanerne," siger Godsejeren og slaar Asken af sin Cigar, som han har tændt ved Bibliotekets eneste Lyskilde: Vokslyset (Godsejeren afskyer den moderne Belysningsteknik), „Romanerne, kære Oberst, kan være meget opfindsomme, men Livet er det dog endnu mere. Det virkelige Liv forfatter langt mere indviklede Problemer . . . og løser dem med større Hittepaasomhed end d'Hrr. Skribenter. Jeg, men bland Dem en ny Grog, Oberst, for Historien er lang . . . jeg skal fortælle Dem en virkelig Tildragelse, der helt har Romanens Karakter.

I.

Det var i Aaret . . . naa, Aarstallet kan være det samme, men det var i Polen og midt i den barske Vinter. Det gamle Herresæde Marienthal var klædt i Sne, Granskovene, der strækker sig milevidt ud over det tyndt befolkede Land, knagede og gav sig i den bidende Kulde. Vinteren var streng, saa streng, at Ulvene samme Nat havde sat deres Potespor i Sneen lige til Hestestaldens Dør. Saa dristige mindedes man ikke disse Rovdyr fra noget tidligere Aar.

Baronen, Marienthals Ejer, staar den Morgen, paa hvilken min Historie begynder, i Slottets Spisesal og klapper sin Datter paa Kinden.

„Hvor du ser elendig ud, min Pige," siger han og ser hende ind i et Par forgrædte Øjne, bleg og rødøjet! „Du trænger til frisk Luft, ikkesandt — — hør, ved du hvad, Ella Maria, vi lader spænde for Kanen og suser os en ordentlig Tur i den klingrende Frost! Er du med? Det vil bekomme os begge vel."

„Lille Far," svarer Ella Maria og læner sit tyveaarige Lokkehoved op ad Baronens Kravebryst. „Lille Far . . . jeg er saa bedrøvet." Og saa græder hun igen, som hun græd i Aftes, inden hun tilsidst faldt i Søvn.

Hun synes nu, det er saa sørgeligt. — Og saa fortæller hun sin skikkelige, rare Far det altsammen. „Se, Olaf ... Olaf Weininger ... har sagt ... eller rettere skrevet til mig, at han ... elsker mig og rent ud sagt bedt om Lov til at anholde om min Haand."

„Ja, ved du hvad, Ella Maria, det er da saa vist ikke noget at fortvivle over. Han er i alle Henseender et passende Parti, han er ikke mere end 10 Aar ældre end du, han har Formue, er Officer ... Du kunde ikke have truffet noget bedre Valg. ..."

„Ja, men Far ... hør nu, naar jeg nu ikke elsker ham. ..."

„Aa ... elsker!"

„Jo, Far ... han kan forlange et ærligt Svar ... og han kan ikke modtage noget ringere end det, han selv giver. Og det, jeg føler for ham er ikke Kærlighed ... jeg er vis paa, det er ikke Kærlighed. Jeg synes nok, han er god og ædel og alt det; men betaget af ham er jeg ikke. Jeg vilde gerne have ham til Broder og Kammerat og Ven ... en god, trofast Ven, til at stole paa. Men til Mand ... Far, naar jeg nu ikke elsker ham ...?"

„Jo ... jo—o vist saa ... men sig mig ... har du svaret?"

„Ja, Far ... i Gaar skrev jeg ... og nu har han Svaret ... netop nu sidder han ovre paa Okalewo og læser det ... aa, hvor maa han være bedrøvet ... men jeg kunde jo ikke skrive andet. .."

„End hvad?"

„End at .. at han ikke maatte være ked af det .. men at vi kunde blive ved at være Venner — — at jeg agtede ham ... være hans Søster. ..."

II.

Kaneklokkerne klingrer festligt i den rene Luft, mens Slædens Meder synger over den haardfrosne Sne og Granerne drysser Ispudder fra de tungt belæssede Grene. Baron Janow og hans Datter har kørt ad øde Skovveje i mere end en Time. Skønt Ella-Maria har Pelsværk højt op over sine fine, smaa Ører og den runde, bløde Kind, bider den skarpe Frostrim, som Farten frembringer, hende i Ansigtet. Men

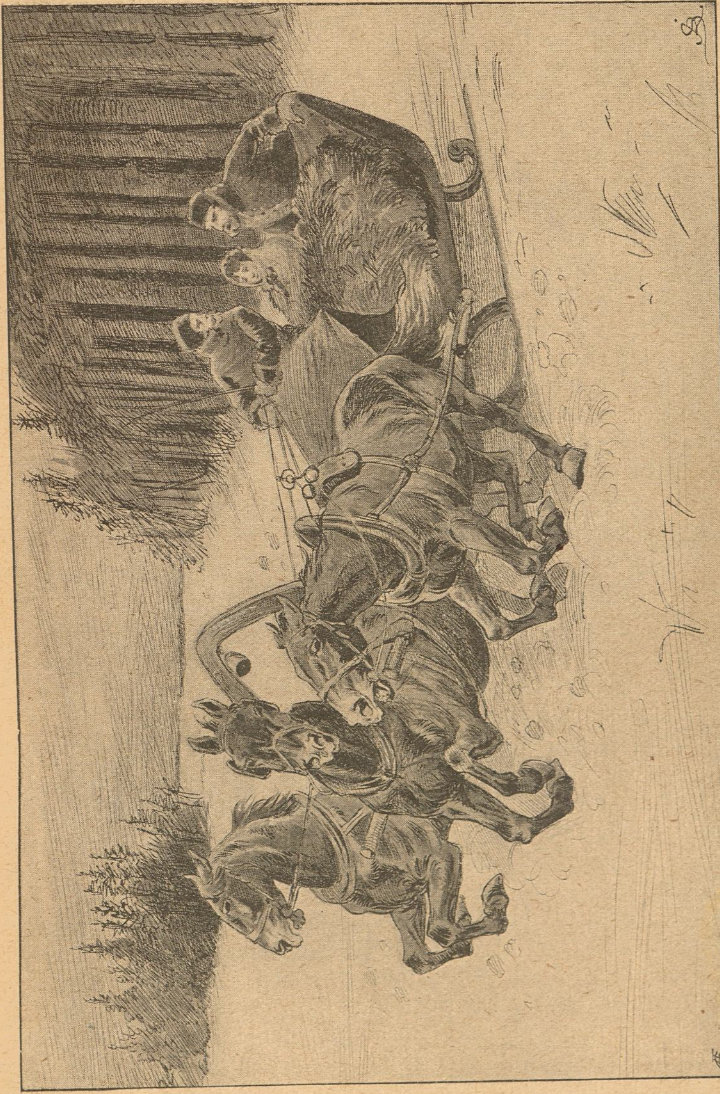

de fyrige Heste fra Marienthal jager ogsaa af Sted med Lynets Fart.

„Det er dog Fanden til Fart, de Heste stiller an," siger Baronen til Kusken.

„Ja," siger Johan — — „jeg tror heller inte dette her kommer af Ingenting — — jeg er bange for, de vejrer noget. . . ."

„Vejrer . . . hvad for noget?"

Johan skotter til Frøken Ella=Maria.

„Ja, Baronen kan vel vide, jeg tænker paa de graa!"

„Ulvene! mener du — tal du kun frit ud, Johan. Nej, ved du hvad, ved højlys Dag — og desuden . . . vi kører jo let fra dem med de Heste."

„Ja, Baronen maa undskylde, men det er jeg nu ikke saa ganske vis paa. Og siden vi ingen Bøsser har med, tror jeg lige godt ellers det ku' være lisom det rigtigste, at køre ind paa Okalewo. For naar jeg skal sige, hvad jeg mener, saa tror jeg ikke de graa er langt borte og Hestene kan snart begynde at blive trætte."

„Hvor langt er der til Okalewo, Johan . . . kan det være mere end en Mil?"

„Nej, det bli'r vel der omkring . . . og vi har fem til Marienthal . . . og Ulvene er os nu paa Sporet."

„Far," siger Ella=Maria, og stikker pludselig det lille Ansigt frem fra Pelsværket . . . ikke til Okalewo! Vi er kørt alt for langt, men naar vi vender om straks, kan vi være hjemme om to Timer, altsaa inden det bliver mørkt."

Og saadan sker det. Siden Frøkenen ikke vil til Okalewo, hvad Baronen billiger og forstaar, er der virkelig ikke andet at gøre, end at søge at naa hjem til Marienthal det hurtigste ske kan.

„Men jeg er nu ikke rigtig glad ved dette her," mumlede Johan.

Og Hestene synes at være af samme Mening. Medens de før næppe var til at holde i deres vilde Jag fremad, er de nu knap til at drive frem . . . de skælver af Angst og Pisken maa smælde hvert Øjeblik.

Men fremad gaar det dog . . . indtil de paa en Gang i et Anfald af Skyhed viger ud til Vejkanten saa voldsomt, at Kanen nogle Øjeblikke kører paa een Mede og kun med Nød og næppe undgaar at vælte.

Et Ulvehyl er naaet Hestenes Ører . . . et langtrukkent, uendeligt trist og sørgeligt Hyl.

„Vi maa vende," raaber Johan . . . „den korteste Vej til Mennesker . . . det er vor eneste Redning!"

„Nej — nej," protesterer Ella-Maria, „ikke til Okalewo!"

Men nu tager Baronen Kommandoen.

„Jo vist saa — Ella — der er ingen anden Udvej — Johan, vi vender."

„Ja, naar nu bare vi naar det, Hr. Baron — for de er svært rappe, naar Sulten driver dem, de Sat'ner. Og vi har dem om et Øjeblik!"

Virkelig bliver Hylene mangfoldigere og nærmere.

„Hurtig! Hurtig!" raaber Baronen.

Og Johan skynder sig.

Han behøver ikke sin Herres Paamindelse, thi han ved alt for vel, hvad Hylene betyder. Men idet han vender, sker det, just fordi han skynder sig, for brat, Kanen vælter! Og hvad der er det værste, Kanestangen knækker, et Par Skagler brister — alt saa uheldigt som vel muligt.

De kommer klar af Slæden baade Johan og Herskabet, men det vil tage maaske et Kvarter, maaske en halv Time, at faa Befordringen i Orden paany — og her er ikke et Minut til Raadighed. Ulvehylene er nu ganske nær — de er uden Vaaben, forsvarsløse — de er fortabt.

III.

Da Godsejeren er naaet til dette Punkt i sin Fortælling, gør han en Pavse. Han ruller en frisk Cigaret, tænder ved Lysets rolige Flamme, og siger derpaa:

Min kære Oberst, nu sker der noget, jeg vil forberede Dem paa, og som begrunder det, jeg begyndte med at sige: at Livets Sammentræf er langt mere forunderlige end Romanernes. Det, der nu kommer, skete virkelig nøjagtig saaledes, som jeg nu fortæller det.

Altsaa: De er fortabte. Baron Janow og Ella-Maria og den brave Johan, de er alle tre redningsløst fortabte!

Da er det det vidunderlige sker. En Skygge glider frem bag Ella-Marie. Hun udstøder et skingrende Skrig . . . og vilde være falden, hvis ikke to kraftige Arme havde grebet hende.

RK

Hvis?

Olaf Weiningers!

Men han slipper hende straks igen og løber hen til Kanen.

„Hurtig! Hurtig!" raaber han, „Kusk, op paa den fjermer — og af Sted, alt hvad den kan strække ud — til Okalewo — efter Hjælp. Forvalteren, Karlene, Kane, Bøsser — Allons!"

Weininger har skaaret Skaglerne over, Hestene er fri, Johan farer af Sted paa den enes Ryg . . . hvis den snubler, er han Dødens Mand . . . thi Ulvene vil følge ham lige til Okalewos Porte!

Men nu er de graa Røvere ogsaa over dem. Olaf fyrer sin Bøsse af ind i den hylende Flok . . . en Ulv falder, Kammeraterne er over den med det samme, hylende, snerrende, kæmpende om denne Klump Føde.

„Slæden," raaber Olaf, „hjælp mig at vælte Slæden om . . . og De, Ella . . . hurtig, derind . . . ind under Slæden . . . De med, Baron . . . nej, ingen Parlamentering . . . det er vor eneste Redning . . . De har en Lommekniv, ikke sandt? hold den parat og stik med den efter de Snuder og Poter, der vil ind til Dem."

„Men De . . . De selv . . . Weininger?" spørger Baronen, idet Løjtnanten, næsten med Magt, hjælper ham ind under Slæden.

„Jeg har min Sabel," svarer Weininger, „og jeg vil fægte mod disse Røvere!"

Og med Ryggen til Slæden og til en bredstammet, hundredaarig Fyr, tæt opad hvilken, Slæden lykkeligvis er væltet, stiller Olaf Weininger sig en garde med dragen Klinge.

IV.

Han faar hele Flokken over sig. Hylende og glammende og med blodgridske Øjne farer Ulvene ind paa denne ene Mand.

Men hvilken smuk Kamp, han kæmper! De, der ligger sammenkrøbne, halvt dækkede af Slæden, glemmer næsten deres egen Fare i aandløs Undren over det Skuespil, der opføres foran dem. — Olaf Weininger fægter med Ulvene, han spidder dem paa sin Sabel, han hugger dem sønder og sammen, han er Dragonen i Kamp! Han udfolder en mage-

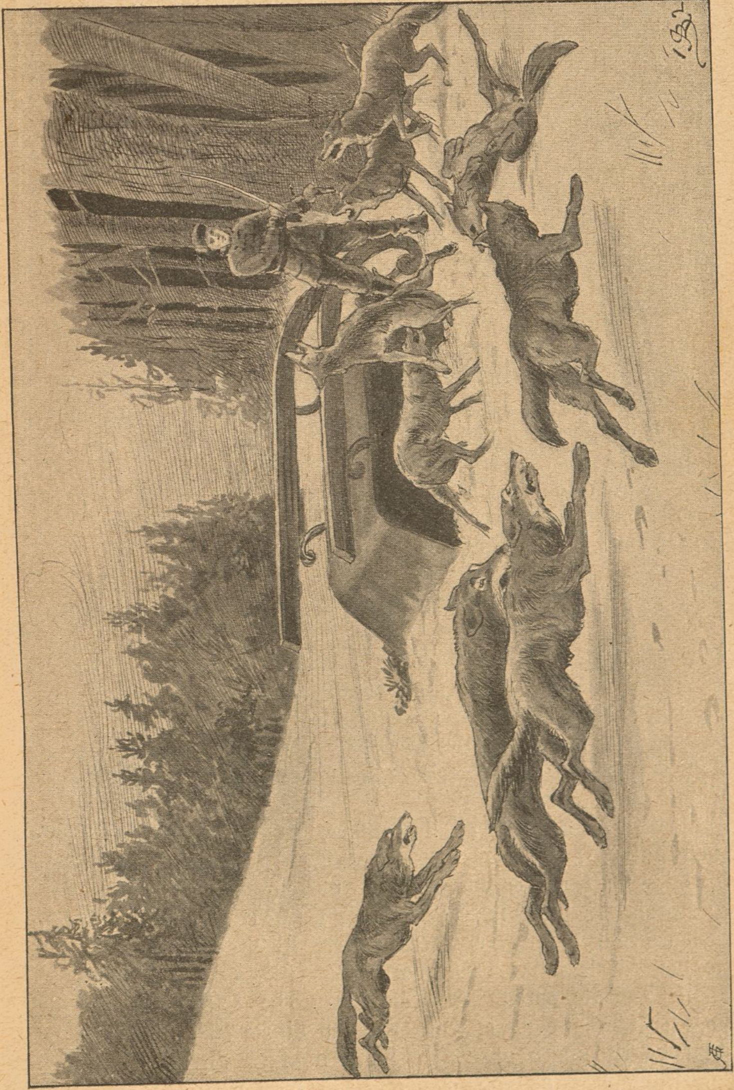

løs Behændighed, en overvældende Kraft, Sneen oversprøjtes med Ulveblod, men hvorlænge kan han holde ud? Ja, hvorlænge varede dette blodige Skuespil? Længe. Der var 20 Minutters Ridt til Okalewo, 10 Minutter tog det at allarmere Folkene og komme af Sted med Kane og Bøsser, og 20 Minutter varede det, inden de skummende Heste, der næsten fløj gennem Luften, fik tilbagelagt Vejen fra Okalewo.

Og i al den Tid havde han værget de to under Slæden og sig selv.

Det hjalp ham noget, at hver Gang han fældede en Ulv, foer Flokken over den blødende Kammerat for at stille sin rasende Sult paa dens magre Krop. — Saa fik han hver Gang nogle Øjeblikkes Pusterum.

Men nu er han alligevel ved at segne. Han bløder af Ulvetænders Bid paa Hænder, Ben og Arme. Hans Klæder hænger i Laser, Hatten har han tabt og hans mørke Haar vifter i Frostvinden, der suser i Fyrreskoven. Saa endelig fanger hans Øre Lyden af Kanebjælder, der kommer nærmere i flyvende Fart.

„Victoria!“ raaber han hæst og vender sig mod Slæden, „nu kommer Hjælpen, nu er vi frelst!“ Men kun Janow hører ham. Ella-Maria er for længe siden besvimet.

V.

Nogle Timer senere er de alle paa Okalewo. Skrækken er forbi, Ulverædslen endt, Glæden og Livet vendt tilbage. Baronen og Ella-Maria er Olaf Weiningers Gæster, og Bordet — det svære, gamle Egebord i Okalewos Riddersal — bugner under Aarets solide Retter, mens Vinen funkler i gamle, slebne Glas.

Ella-Maria ser paa Weininger, og hun ved knap, hvad hun skal tro! Sidder han ikke der — lidt bleg efter Striden — men ellers munter, fro og glad . . . som om han aldrig havde faaet noget Brev om en Kærlighed, der ikke kan gengældes ved andet end en Søsters Venskab. Og han har jo dog faaet Brevet i Morges.

O, dette Brev! Ella-Maria lukkede Øjnene et Øjeblik og ser igen for sig et Billede, hun aldrig vil glemme: de hylende Ulve med blodskudte Øjne og røde Gab, der randes af skinnende, hvide Tænder. Og midt i denne vanvidsrasende, hungerpidskede Rovdyrflok: en eneste Mand, rask,

smidig, fuld af Kraft og Mod — en lynende Klinge og Ulve-blod i Strømme hen over den hvide Sne. Ella-Maria aabner igen sine Øjne ... der foran hende sidder han jo ... den eneste Mand, Olaf Weininger ... den blanke Klinge ... den sejrende.

O, dette Brev ... om en Søsters Venskab, som ikke er Kærlighed!

— — Baron Janow løfter sit Glas. „Endnu en Gang, kære Weininger," siger han, „endnu en Gang min Tak og Hyldest for Deres Hjælp og Deres Mod! Og en venlig Tanke faar vi vel ogsaa sende derop, hvorfra „Tilfældet" dirigeres. Hvilket Spil af en gunstig Skæbne, at De just skulde dukke op paa det Sted og i det Øjeblik!"

Olaf Weininger sidder og ruller Brødkugler mellem to Fingre. „Aa," siger han ... tøvende, ligesom ledende efter sine Ord ... „jeg kunde ikke sove i Nat ... jeg var betaget af en Uro, der drev Søvnen paa Flugt ... jeg havde" — Olaf Weiningers Øjne er dybt hæftede paa Brødkuglerne og der viser sig nogle mistænkelige Perler paa hans Pande! — „stillet et Spørgsmaal ... og Tanken om Svaret ... om Svaret ... gjorde mig ... ganske hvileløs. Jeg maatte ud i det fri. Altsaa tidlig i Morges, mens det endnu var bælgmørkt, gik jeg ud ... i Ødemarken ... i Skovene, hvad ved jeg ... jeg strejfede om, indtil min Vej krydsede Deres ..."

Ella-Marie har lyttet til ... og saa blanke hendes Øjne er! „De har," siger hun, „altsaa været borte fra Okalewo hele Morgenen, ikke sandt ... De har ikke faaet læst Deres Aviser ... ikke gennemset Deres Post — den ligger endnu paa Deres Skrivebord — ved De hvad, jeg vil straks hente den. ..."

„Paa ingen Maade ... Fritz, hurtig ... bring Posten fra i Morges herind!"

Fritz Tjener bringer Morgenens Post og lægger den foran Weiningers Bordplads.

Ella-Maria sluger den med Øjnene: ... nogle Aviser, nogle Breve, og blandt disse Brevet ... O, dette Brev ... endnu forseglet, endnu uaabnet ...

Ella-Maria har rejst sig. Hun er pludselig bleven bleg af Spænding. Men hun er ikke i Tvivl om, hvad hun vil. Hun rækker sig frem ... over Bordet, griber Brevet og flæn-

ger det med et rask Tag ud af Weiningers Haand, der allerede har fattet om det.

Weininger er i Øjeblikket ganske maalløs. Og da han finder Mælet siger han:

„Komtesse ... dette Brev er adresseret til mig ... Skriften er mig bekendt ... jeg vil ikke for alt i Verden miste dette Brev!"

Ella-Maria aander dybt som efter en Fare, der er forbi. „Brevet! aldrig nogensinde!" Og hendes fine, lille Haand slynger Brevet ind i den flammende Kaminild, hvor det i et Nu er forkullet.

— — Olaf Weininger staar overfor den unge Pige.

„Dette Brev var fra Dem," siger han, og hans Stemme skælver, — „det indeholdt et Svar, et Svar, som De fortryder ... og som De i yderste Øjeblik tager tilbage ... og gør til Intet. De ved ikke, hvad De har gjort ... De ved ikke, hvor højt ... Hellere var jeg ... blevet der ude ... paa den blodige Sne ... hellere end at leve dette Øjebliks Smerte om igen."

Ella-Maria smiler ... gennem Taarer, de slører hendes smukke Øjne.

„Der ude," siger hun „... der ude var det jo netop det skete. Men forstaar De da ikke? — Brevet ... ja vist var det et Svar ... men det var jo overflødigt, nu, da jeg er her og kan sige Dem ... hvortil behøves da Breve? De spørger om jeg vil blive Deres Hustru, og De faar Svaret her af min egen Mund. .."

Ella-Maria faar ikke sagt mere; hendes Læber maa brat forstumme, thi de lukkes mod hans.

„Kære Svigersøn!" siger Baron Janow nogle Øjeblikke senere, da Forlovelsen forelægges ham som fuldbragt Kendsgerning, „det Hjerte har du vundet gennem Kamp! Bogstavelig talt, men, kære Ven, det er den blanke Klinge, der kroner Værket!"

VI.

Godsejeren har endt sin Fortælling. „Og nu, min kære Oberst," siger han, „er der kun tilbage at høre Deres Mening om denne lille Roman. De finder den fuldkommen sandsynlig, ikke sandt, tilstaa det kun!"

„Ja, naar De selv lægger mig Ordene i Munden, skal jeg ikke nægte . . . jeg godkender Muligheden af den Forvandling, Ella-Marias Følelser undergik — thi jeg skulde være den sidste til at undervurdere den Magt, som Modet og den blanke Klinge udøver paa Hjerterne. Men det Sammentræf, der foranledigede dette Omslag . . . nej, det er for usandsynligt."

„Ikke desto mindre er det i den nøjeste Overensstemmelse med Virkeligheden."

Og idet han vender sig mod sin Hustru, der just nu viser sig i Døren for at bede Herrerne begive sig ind til Aftensbordet, siger han:

„Ikkesandt, Ella-Maria . . . er det virkelig ikke hændet altsammen . . . Kampen med Ulvene og den blanke Klinge, der kom just det Øjeblik, da. . ."

„Jo," svarer hun og rødmer helt op under sine hvide Haar . . . „et Tilfælde, der saa ud som en Tanke — — en god Tanke. . ."

Og Obersten, der gerne vil være aandfuld, fortsætter:

„Et lykkeligt Indfald af Skæbnen en Dag, da den var i godt Humør!"

Pengeklang og Orgelklang.

Historie af **Carl Simonsen.**

Med Tegninger af Oscar Bojesen.

Davidskirken med sine to massive Taarne, knejsede majestætisk paa Stadens største og smukkeste Torv. Den havde haft en genial Bygmester. Og mange Mennesker kom ogsaa langvejs fra for at beundre Kirkens skønne Linier, det dejlige, rolige Kirkerum, det smukke Kor med det høje, spidsbuede Vindue, som var trefløjet og gjort af farvet Glas og saa kunstfærdigt sammensat, at Vinduets Ruder dannede et Billede af Korsfæstelsen paa Golgatha. Naar Solen skinnede paa det kønne Glasmaleri, gik ingen det uberørt forbi. Under Vinduet stod mellem to svære, gyldne Lysestager det hviddugede Alter med de hellige Kar og den store, guld-

spændede Bibel. Paa Gulvet under de mægtige Hvælvinger var der med god Plads mellem hver hensat lange Bænke uden Læn. Modsat Alteret og i Vest var Orgelet anbragt. Det smukt forarbejdede Instrument var Stadens og Landets største. . . . Hvor det kunde juble, hulke, synge — ja, naar det lød i Mol, var det som om dets Toner bragte Bud om Jordskælv, Storm, om Sorg og Nød og Menneskers Dødsangst. Og naar det spilledes i Dur, var det som om dets melodiske Klange var Sendebud fra en fjærn Verden med skønne Skove, Marker med Roser og Liljer, kvidrende Fugle og Solens Gang over en blaa Himmel, Egne, hvor der ikke var Graad, Sorg eller Synd, men legende Børn og smilende, skønne og hviskende Kvinder og tavse, stærke Mænd.

Kirken var bygget ved Bidrag af mange. Disse Søjler, Vinduer, Hvælvinger, dette Alter, Døbefont og Orgel og hvad ellers Kirkens var, havde et helt Folk skænket.

Dette stolte Bygværk var muret, smedet og tømret sammen af Pengemændenes 500 Kronesedler, af Borgernes 10 Kronesedler, af den ubemidledes 2 Kroner og af Enkernes fattige 10 Øre.

Og Bankdirektør Peter H. Petersen havde givet Grunden, der var mange Penge værd. . . .

Hvorfor, vidste ingen, for Bankdirektøren var ikke ivrig Kirkegænger, han var en Mand, der kun regnede med de jordiske Værdier og ikke syntes at staa i Forbund med de himmelske Magter.

Penge var hans Værktøj og hans Gud.

Penge var hans Venner, der kom og gik.

For Penge bukkede han og hilste og havde dyb Ærbødighed.

Og han havde sine egne og andres Penge i Lommen. Og en slet Spekulation syntes god, blot hans Navn stod paa Prospektus.

Og Penge klang, hvor han gik og stod.

Af Peter H. Petersens Ja eller Nej afhang manges Velfærd, at slaa en Handlende op eller ned var hans mindste Kunst. De andre Banker saa med Ærgrelse paa, hvorledes han mer og mer beherskede Børsen. . . For alle Bankerne tørstede efter Bytte. En Bank er som en al Tid hungrende Gedde, hvis graadige Gab stedse er aabent, og det hænder undertiden i Fiskedammen, at en stor Gedde æder en mindre,

og det gaar med Banker som med Gedder, at Bankerne likviderer eller kommer under Administration.

Men Peter H. Petersen og hans Nationalbank florerede. I Bankens hvælvede, bombestærke Kælder glimtede det røde Guld, det hvide Sølv og de silkeglatte Sedler. . . Det var

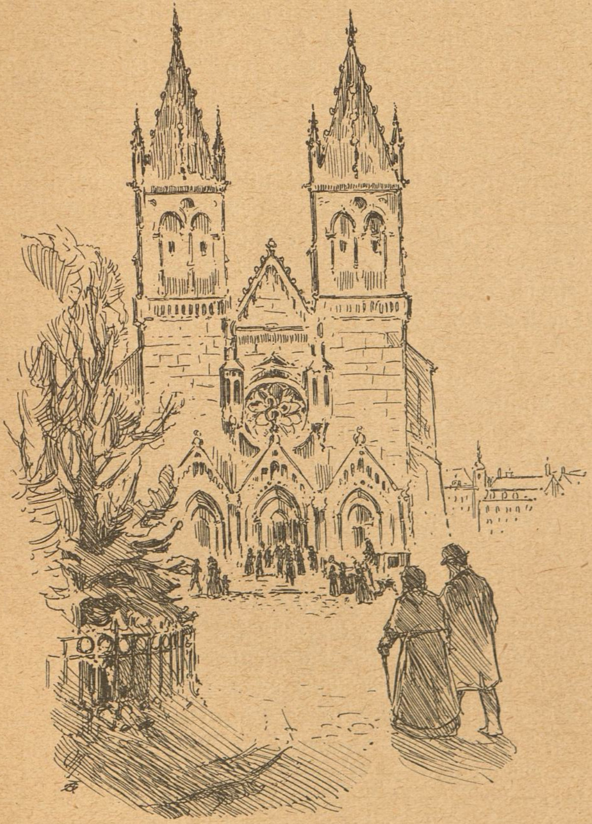

derfor en smal Sag for ham at give en kostbar Grund til en Kirke. Han vilde dog en Gang vise Staden, at han kunde! Han gav ikke Gaven for at komme i Rangen, hvad brød han sig om at faa en Titel — for han var jo den, der havde et landskendt Navn.

Enhver Næringsdrivende — stor eller lille — Arbejder

som Bonde, Præst, Officer, Journalist -- alle kendte: Peter H. Petersen . . . Og det vilde aldrig glemmes, at det var ham, der havde skænket Tempelgrunden paa Byens fineste Torv, for Resten stod det ogsaa med gylden Skrift at læse paa Væggen i Kirkens Vaabenhus. Peter H. Petersen havde ved denne Lejlighed haft Raad til at give som ingen!

Og nu stod Kirken der, fornem og fri!

Og naar nu Klokkerne klang, lød det, som om de var af Sølv. Og Præsten? Han stod frit paa Evangeliets Grund og talte det smukkeste Dansk, uden at støde nogen Moders Sjæl.

Og det er en stor Kunst!

Pastor From saa ikke det stygge eller vilde ikke se det, han levede i en egen Verden, hvor der ikke var Udsigt til den Sorg og Nød, der hersker paa Jorden — han dvælede helst ved det skønne, fjærne, usigelige herlige, som ventede Menneskene.

Og Domkirkens Kor var kendt over Byen, og Kirkens Organist, Hr. Ejler Dahl, var et ubestrideligt Talent, maaske endog et Geni, ikke alene som Komponist, men ogsaa som udøvende Musiker.

Og Domkirkens Orgel var det største og kraftigste i Staden — et mægtigt Kunstværk, en Pryd for en Kirke, som det stod der knejsende med de sølvblanke Orgelpiber.

Det er Søndag før Jul.

Og en stor Stime Mennesker stævner mod Davidskirken . . . særlig er det Kvinderne, der gaar til Kirke. Det er ikke Fornuftens strænge Tale, her føres, men Følelsens Evangelium! Der skrider to fromme Diakonisser mod Kirkedøren, der kommer tre, fire halvgamle, meget opstadsede Frøkener. Jo mere falmet Ansigtet er, des kostbarere er Hatten! Og der har vi den brave, solide Borgerstand, der en pensioneret Officer, der Peter H. Petersen. Han kommer som den, der ved, hvad han er værd i Bank og paa Børs . . . En-to-en-to! Faste Skridt! Blanke Støvler med lige Hæle, Handsker i Haanden, Silkehat paa Hovedet, sølvknappet Stok.

Hans Ansigt ser i Dag usædvanligt levende ud!

Og der kommer Frøken Juliane Holm! Hun venter, lader Peter H. Petersen gaa først ind ad Kirkedøren, hun holder sig tilbage, for hun er Peter H. Petersens fattige Slægtning, hendes Moder er hans Sødskendebarn og faar hver Maanedsdag en Chek paa 50 Kroner. Han er jo en Mand, der har

Raad til at flotte sig og lade sin fattige Slægt vide, at de har en Mentor i ham — men han vil ogsaa raade over deres Skæbne, han har Fornuft for dem alle . . .!

Peter H. Petersen spanker op ad Hovedgangen. . .

Og Frøken Juliane smutter ind ad Kirkedøren og gaar op paa Orglet, hvor hendes Plads mellem Kordamerne er Frøken Juliane er af Middelhøjde, mørk og kvik, med stridt, sort Haar, lysebrune Øjne og en leende Mund.

Organisten, Hr. Ejler Dahl, der baade er Musikanter og Digter, har gjort et Digt, han kalder „Hendes Portræt", og som smukt malende fortæller om Frøken Julianes Yndigheder . . . Frøken Juliane skynder sig op paa sin Plads mellem Kordamerne, hun veksler skyndsomt et Blik med sin forstaaende Ven, Organisten, og Haandtryk med en Veninde i Koret.

Og Gudstjenesten begynder, Ejler Dahl spiller paa Orglet, og Koret synger. Og en skøn, højtidelig Stemning smyger sig ind under Kirkens stolte Buer . . . Naar Dahl spiller, er det som om han drog et tykt Tæppe bort og lod Menigheden se ind i et fjærnt Land, hvor Kilden risler, hvor Fugle, vi aldrig før har set, fløjte, hvor matrøde Sole skinne under florlette, blaa Skyer . . .

Pastor From taler, han prædiker paa sin ejendommelige Maade om den anden Verden, hvortil ethvert Menneske stunder. Om Menneskets Skridt paa Livets Vej.

II.

Gudstjenesten er endt.

Der kommer mellem de sidste: Organist Dahl og Frøken Holm.

De To har saa meget sammen, saameget at tale om — for de er bleven forlovede, de smiler, de ler, de tager hinandens Arm.

Og Frøken Juliane er straalende frisk.

Og Organisten er lykkelig som ingen Sinde.

To Øjne følger dem over Gaden og Torvet; det Blik tilhører Peter H. Petersen, som fra en Kafe ser efter det unge Par. Han mener, at hans unge Slægtning, Frøken Juliane, maatte kunne have gjort et ganske andet Parti, for hvad er saadan en Organist i Landets sociale Liv. En Kunstner! Nej, havde han endda været Politiker! Eller blot Jour-

nalist! Ja, saa kunde han dog være bleven til at bruge for et godt Formaal (ɔ: have gaaet Ærinde for ham og Nationaldiskontobanken, der ofte havde noget, man ønskede meddelt Publikum). Men en Organist? Det var jo et næsten overflødigt Menneske. Og hvad fortjente et saadant Væsen? Og hvad betød han? Intet ... Intet! Et Giftermaal med ham var for Frøken Juliane den nøgne Fattigdom, Savn, maaske endog ligefrem Nød.

Peter H. Petersen, der havde drukket en Kop Kaffe, tændte en kostbar Cigar og stampede ud af Kafeen uden at hilse.

Næste Dag kom Frøken Juliane i Banken for som sædvanligt at hæve Moderens Penge. Kassereren sagde hende, at Peter H. Petersen ønskede at tale med hende, og med hamrende Hjerte gik hun ind til sin mægtige Slægtning.

Men hun maatte vente — Bankdirektøren var optaget.

Og Frøken Juliane fik Tid til at se sig om og iagttage Livet i den store Bank. Her smed man med 100-Kronesedler, som de hjemme kastede med Aviser, og Guldet klang mod Mahognidisken. Og Folk gik og kom med blaa Bøger og Penge og hvide Veksler med Stempelmærker og flotskrevne Navne. Her var lyst og køligt i det store Marmorrum, her, hvor man stod i Guldkalvens Tempel.

Mænd gik blege og febrilske ind til Direktøren og kom glade og rødmussede ud, Mænd gik knejsende derind og nedslaaede ud, og der var andre Mænd, som gik ind og ud, og paa hvis Ansigter, man intet læste, fordi deres Ansigter var blevne Masker, der intet fortalte om Sindets eller Hjærtets Kampe.

Endelig stedtes Frøkenen for Peter H. Petersen, og de to fjærnt beslægtede vekslede følgende Repliker:

„Frøken Juliane, jeg vil blot ønske Dem en glædelig Jul!"

„Og jeg vil paa Moders og egne Vegne takke for Aaret, der er gaaet.

„De er bleven forlovet — har jeg hørt."

„Ja ... det er jeg!"

Frøken Juliane rødmer og slaar Øjnene ned.

„Hvem er den lykkelige?"

„Organist Ejler Dahl."

„Men tror De, at han kan forsørge en Kone ...? saadan en Organist tjener jo ikke saa meget som den Knægt, der her i Banken skriver paa Maskine."

Frøken Juliane rødmer endnu mere.

„Er han fast ansat ved Kirken?“

„Ja, det tror jeg!“

„De ved det altsaa ikke? Men har han da ikke sagt Dem, hvad hans Indtægt er?“

„Nej—j, men han tjener vist mellem 2 og 3000! ... Han har jo Elever, og tjener ogsaa paa den Musik, han udgiver. ...“

„Det er letsindigt af Dem at gifte Dem med ham ... De maatte have kunnet gøre et ganske andet Parti, hvorved De sikrere vilde have kunnet betrygge Deres Fremtid!“

„Men jeg holder saa meget af ham!“

„Ja — det er jo o g s a a en Grund til at gifte sig!

Og Peter H. Petersen saa naadigt paa Frøken Juliane, der nu gjorde Mine til at afbryde Samtalen og gaa.

Og gik gjorde hun. ...

Og gift blev hun med sin Organist.

Og lykkeligt levede de!

Naturligvis var Indtægten lille.

Men de forstod den Kunst at faa Pengene til at slaa til, det gjaldt, sagde den lille Frue, ikke saa meget om at tjene Pengene, som hvordan man gav dem ud. Den gamle Fru Holm havde de unge taget til sig, og de levede saa hyggeligt, saa lykkeligt, som Mennesker, der forstaar og holder af hinanden, kan det.

Og Aaret gik.

Man var igen naaet til en Jul.

I det forløbne Aar havde der ikke været en Dag, da ikke Peter H. Petersen havde set sit Navn i en eller anden Avis, ofte i dem alle paa een Gang.

Nationaldiskontobanken havde financieret Arkitekt Tejlmanns kæmpemæssige Projekt paa Christianshavn, var Hovedaktionær i Dampskibsselskabet „Østen-Vesten", havde laant Penge til en Jernbane i Sverrig og fordoblet Vekselportefølјen.

Meget stod paa Spil!

For Indlaansrenten var hævet, for at skaffe Penge til de mægtige Foretagender, som Banken havde startet, og som den endnu ikke havde faaet omsat paa de tusinde Hænder. Og den skulde skaffe store Kapitaler udlaante, skulde den kunne tjene noget, og den maatte vove noget, for at kunne give stort Udbytte ... Men den maatte jo have Fingre i de manges Penge, for at det ret kunde batte noget, og derfor lovedes Sparerne stor Fortjeneste, hvis de vilde betro Banken Pengene.

Og de kom, Pengene!

Det var, som om de havde faaet Ben at gaa paa, Bydrengens ti Kroner, som Svendens tyve og Mestrenes tusinde ... De kom fra Byens Udkanter, og de kom fra Provinserne.

Til Peter H. Petersen blev Pengene baarne, han var Publikums Hjærne, han virkede for det almenes Vel. ...

Og store Huse muredes op, Tømrerne lavede Tag, Snedkerne lagde Gulve og Malerne havde travlt. Arbejderne spiste god Mad og drak store Læs Øl. Øllet købte Tejlmanns Folk fra Bryggeriet, og de havde en Ølforvalter, der fik 1200 Kroner for at passe Regnskabet med Flasker og Øl — men da Tejlmanns Hus var færdigt, var der ingen Lejere. . .

Mægtige Skibe erhvervedes i England for „Østen" og Vesten" — for det tog for lang Tid at faa dem byggede

paa danske Værfter — men da Damperne var færdige, blev Fragtmarkedet flovt, og Skibene laa og dovnede ved Frihavnsmolen og Islandsbrygge.

Og Jernbanen i Sverrig skred rask fremad, Peter H. Petersen havde selv set, hvorledes de svære Gravemaskiner aad Jord og læssede Fylden paa smaa Jernbanevogne, som stærke Lokomotiver straks efter trak af med — kedeligt nok var der en Mose, hvor et Bjerg af Jord og Sten og en Skov af Risknipper forsvandt i, til man omsider mente at være færdig og fik dyre Staalskinner lagt paa Sveller — men en Nat forsvandt Fylden og dukkede op et Stykke ude i Mosen, hvor det dannede en lille morsom Ø . . . Og saa begyndte Ingeniørerne igen, og naar de ikke havde flere Penge telegraferede de til Peter H. Petersen, København, og han sendte tykke Kouverter, fyldte med gode, danske 500-Kronesedler og satte tre røde Laksegl bag paa. Og saa fyldtes der atter Jord i den stygge Mose, hvorover Banen skulde og maatte, og Ingeniørerne regnede og tegnede og nivellerede og Per Smaalænding og Jep Skaaning og de andre gode, svenske Slidere arbejdede, saa Sveden randt, og Musklerne blev ømme. Og Pengene blev smaa. Men Banen blev ikke færdig til den Tid, som var bestemt. Det var bedrøveligt! Men hvem kan holde det uafvendelige i Ave?

III.

Ejler Dahl og Juliane Holm havde det godt sammen. Og de var saa glade og taknemmelige, de havde kun en lille Lejlighed, men den var fredfyldt, og det centrale Punkt var et lille Barn, som Juliane havde skænket sin Mand. Og Hjemmets gode Fe var den gamle Bedstemoder.

Det var op under Jul.

Og her i det lille beskedne Hjem bar hver paa sin Hemmelighed — det gjaldt om at kunne glæde hverandre.

Ejler havde i det forløbne Aar været flittig. Flere, ret betydelige Arbejder var udkommen i Musikhandelen og blev pænt omtalt af Bladene. Og Kultusministeren gav ham en Dag et Stipendium. Det var som om alle gode Magter stred for at hjælpe det unge Par frem til mere Sol og Glæde. Helt gældfri var de ikke — men Gælden sank, for Juliane vidste, at Skyld maa ikke vokse! Saa hellere resignere!

Og saa dejligt, de havde det!

Naar Ejler havde komponeret noget, var det ham en Fryd bagefter at spille det igennem for Juliane.

Her i Hjemmet, ved hendes Side, skød hans rige Natur de smukkeste Blomster, den dejligste Frugt: Det vil sige, at han her som Kunstner ydede det højeste, det bedste han kunde.

Og naar Ejler Dahl paa den Maade havde ydet sit bedste, da blev der gerne stille i Stuen, og de kunde fredfyldte, de unge og den gamle Bedstemoder med for Resten, sidde længe og glæde sig over den Musik, de havde hørt, Toner, der ligesom var Bud fra noget større, end det, de ellers magtede at faa Fingre i her paa Jorden, hvor Lidelsen og Synden hersker og Sorgen har hjemme. . . .

IV.

En Aften sidst i Terminen kom Ejler Dahl hjem fra Diskontobanken, hvor han havde villet hæve 50 Kroner, der var sat til Side, for at man med Sang og Klang og Festmad ret kunde fejre Julen.

Men Pengene havde han ikke kunnet faa — for Banken havde standset sine Betalinger Der havde nogle Timer været et usædvanligt Run paa Banken, og saa var Peter H. Petersens stolte Bygning sunken sammen.

„Men hvad er der da sket?" spurgte Juliane.

„Han havde dog mange gode Sider," sagde Bedstemoder, som tænkte paa sin kærkomne Maanedscheck, de 50 Kroner.

„Lad os komme til Bords," raabte Ejler, „saa skal jeg fortælle, hvad jeg har hørt, men jeg er saa sulten, for først kunde man for Folk ikke komme ind i Banken, og da man saa var inde, kunde man ikke komme ud. Men Penge fik jeg ingen af, naa, det er jo heller ikke saa mange — vi maa prøve igen i Morgen, den aabner Kl. 9. Vi faar at se!"

Og saa gik Familien ind i Spisestuen og satte sig stille til Bords.

„Folk var helt vilde deroppe, og mange har sikkert mistet, hvad de havde samlet gennem mange Aar. De græd, de hylede, de bandede — de var næsten saa ophidsede, at jeg en Tid lang troede, at vi, der var skikkelige og stod stille, blev trampet ned af de voldsomme og ubændige.

„Saa du Peter H. Petersen?"

„Nej, man sagde, at han var til Møde . . . Han bliver nok kriminelt tiltalt, fire civile Betjente følger ham i Hælene,

for at han ikke skal forsvinde eller begaa Selvmord. Man siger, at Nationaldiskontobanken har tabt 16 Millioner Kroner, det vil sige hele Reservefonden, hele Atiekapitalen og maaske en Del af Sparernes Penge. . . ."

„Men hvad er Pengene brugt til?"

„Taabelige Spekulationer! Man kan ikke bygge hele, store Bydele ad Gangen, for det forudsætter, at Befolkningsforøgelsen foregaar rykvis; men det gør den jo ikke. Al Udvikling maa foregaa stille og stadigt . . . Og hvad Forstand har Peter H. Petersen paa Jernbaneforhold i Sverrig eller paa Byggeri paa Christianshavn eller paa Dampskibsforhold i Kina og Japan . . . Men det er jo bleven saadan, at Bankmændene tror, at de *ved* alt og at de *kender* alt . . .! Og saa er de akkurat lige saa kloge som andre Mennesker i den store graa Mængde.

For, som de har gjort, at bygge tre Værelsers Lejligheder, hvoraf der skal svares en Leje af 1200 Kroner om Aaret, er det glade Vanvid, og efter den Skala og paa saadanne Vilkaar har de bygget mange Steder i Byen.

Man siger for Resten, at Peter H. Petersen ikke har sovet i flere Nætter, ikke har spist — bare drukket Vin, Cognak og kogheb Kaffe og saa dampet paa en stærk Cigar. . . ."

Peter H. Petersen blev Dagen efter haanet i alle Blade, der fløj som visnet Løv over hele Landet og ind i alle Hjem.

Peter H. Petersens Navn blev indrangeret mellem Navnene paa Kæltringer og Bedragere. Nu kunde enhver da se, hvad Mand, han var. Og ikke alene var han en Svindler i stor Stil, men han var ogsaa et Fæ, der hverken kunde tænke eller regne. Og en saadan havde Hr. Sørensen betroet sine Penge!

Peter H. Petersen var en slagen Mand!

Og de der, som visse Blade, vilde rigtig haane ham, kaldte ham for Tempelbyggeren!

Peter H. Petersen blev hvert Kvarter paa Dagen ringet op i Telefonen, baade i Banken og i Hjemmet. Og anonyme Mennesker skreg ham eller hans Familie ind i Øret, at han var en Bandit, der havde bortsvindlet Enkernes og de faderløses Penge, at han var et Fæ, at han skulde hænges!

Nationaldiskontobanken var fallit!

Og Skifteretten tog Boet under Skiftebehandling, der var ikke store Summer at skifte med! For hvad er en halvfærdig Bane værd ovre i Sverrig? Hvad er Dampere uden

Fragt værd? Og hvad er store Huse uden Lejere værd? Og Veksler, der ligner Adresser, saa mange Navne er der bag paa, Navne paa Handlende og Haandværkere, der alle er paa Fallittens Rand? Hvad er de Veksler værd?

Peter H. Petersen bar paa sin Nakke en hel Bys Forbandelse!

V.

Det er Juleaften!

Ejler Dahl sidder ved sit Orgel, og Juliane synger i Koret, som hun ogsaa som ung Pige gjorde. Gamle Bedstemoder passer Barnet og gør Julemaaltidet færdigt.

Det er Juleaften!

Og i Davidskirken er der Mennesker paa alle Bænke. Davidskirken er skøn, naar Lyset skinner fra gyldne Stager og Kroner. Men det store Golgathabillede ligesom bleges i Aften. Det er Barnet i Betlehemskrybben, som der fortrinsvis er Tale om. Og det er om det, der synges og tales om her, som rundt paa den ganske Jord . . .

Hvor var det festligt, da Ejler Dahl ved sit Orgel aabnede Festen i Davidskirken. . .! Han begyndte bredt og meget langsomt, derpaa blev Spillet lidt hurtigere, men dæmpet, yndefuldt og fint . . . Det var, som om Orglet talte et Sprog, der var uden Ord og hentet fra en anden, fjærn Verden, hvor der var rent og sundt, klart og køligt . . . Saa blev Spillet majestætisk og brusende, som en Storm paa Havet, hvor Bølger pidskes til Skumfraade mod en stenet, høj Søbrink, saa blev det melodiøst og syngende, legende, spøgende som Sol over Marken med daggamle Blomster, jævnt, kraftigt, behjærtet, for saa at glide over til Teksten af den gamle Julesalme, der stod øverst paa Tavlen. Og Menigheden sang. Men højere end de øvrige sang Fru Juliane smukt, rent og klart. Hun sang ogsaa med Hjærtet, saa mangt et Øje duggedes . . .

Og Præsten talte jævnt over den gamle Tekst: Det glade Budskab fra Bethlehem . . .!

Da de unge kom hjem, stod Bordet dækket, og glade gik den lille Familie til Bords.

„Hvor vi har det godt og dejligt," sagde Ejler Dahl.

„Ja," sagde Fru Juliane, „hvor jeg er lykkelig!

„Hvor er Peter H. Petersen mon i Aften," sagde den gamle Frue lidt efter.

„Over alle Bjerge," svarede Ejler, „i Dag har alle Bladene kun Haansord om ham, nu, da han er flygtet, plettet af alle Folks Foragt . . . Jeg skal aldrig glemme, hvor han saa ned paa mig, da han hørte, at Juliane havde for=

lovet sig med mig; han maatte ønske, at han havde siddet som Mand under saa lyse Omgivelser, saa glad i Hjærtet, som jeg er . . . i denne Aften!

„Men vi hovmoder os ikke, Ejler, vel," sagde Juliane og saa fast paa sin Mand.

„Nej, det maa vi ikke! Men vi har Lov til at tale om, at bemærke os de Omskiftelser, der sker under Livets Gang; thi vi er her for at udvikle os mod vort høje Maal. Peter H. Petersen tog fejl, men han var jo ogsaa kun et Menneske."

„Men han var god mod mig," sagde Bedstemoder, „saa længe han havde noget at være god med . . . Og nu er han en mærket, landflygtig Mand, først tog han Pengene og saa tog Pengene ham."

„Ja, Bedstemoder," sagde Dahl, „det Aar, der er gaaet, har lært os, at der er Forskel paa Pengeklang og Orgelklang!"

Det var Juliane, der talte.

„Tak for Mad!" Ejler rejste sig og gav sin Hustru et Kys.

„Lad os tænde Træet, for nu kan jeg høre, at Barnet er vaagnet," sagde Juliane.

Og alt det stygge skødes til en Side.

— — — —

Og saa blev Organistens lille, festlige Juletræ tændt, medens Ejler paa sit Husorgel spillede en Sang, han havde skrevet, for at glæde sin Hustru.

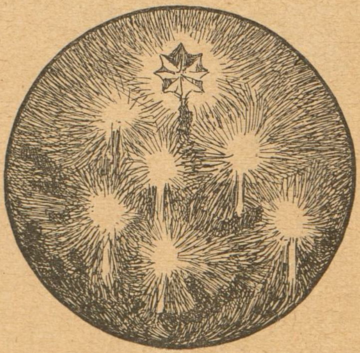

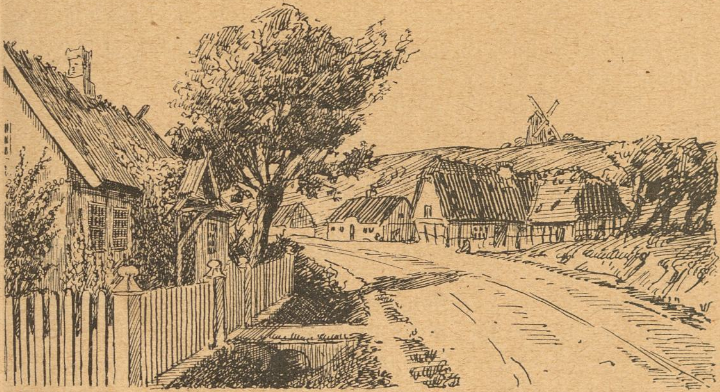

Et klogt Hoved.

Kom man kørende inde fra Stationsbyen, var det første Hus, man saa i Skovrød Hans Larsens, og det var et Hus, man lagde Mærke til. Op ad Gavlen krøb de dejligste vilde Roser. Facaden var dækket af Vinranker, og den lille Have foran Huset struttede af høje Stokroser, kort sagt, det hele bar Præget af et velpasset Hus.

Det var det ogsaa, og tillige var det et heldigt Hus; thi alt, hvad Hans Larsen prøvede paa, lykkedes. Hvad Grunden hertil var, vidste ingen rigtig, og spurgte man ham selv, rystede han kun paa Hovedet, og sagde: „Aa ja! saamænd, det gaar os her i Verden, som Gud vil."

Og det var gaaet saaledes i Skovrød i mange Aar, men i Sommeren 1902 blev det anderledes; thi i Maj Maaned dette Aar kom Niels Blom, Lindegaard-Forpagterens Søn, hjem og overtog Driften af en lille Gaard, og han syntes at blive en Konkurrent til Hans Larsen; thi denne unge Mand havde været Landvæsenselev paa 3 af Landets største Herregaarde, og havde senere bestyret en mindre Gaard ovre i Jylland, en Uddannelse, som havde givet ham et praktisk Greb paa mange Ting. Det viste sig ogsaa, at han forstod at drage Nytte af det, han havde lært; thi i Løbet af 3—4 Aar blev Gaarden i Skovrød, som han

havde overtaget, en hel Mønsterbedrift. De Raad, man før havde anmodet Hans Larsen om, bad man nu Niels Blom om.

Dette ærgrede Hans Larsen i høj Grad; han spekulerede paa, hvorledes han atter kunde tilbageerobre det tabte af sin Indflydelse, og her kom Tilfældet ham til Hjælp.

Sognet havde for nogle Aar siden oprettet et Andelsmejeri, der var udmærket indrettet og derfor havde været meget dyrt at bygge. Da nu de mange Klager kom fra England over dansk Smør, blev der ogsaa Sorg blandt Skovrøds Andelshavere; thi Mejeribestyreren kunde, trods sin gode Vilje, ikke opnaa en tilfredsstillende Karakter for sit Smør, og dette pinte saavel ham som Mejeriets Leverandører.

Hans Larsen var Formand for Mejeriet, hvorfor han lyttede til alle de Raad angaaende Mejeridrift, han kunde faa. Niels Blom var ogsaa bleven spurgt til Raads, men de mange Forsøg, hvortil han raadede, var ganske resultatløse.

Sagen havde efterhaanden taget en saadan Vending, at saafremt Smørret fra det dyre „Skovrød Mejeri" ikke skulde komme helt i Miskredit, maatte der gøres noget ekstra, og her kom som sagt Tilfældet Hans Larsen til Hjælp.

En Formiddag, da han spadserede en Tur gennem Stationsbyens eneste Gade, opdagede han et Skilt, hvorpaa med store Bogstaver stod: Mælkeleverandører: Hvorfor er Smørret ikke tilfredsstillende?

Det var jo, som man kan tænke sig, et Par Ord, der nok kunde paaregne Interesse hos Hans Larsen, og han gik derfor nærmere og læste Resten af Skiltets Indhold. Han læste: „Fordi Mælken ikke altid er frisk, naar den kommer til Mejeriet, hvilket den vilde være, saafremt De benyttede Aluminiums-Transportspande, der aldrig ruste og som holder Mælken frisk!"

Hans Larsen havde aldrig tidligere hørt om Aluminium, men naar det ikke kunde ruste, maatte det da være noget farlig godt noget, og han spekulerede hele Vejen hjem paa, hvad han havde læst.

Var Grunden til det daarlige Smør at søge i de rustede Spande, der blev benyttede, maatte dette Forhold forandres, og han skaffede sig nu i al Hemmelighed en af disse rustfri Transportspande, den var jo dog noget dyr at anskaffe, men saafremt den aldrig kunde ruste, betalte den sig jo snart.

Spanden kom og var den solideste Transportspand Hans Larsen nogensinde havde haft, den kunde taale enhver Behandling.

Hans Larsen var imidlertid en forsigtig Mand, og han prø-

vede derfor Spanden i et halvt Aar, før han talte om den til andre, men da den efter det halve Aars Forløb var ganske som ny, købte han, som Formand for Mejeriet, 20 Stk. til af disse Spande, og da disse ogsaa havde været benyttede i et halvt Aar, endnu 20 Stk., og saaledes blev han ved, indtil der udelukkende

blev benyttet Aluminiums-Transportspande af Mejeriets Leverandører, — og Virkningen mærkedes snart. Smørret blev godt, Klagerne holdt op, og Hans Larsen havde hele Æren for dette gode Resultat; thi nok paastod Niels Blom, at det vilde vise sig, at disse Spande ikke var bedre til at bevare Mælken end de gamle

Staalspande, naar der kun kom en varm Sommer, men det var kun Misundelse, og han maatte ogsaa snart indrømme det modsatte; thi den kommende Sommer blev netop noget af det varmeste, man nogensinde havde haft, og alle Begne blev der klaget over, at Mælken ikke kunde holde sig frisk. Kun „Skovrød"s Leverandører klagede ikke, — de takkede Hans Larsen for hans Anskaffelse af de nye Spande, og saaledes var han atter ubestridt Egnens „klogeste Hoved."

Da han nogle Aar senere havde Sølvbryllup, forærede „Skovrød"s Leverandører ham en lille Transportspand af Sølv, som Tak for hans Virksomhed, og Pengene til denne Gave havde de faaet samlet af det der tjentes ved ikke mere at behøve at lade Transportspandene omfortinne.

Gak til

MAGNUS HANSEN

og bliv viis.

Ca. 1/2 Million **brugte Bøger.**

Skolebogsforretning: Nørrevoldgade Nr. 11.

Absolut **største** Lager af **brugte Skolebøger.**

Magnus Hansens Eftfl.s Litteratur-Afdeling } **Nørrevoldgade Nr. 21.**

Stuen: Ekspeditions- & Udstillingslokaler. — **1ste Sal**: Kontor-, Ekspeditions- og Lagerlokaler. — **Stuen Bagbygn.**: Lagerlokaler.

Hvad er det for en Bog, Du der sidder med?

Det er **„Aftenposten“.**

Sikken en Snak! „Aftenposten“ er jo et Blad.

Ja, det er rigtigt nok, det er oven i Købet et brillant Blad. Ser Du hele denne Bog er fuld af Billeder, Opskrifter, Recepter, Raad og Anvisninger, som jeg har klippet ud af „Aftenposten“ og samlet sammen. Her kan Du og Din Kone faa Svar paa næsten alt. hvad Du kan tænke Dig at faa Brug for i det daglige Liv. Holder Du ikke Bladet?

Nej, hvad koster det?

1 Kr. 75 Øre pr. Fjerdingaar, det er alle Pengene værd kan Du tro! Du skulde bestille det hos Landposten!

Det tror jeg ogsaa, jeg gjør, for det var dog farligt saa meget, man kan faa at vide af den Avis!

Hvorledes sparer man Penge?

Haandbog for alle.

Af Cand. pharm. Karl Johan.

Man hører saa ofte det Spørgsmaal: „Hvad er godt for det?“ eller „Hvad skal jeg bruge dertil“? — For at spare Tid og Penge er her samlet en Række praktiske Svar paa en Mængde af disse dagligdags Spørgsmaal. Her findes Recepter for Tændernes, Haarets, Hudens, Fodens og Mavens Pleje, for daarlige Øjne, Hoste og Hæshed, Hovedpine og Snue, Nervøsitet og Gigt. Endvidere for Sæbe og Vask, vellugtende Vande, Toilettemidler, Husholdningsartikler som Essens, Sauce o. s. v. Maskinolie, Pudsemidler, Podevoks, Kit, Blomstergødning, Gardinfarve, forskellige Slags Bitter, Likører, Pletaftagningsmidler, Eddiker, Hektografmasse, Lak og Fernis, Møbelpolitur samt Midler mod Møl, Bladlus o. s. v.

Foruden alle disse Anvisninger indeholder Bogen „Hvorledes sparer man Penge?“ tillige den første Hjælp ved pludselige Forgiftninger, indtil Lægen kan komme, samt Anvisning til at bruge Mønt som Lodder. — Bogen „Hvorledes sparer man Penge?“ faas for 75 Øre i alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

København B.

KASSE-MØBLER

Hvorledes man selv af brugte Pakkasser kan lave en Mængde nyttigt Bohave til sit Hjem.

Denne Idé er Penge værd, og den er i stor Stil gennemført af de praktiske Amerikanere, der udstyrer deres Sommerhjem og midlertidige Landophold med Bohave, som de selv har hittet paa og tilvirket af omtrent værdiløse Materialier.

Og det er en uimodsigelig Kendsgerning, at man virkelig af brugte Pakkasser og lignende ganske billigt Materiale kan lave ikke alene brugbare men ofte ganske smagfulde Brugsgenstande, naar Arbejdet udføres med lidt Snille og Smag.

Men Bogen „Kasse-Møbler“, der faas i enhver Boglade for 2 Kroner, elegant indbunden, er ikke alene beregnet for Landliggere, men ogsaa for mange smaa Hjem, hvor man ved dens Anvisning og de 60 originale Tegninger, der findes i Bogen, vil kunne tilvejebringe mangen en nyttig og net Brugsgenstand, man ellers maatte savne, blot ved Anvendelse af brugt Kassetræ og lidt fornøjeligt Fritidsarbejde.

N. C. Roms Forlagsforretning

● ● HAVEN ● ●

Vil man have størst Udbytte og Glæde af sin Have og sine Stueplanter, bør man søge en god kyndig Vejleder! Og en bedre kan ikke findes end den gamle kyndige Frugtkender og kyndige Havemand **C. Matthiesen** fra Gundsømagle, der nu paa **N. C. Roms Forlag** har udgivet Frugten af mange Aars Erfaring, Bogen **Haven**, en ypperlig Raadgiver for enhver Haveejer; den omfatter **Frugthaven** som **Urtehaven, Villahaven** som **Blomsterhaven** og oven i Købet meddeler alt, hvad man bør vide om Stuegartneri.

Køb derfor **C. Matthiesens** nye Bog **Haven**, der faas gennem enhver Boglade for 1 Kr. 50 Øre.

N. C. Rom:

Cement-Husflid.

Vejledning for Landboere til **forskellig Cementstøbning.**

Andet forøgede Oplag med 36 Tegninger.

Enhver Landboer bør købe denne Bog, hvis Pris kun er **75 Øre.**

Faas i enhver Boglade.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Hver Mands Brev- og Formularbog

Selv om man er flink til at føre Pennen, træffer det sig dog ofte, at man staar usikker overfor, hvorledes mangt et **Brev, Kontrakt, Ansøgning, Salgsbrev, Testament** o. m. a. bør være affattet for at have den rette Form. — Alt dette faar man udmærket Besked om i den ved N. C. Rom udgivne Brev- og Formularbog, der faas i enhver Boglade indbunden for 1 Kr. 50 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Metermaalet i Dagliglivet.

Koster Lærred 24 Ø. pr. Alen bliver det 38 Ø. pr. Meter.
Til 1 ℔ Smør bruges 12 Liter Mælk.
22 Kr. for en Favn Træ svarer til 10 Kr. for en Kubikmeter.
1 Td. Rug vejer 100 Kilogram.

Hundreder lign. Spørgsmaal finder man Oplysning om i **„Metermaalet i Dagliglivet“**, der faas i enhver Boglade for 15 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Den

erfarne Vejleder,

af Ingeniør **J. P. Borg.**

Praktiske og prøvede Opskrifter til selv at fremstille flere Hundrede i det daglige Liv forekommende Artikler og Arbejder.

Forf. har derfor ment, at denne lille nyttige Bog kunde siges at være **Levevej for enhver.**

Pris indb. 50 Øre.

Faas i enhver Boglade.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Kolossal Prisnedsættelse

!! paa religiøse Skrifter !!

Oprindelig Pris Kr. 23,85.

	Oprindelig Bogladepris:
Herrens Herlighed. En Bog for dannede Kristne. Af Pastor J. Røntsch	Kr. 1,75
Korsets Evangelium i syv Prædikener af M. Mørch-Hansen	- 1,35
Prædikener af F. M. Sommer. Præst i Thorstrup, Ribe Stift	- 1,75
Prædikener af Troels Smith....	- 3,00
Nogle Prædikener over de nye Tekster fra Trinitatistiden. Af H. Wamberg, Sognepræst i Sorø	- 1,50
En Bibelforklaring for Menigheden over enkelte Kapitler af **Johannesevangeliet.** Ved A. F. L. Rindom	- 4,00
Prædikener af Fr. Olivarius	- 2,00
Oldkirkens Nadveroffer, dets Forfald og dets Kaar i Nutiden. Af Georg V. Hansen ...	- 2,75
Levende Vandstrømme. Af Nic. Meier.....	- 1,75
Fire Digte. Af Longfellow................	- 1,25
Oldkirkens Sindbilledsprog. Fremstillet af A. C. L. Grove-Rasmussen. 35 Tegn. ...	- 1,00
En opdragende Skole paa nationalt Grundlag. Af H. Göring	- 1,75

Oprindelig Bogladepris Kr. 23,85.

Alle 12 Bøger faas nu i ny uopskaarne Eksemplarer for **2 Kr. 50 Ø.** **plus 20 Øre Porto.**

Da Restoplagene ikke er store, anbefaler vi Dem hurtigst at indsende Bestilling.
Ordre kan ogsaa indsendes gennem Boghandlere.

N. C. Roms Skolemateriel-Forretning,
Jernbanegade 3. København B.

Navn: ....

Adresse: .... *pr.* ....

Denne Annonce indsendes i aaben Konvolut for 4 Ø.

Metersystemet.

En populær Fremstilling, udarbejdet af Meterudvalget paa Foranledning af Ministeriet for Handel og Søfart.

Fra 1. April 1912 maa man i Handel og Vandel ikke anvende gammel dansk Maal og Vægt, men skal maale og veje efter *Metersystemet*, som allerede fra 1910 er i Brug ved Beregning af Told og andre offentlige Afgifter.

Metersystemet har, i Sammenligning med vort ældre System for Maal og Vægt, tre vigtige Fortrin:

Det er et Tidelingssystem (Decimalsystem) og derfor let at regne med.

Alle Angivelser af Maal og Vægt udledes paa simpel Maade fra Længdemaalet (Meteren).

Det er et internationalt System, som Aar for Aar vinder større Udbredelse, og som nu allerede er indført i alle europæiske og amerikanske Stater og benyttes af over 500 Millioner Mennesker, altsaa en Tredjedel af Jordens Befolkning. I nogle af disse Lande, saaledes det engelske Rige, Rusland og de nordamerikanske Fristater er Brugen af Metersystemet dog kun tilladt, ikke paabudt.

Enheden for Længdemaal er Meteren. 1 Meter er 10 Decimeter eller 100 Centimeter eller 1000 Millimeter; 1000 Meter er 1 Kilometer. I Forretningslivet vil man ofte benytte Halvmeteren.

Enheden for Flademaal er Kvadratmeteren, det vil sige Størrelsen af ét Kvadrat, hvis Sider hver er en Meter. 1 Kvadratmeter er 10,000 Kvadratcentimeter; 100 Kvadratmeter er 1 Ar; 100 Ar, altsaa 10,000 Kvadratmeter, er 1 Hektar; 100 Hektar er 1 Kvadratkilometer.

Enheden for Rummaal er Kubikmeteren, det vil sige Størrelsen af en Terning, hvis Kanter hver er 1 Meter. 1 Kubikmeter er 1000 Liter; 1 Liter er 10 Deciliter eller 1000 Kubikcentimeter. 100 Liter er 1 Hektoliter. En Terning, hvis Kanter hver er 10 Centimeter, rummer 1 Liter.

Enheden for Vægt er Kilogrammet, som er Vægten af 1 Liter Vand. 1 Kilogram er 1000 Gram; 1 Gram er 1000 Milligram; 1000 Kilogram er 1 Ton.

Da 1 Liter Vand vejer 1 Kilogram, følger heraf, at 1 Kubikmeter Vand vejer 1 Ton og 1 Kubikcentimeter 1 Gram. Vandets Rumfang og Vægt betegnes saaledes med samme Tal: 30 Kubikcentimeter vejer 30 Gram, 17 Liter vejer 17 Kilogram, 5 Kubikmeter vejer 5 Ton. Er en anden Vare, f. Eks. Bly, 11 Gange saa vægtig som Vandet, da vil hver Kubikcentimeter veje 11 Gram og hver Kubikmeter 11 Ton; 55 Kilogram Bly vil fylde 5 Liter. Man kan derfor i Metersystemet let regne

Guldmedaille Bryssel 1897.

Guldmedaille paa Verdensudstillingen i Paris 1900.

BARNÄNGENS BLÆK

er

det bedste.

Iste Klasses Guldmedaille Bryssel 1895.

Guldmedaille Stockholm 1897.

Prisbelønnet i Moskva 1872, København 1872, London 1873, Wien 1873, Paris 1874, Moskva 1882, København 1888, Melbourne 1889, Chicago 1893, San Francisco 1894, Nishnij-Novgorod 1896, Tennessee 1897.

Faas i enhver Bog- og Papirhandel i Danmark.

Hjulbøre

i 40 forskellige Typer.

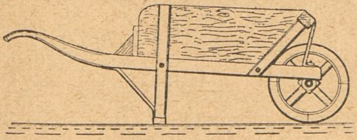

Fabrikken Darup, Tlf. Roskilde 275.

Skriv efter illustr. Prisliste Nr. 3, der sendes gratis.

N. C. ROMS BOG- &
:: STENTRYKKERI ::
VESTERGADE 8
KØBENHAVN B.

anbefaler sig med Udførelse af alle : Arter Bog- og : Stentrykarbejder

! **Hurtig Levering** !
! **Moderate Priser** !

„Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark"

stiftet 1859, yder **fuld Erstatning** ved Hestes og Kvægs Død samt ved Ulykkestilfælde, som medfører øjeblikkelig Nedslagning; endvidere for Heste **Halvdelen af Forsikringssummen + Levningerne** ved Sygdomme, som medfører Nedslagning, og **mindre Erstatninger** ved formindsket Brugbarhed. Forsikring mod Kvægtuberkulose kan indbefattes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Deres Dyrlæge eller til Hovedkontoret, Vestre Boulevard 34, 2. Sal, København B. Telefon Central 3970. — Særlig Afdeling for større Landbrugsbesætninger. — **Hingsteforsikring.**

Vægten ud efter Rumfanget eller omvendt: Rumfanget efter Vægten.

Oprindelig stammer Metersystemet fra Frankrig. Den store Revolution indførte Tidelingssystemet i størst mulige Omfang: i Steden for Uger fik man Tidøgn, „Dekader"; Maanederne fik hver kun 30 Dage og helt nye Navne; Aarstallene regnedes fra Republikkens Fødselsdag, 22. September 1792; Cirkelens Omkreds blev delt i 400 Grader. Den 18. Germinal Aar III (7. April 1795) blev der vedtaget et nyt System for Maal og Vægt, Metersystemet, og man søgte at grunde dette paa en uforanderlig Længde i Naturen, nemlig Afstanden fra Polen til Ækvator, som man satte lig 10 Millioner Meter eller 10,000 Kilometer; en af de nye geografiske Breddegrader var altsaa 100 Kilometer. Efterhaanden gik man vel fuldstændig bort fra en Række af disse Reformer, men Metersystemet, som en Tid var afskaffet, blev atter indført og har siden holdt sig.

For at sikre sig, at Meteren blev lige lang og Kilogrammet lige tungt i de forskellige Lande, sluttede en Række Stater sig i Aaret 1875 sammen og oprettede „Det internationale Bureau for Maal og Vægt" i Frankrig. Fra dette Bureau har Danmark ligesom de andre Stater modtaget en Normalmeter og et Normalkilogram, efter hvilke vore Maalestokke og Vægtlodder justeres; de kaldes de danske Rigsprototyper for Maal og Vægt.

Justervirksomheden i Danmark styres af Justerdirektøren paa Grundlag af Meterloven af 4. Maj 1907 og Justerreglementet af 12. November 1909. De almindeligst brugte justerede Maaleredskaber samt Lodder og Bismere sælges fra Justervæsenet, som har Eneret paa dem, og som har Udsalg i København, de fleste Provinsbyer og nogle større Landsbyer. Udsalgsstederne er kendelige ved et rødt Skilt. Indtil 31. December 1911 sælges de nye Maaleredskaber til nedsat Pris; de nye Vejeredskaber vil man kunne faa til nedsat Pris fra 1. April 1913 til 31. Marts 1914. Under Kong Christian den Femte gennemførte Ole Rømer en for sin Tid ypperlig Ordning af Maal og Vægt i Danmark. Fra den Tid bliver alle Redskaber, som justeres, stemplede med Christian den Femtes kronede Navnetræk, Justermærket.

Da et Pund er et halvt Kilogram, kan man veje nøjagtigt i Kilogram og Gram ved Hjælp af de Vægtlodder og Bismere, som er indrettede efter Tidelingssystemet og mærkede med Pund, Kvint eller Ort. Derfor er det blevet tilladt at bruge dem i Handel og Vandel endnu i nogle Aar, nemlig indtil 31. Marts 1915.

Fra 1. April 1912 maa man derimod i Handel og Vandel hverken benytte Lodder eller Bismere efter Lispundssystemet eller Redskaber af det ældre System til Længdemaaling og Rummaaling, og man maa helst tilintetgøre dem.

Vi bør ikke blot *maale*, *veje* og *regne* i Metersystemet, men ogsaa *tænke* deri: vi bør høre op at tale om Mil og Fjerdingvej; om Favne, Alen, Fod, Kvarter, Tommer og Linier; om Kvadratmil, Tønder Land, Skæpper Land, Kvadrat-

Vasker De selv?

Da køb Dampvaskemaskinen Fulddamp. Den sparer Dem Tid, Penge, Arbejde og Ærgrelser, og skaaner Deres Tøj.

Lader De vaske paa Vaskeri?
gaa da til de Vaskerier, der benytter Fulddamp, thi her er Clor og lignende skadelige Stoffer overflødige.

Fulddamp vasker, koger, damper og desinficerer samtidig.

Fulddamp føres i 9 forskellige Størrelser, passer derfor for alle. Faas overalt.

Hoveddepot for Danmark:
Georg E. Mathiasen, Puggaardsgade 13. København B.

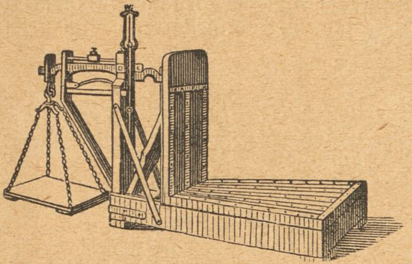

Alle Reparationer udføres.

Alle Slags Vægte.

Forlang illustr. Katalog. Regnmaalere. Mejerithermometre. Justerede Barometre. Gode Arbejdsbriller fra 2 Kr. Afstandskikkerter fra 8 Kr. (med Rem og Etui).

Katalog sendes gratis.

Cornelius Knudsen
Købmagergade 15.
København.

Alle bør eje

Roms dobbelte Lommebog,

der indeholder en Mængde meget nyttige Oplysninger samt mange hvide Blade til Notering. **Roms dobbelte Lommebog er paa en praktisk Maade delt i 2 Dele.** Elegant og solidt udstyret.

Pris 50 Øre

Faas i enhver Bog- og Papirhandel samt i

N. C. Roms Skolemateriel-Forretning, Jernbanegade 3.
København B.

Hæderlige Agenter

søges overalt i By og paa Land af Danmarks største og mest ansete Sygekasse,

Den danske Bondestands Sygekasse,

stiftet 1900. Hovedkontor: Nørrevoldgade 32, København K. Tlf. Byen 576 og Byen 2132x.

Udbetalt Hjælp: 1/2 Million Kroner.

alen og Kvadratfod; om Oksehoveder, Fade, Ankere, Kander, Potter og Pægle; om Kubikfavne, Kubikalen, Tønder, Skæpper og Fjerdingkar; om Centner, Skippund, Lispund, Pund, Fjerdingspund, Lod, Kvint, o. s. v. — For Fremtiden hedder det: Kilometer, Meter og Centimeter; Kvadratkilometer, Hektar, Kvadratmeter og Kvadratcentimeter; Hektoliter, Liter og Deciliter; Kubikmeter og Kubikcentimeter; Kilogram og Gram, o. s. v. — Det gælder om at gøre Overgangstiden kort, og dette ligger i Befolkningens Haand.

Naar de nye Navne ikke skrives helt ud, bør man forkorte dem paa bestemt Maade, saaledes som fastsat i den kongelige Anordning af 7. December 1907, hvis Forskrifter skal følges i alle offentlige Forhold og ved al Undervisning.

Nogle omtrentlige Angivelser viser Forholdet mellem det nye og det gamle System og samtidig de forkortede Betegnelser for Metersystemet.

En Kilometer	*km*	er noget over 1/2 Fjerdingvej.
En Meter	*m*	er noget over 3 Fod (lidt under 38 1/4 Tomme).
En Centimeter	*cm*	er lidt under 2/5 Tomme.
En Milimeter	*mm*	er noget under 1/2 Linie.
En Kvadratkilometer	km^2	er noget over 1/60 Kvadratmil.
En Hektar	*ha*	er noget under 2 Tdr. Land.
En Kvadratmeter	m^2	er lidt over 2 1/2 Kvadratalen.
En Kubikmeter	m^3	er lidt over 32 Kubikfod.
En Hektoliter	*hl*	er lidt under 3/4 Korntønde og noget over det halve af en Kultønde med Top.
En Liter	*l*	er lidt over en Pot.
En Deciliter	*dl*	er noget under 1/2 Pægl.
En Ton	*t*	er nøjagtig 20 Centner.
Et Kilogram	*kg*	er nøjagtig 2 Pund.
Et Gram	*g*	er nøjagtig 1/5 Kvint.

De forkortede Betegnelser skal skrives uden Punktum bagefter, altsaa f. Eks. 5 *m* (ikke 5 *m.*), 8 *l* (ikke 8 *l.*), 3 *kg* (ikke 3 *kg.*). I daglig Tale kaldes et Kilogram ofte „Kilo“, men man bør skrive „Kilogram“ eller „kg“.

Nærmere Oplysninger om Forholdet mellem gammelt og nyt Maal findes i de af Meterudvalget udgivne Meter-Tabeller og i de paa Foranledning af Landbrugsministeriet udgivne større Tabeller til Brug for Landinspektører, Skovbrugere og Landbrugere. I Lokaler, hvor der drives Detailhandel, skal der indtil 1. April 1912 være anbragt en af Justerdirektøren autoriseret Tavle: Omsætningstabeller for Detailhandelen.

Nogle afrundede Tal og Gennemsnitstal anføres her:

En Mand af Middelstørrelse er 170 *cm* høj; hans Arm er 70 *cm*, hans Fod 27 *cm*, hans Fingerspand 23 *cm*, hans Haandsbredde 10 *cm*, hans Skridtlængde 80 *cm*, han vejer 70 *kg*. — Rammen om Tavlen paa den følgende Side er 8 *cm* × 10 *cm*.

Det Forenede Dampskibs-Selskab.
Aktieselskab.

Til Amerika

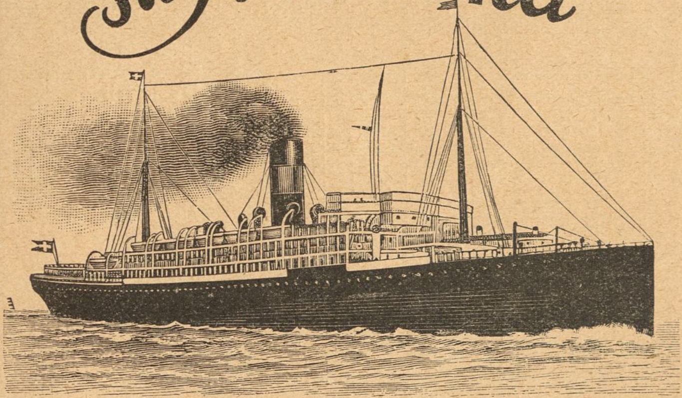

SKANDINAVIEN-AMERIKA LINIEN

Direkte, bekvem og **hurtig** Rejse

KJØBENHAVN—NEW-YORK

med de store **Dobbeltskrue-Dampere**

OSCAR II, HELLIG OLAV, UNITED STATES og C. F. TIETGEN.

Alt **nyt** og **moderne** indrettet. — **Elegante** og komfortabelt udstyrede **Kahytter.** — Separatkamre i **3die Klasse** for 2, 4 og 6 Personer. — Store, vel ventilerede Spisesaloner og Opholdsrum.

Fortrinlig **dansk** Kost. — **Dansk** Betjening og Besætning. — Elektrisk Lys overalt. — **Traadløs Telegraf** indlagt ombord i alle Skibene.

Illustrerede Haandbøger med Uddrag af den amerikanske Indvandringslov, Prislister, Kort og Fartplaner tilsendes **gratis** overalt.

Billetter udstedes til Stationer overalt i Amerika, Kanada og oversøiske Pladser.

Skriv til

Passager-Afdelingen,

Kongens Nytorv 8,

Telegram-Adresse **Hekla,** Kjøbenhavn K. — Telefon 4700 — eller til Liniens befuldmægtigede Agenter i Provinsen.

— En Tændstik er 5 *cm*. — En Tiøre er ved Randen lidt over 1 *mm* tyk. — Himmelbjerget er 150 *m* højt over Havfladen. — Københavns Raadhus-Taarn er 106 *m* højt. — I lige Linie er der fra København til Roskilde 30 *km* og fra Skagen til Gjedser 370 *km*. — En Mand gaar 1 *km* paa 11 Minutter, og en Hest traver 1 *km* paa 4 Minutter, et Automobil med den største lovlige Hastighed kører 1 *km* i 2 Minutter, 1 Eksprestog kører 1 *km*

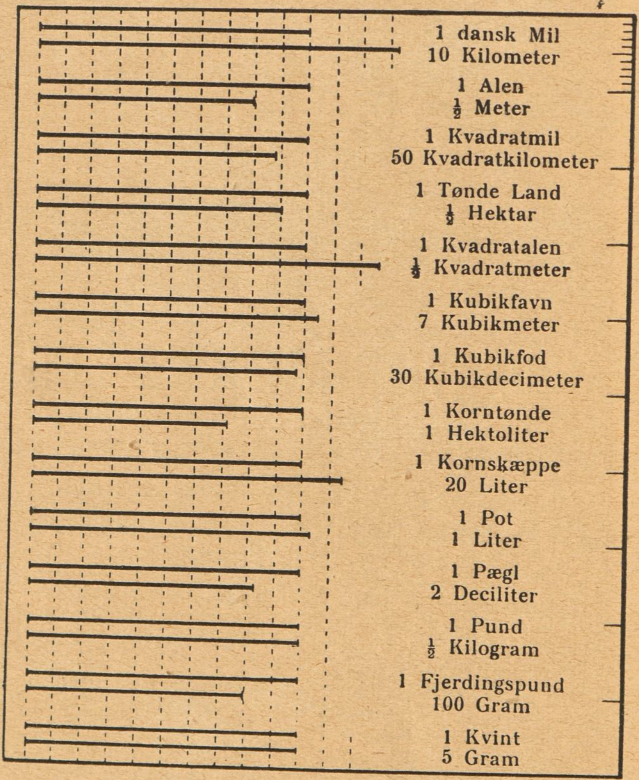

i 1 Minut. — Neglen paa Lillefingeren af en Mand er 1 cm^2, en Krone er 5 cm^2, en almindelig Dør 1½ m^2; Bundfladen i en Jernbanekupé 4 m^2, i en aaben stor Godsvogn 18 m^2. — 9 Tønder Land er 5 *ha*, 40 Tønder Land 22 *ha*. Kongens Nytorv er 3 *ha*, Skanderborg Sø er 9 km^2, Arresø 40 km^2, København med Frederiksberg 80 km^2, Amager med Saltholm 80 km^2, Mors 370 km^2, Bornholm 600 km^2, Fyn 3000 km^2, Danmark 39,000 km^2. — En Snaps er 30 cm^3, et Glas Vand 2 *dl*, en Spand

Michelin Cykleringe

er Verdens bedste!

Man skal aldrig betale en Vare, før man ser den; thi ellers ved man ikke, hvad man faar. Gaa derfor, naar De skal købe Dæk og Slanger, til den nærmestboende Mekaniker og Cyklehandler. Naar han raader Dem til at købe **Michelin-Dæk**, fordi de er **stærkere** og **smidigere** end noget andet Dæk, saa ved De, der staar en Fagmands Erfaring bag Ordene. Han vil ogsaa kunne sige Dem, at **Michelin røde Slanger varer længst**. Michelin er **Opfinderen** af det aftagelige Cykledæk og Michelins Navn staar tydeligt baade paa Dæk og Slanger.

☛ Michelin fører en **kongelig** Kvalitet til en **folkelig** Pris.

AALBORG OG A. BRØNDUM & SØN's AKVAVITTER.

AALBORG TAFFEL AKVAVIT
A/S DE DANSKE SPRITFABRIKKER

Vand 25 *l*. — En Smørdrittel rummer $^1/_2$ *hl*, et stort, enkelt Klædeskab 1 m^3. — Et Vognmandslæs Kul fylder 2 m^3. — En Tokrone er i Diameter 31 *mm* og vejer 15 *g*, en Krone 25 *mm* og $7^1/_2$ *g*, en Femøre 27 *mm* og 8 *g*, en Toøre 21 *mm* og 4 *g*.

Omstaaende Tavle viser Forskellen mellem de mest brugte gamle Maal som Alen, Pot, Fjerdingspund o. s. v. og de Maal efter Metersystemet, der kommer dem nærmest. Størrelsen af hvert gammelt Maal og Størrelsen af det tilsvarende nye er til Sammenligning afbildede ved Længderne af de to vandrette tykke Streger, som Maalenes Navne staar ud for. Ved de lodrette Tværstreger kan man tælle sig til, hvor meget det ene af de to er større eller mindre end det andet.

Hvis 1 Alen Tøj koster 1 Krone, viser Tavlen, at $^1/_2$ Meter bør koste 80 Øre. Er en Tønde Byg 10 Kroner værd, da er Prisen paa 1 Hektoliter lidt over 7 Kroner. Er man 100 Minutter om at gaa 1 Mil, maa man regne 133 Minutter til 10 Kilometer; denne Vejlængde er meget nær $1^1/_3$ Mil.

Spørgsmaal angaaende Overgangen til Metersystemet rettes til:

Meterudvalget, København.

Det danske Gødnings-Kompagni,

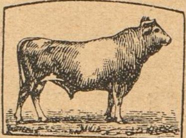

Kjøbenhavn, Aarhus, Aalborg, Esbjerg og Odense,
tilbyder alle Sorter Gødning under den mest betryggende Garanti og Kontrol og til billigste Dagspriser.
Forlang Tyremærket hos Deres Forhandler.

BARBER DEM SELV !!

En Barbermaskine med Kniv af Nutidens bedste og med fuld Garanti faas ved at indsende 1 Kr. 50 Øre + Porto 20 Øre til Isenkræmmer
GEORG RUGH, HELLERUP

Opsæt Bryllupperet

til De har faaet **det sidste** Tilbud
fra

Københavns Møbelmagasin,

Poul Rasmussen,

8, Vestervoldgade 8. Ny Rosenborg.

Telefon 7997.

Spisestue:

Egetræs Buffet	70 Kr.
do. Spisebord	25 -
6 Stole med Læder	33 -
Mekka Pudechaiselongue	45 -
	173 Kr.

Soveværelse:

2 Senge m. Fjedermadr.	65 Kr.
Toiletmøbel	36 -
Servante m. Marmor	18 -
1 Klædesskab	20 -
2 Stole	9 -
	148 Kr.

Dagligstue:

Elegant Plyds Kanapé / 4 - Stole	95 Kr.
Nøddetræs Salonbord	20 -
1 Dameskrivebord	40 -
Salonspejl m. Konsolsk.	45 -
	200 Kr.

Herreværelse:

Egetræs Panelsofa	85 Kr.
4 Salonstole	80 -
Arbejdsbord	32 -
Skrivebord	50 -
	247 Kr.

Alt fra egne Værksteder. 10 Aars Garanti. I. Klasses Arbejde.

1 Mahogni poleret Dagligstue ..
1 Egetræs Spisestue ....
1 Mahogni poleret Soveværelse. **Kr. 1000**

Chr. VIII. Møblementer fra **500-1000** Kr.

Møbler efter kunstneriske Tegninger leveres.

Altid 300 forskellige Møblementer paa Lager.

Chesterfields Møblementer fra **500-1000** Kr.

Danmarks største og billigste Møbellager.

8, Vestervoldgade 8.

5 Minutter fra Hovedbanen.

Hj. af Studiestræde.

Smukke Gulve

faar man ved at overstryge disse med **„Unicum“**, et Stof, som langt overgaar, hvad man hidtil har benyttet i lignende Øjemed. Tørrer i Løbet af Natten og giver en straalende Glans
Pris pr. Flaske 125 Øre.

Den bedste og billigste Seletøjssværte, der findes i Handelen, er

„PRIMUS“,

fordi en Blikdunk, indeholdende 3 □ Glas fineste, selvblankende Lædersværte, kun koster 1 Krone.

Buchs Farvefabrik.
Tietgensgade 64. Kbh. B. Tlf. 3471.

Presenninger til Tærskeværker
Vogne etc. Staksejl
Tlf. 7567

Sække udlejes
Nye og brugte Sække
Prøver sendes

Bedste Priser
Billigste Varer

Kodækkener
Uldne og vandtætte
Hestedækkener

Kbhvn. K.
Oscar Otto, Kompagnistr. 43.
Leverandør til Landbrugslotteriet. Dansk Arbejde

Ægte hvid Oportovin,
anbefalet af Læger.

Mrkt.

Pris pr. hel Flaske **2 Kr.**

samt mit øvrige righoldige Lager af **Vine & Spirituosa** i bekendte gode, lagrede Kvaliteter anbefales.

Cognac **Main Dorée,** pr. 1/1 Fl. 1,35, **Special Rom,** pr. 1/1 Fl. 1,35.

Kirsebærvin og andre **Frugtvine.**

Peter Buch,
Helmerhus, V. Boulevard 13, Kbhvn. B.
Telefon Central 1107.

Vejrspaadomme for 1913.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—6. Sne og Kulde. 7.—14. Koldt og uroligt. 15.—24. Smukt Vejr med let Frost. 25.—31. Ustadigt Vejr med Sne.

Februar: 1.—4. Storm og Snefog. 5.—12. Stille Frostvejr. 13—17. Klar Frost. 18.—22. Vekslende, lidt mildere Vejr. 23.—28. Blæst og Kulde.

Marts: 1.—6. Sne og Frost. 7.—15. Foranderligt. 16.—23. Byge-Vejr. 24.—31. Blæst og Kulde.

April: 1.—7. Vekslende. 8.—15. Klart og mildt. 16.—24. Blæst og Regn. 25.—30. Tør Blæst.

Maj: 1.—6. Koldt og tørt Vejr. 7.—15. Mildt og uroligt. 16.—21. Køligt og blæsende. 22.—31. Smukt Vejr med Regnbyger.

Juni: 1.—7. Mildt og klart Vejr. 8.—16. Blæst. 17.—23. Uroligt, Tordenbyger. 24.—30. Smukt Vejr med Blæst.

Juli: 1.—7. Varme. 8.—12. Uroligt Vejr, Torden. 13.—20. Blæst og Byger. 21.—31. Smukt Sommervejr.

August: 1.—6. Bygevejr. 7.—15. Roligt og klart Vejr. 16.—24. Byger med Tordenluft. 25.—31. Smukt Vejr med Blæst.

September: 1.—8. Foranderligt. 9.—19. Klar Luft, køligt. 20.—26. Storm og Regn. 27.—30. Smukt Vejr.

Oktober: 1.—7. Smukt, stille Vejr. 8.—11. Uroligt med Blæst og Regn. 12.—21. Klart og koldt. 22.—31. Blæst og Kulde med Regnbyger.

November: 1.—4. Uroligt. 5.—10. Regn og Rusk. 11.—19. Klart og koldt. 20.—30. Sne og Tø.

December: 1.—6. Regn eller Sne. 7.—15. Uroligt. 16.—22. Stille Frost. 23.—27. Stærk Kulde og Sne. 28.—31. Stille, klar Frost.

Det sjæl- og følelsesfuldeste af alle Instrumenter.

HARMONIET

med vidunderlig Orgeltone, faas fra 75 Kr. fra mine Fabriker. 10 Aars Garanti. Lette Betalingsvilkaar. Forlang ill. Prisliste tillige over mit **Harmonium-Spilleapparat** (Pris med Noder 25 og 35 Kr.), hvormed enhver uden Nodekendskab straks spiller 4-stemmig.

Danske PIANOER,

● Salon- og Kirke-Orgler

af **Fabrikata Chr. Winther** kan købes paa lempelige Vilkaar eller mod Kontant og med mine egne Fabrikers Garanti **til alle Tider.**

Huset Winther har egne Fabriker i København (Classensgade 7) og i Aarhus (Paulsgade 44), Eneudsalg i „Nørrehus", absolut ingen Filialer, Publikum sparer derved Forhandler-avancen og Filialfordyrelsen.

Ældre Pianoer, Flygler og Harmoniums tages i Bytte. Instrumenterne udlejes ogsaa med Køberet.

Min tiltagende store Omsætning er det bedste Bevis for Instrumenternes Soliditet, Tonefylde og Prisbillighed. ☛ Forlang Prislister!

Chr. Winthers Fabrikers Magasiner,

Frederiksborggade 36. København K. (Etableret 1885).

Uundværlig for enhver, saavel Køber som Sælger, er

Borups Meter- og Pristabeller,

der indeholder: **Prisomsætninger:** Pris pr. Alen til Pris pr. Meter og omvendt. — Pris pr. Kvadratalen til Pris pr. Kvadratmeter og omvendt. — Pris pr. Kubikfod til Pris pr. Kubikmeter og omvendt. — Pris pr. Kubikfavn til Pris pr. Kubikmeter og omvendt. — Pris pr. Kultønde til Pris pr. Hektoliter og omvendt. — Pris pr. Korntønde til Pris pr. Hektoliter og omvendt. — Pris pr. Pot til Pris pr. Liter og omvendt. — Pris pr. Tønde Land til Pris pr. Hektar og omvendt. — Pris pr. Favn Brænde til Pris pr. Kubikmeter og omvendt. — Endvidere Omsætning af **Længdemaal, Flademaal, Rummaal** og **Vægt** fra det gamle til det ny System og omvendt, samt **Vægtfylde** m. m.

Pris 50 Øre. Faas i alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Roms Lommebog for Bygningshaandværkere

1913. Redigeret af Arkitekt Alfred Møller. Pris indbunden 2 Kr. — Ikke alene for Haandværkere, men for enhver, der skal have bygget, er denne Bog en fortrinlig Vejleder .·.

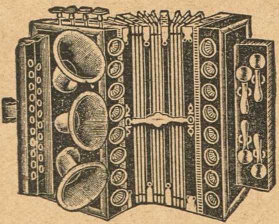

Vi forsender mod Efterkrav vore Continental-Koncert-Træk-Harmonika med 2 Rækker Trompeter og 3 store Lydhorn.

Taster	Registre	Kor	Basser	Messingstemmer	Staalstemmer
10	2	2	2	Kr. 5,00	Kr. 6,00
10	3	3	2	„ 6,00	„ 7,50
10	4	4	2	„ 7,50	„ 9,00
21	2	2	4	„ 9,50	„ 12,00

Porto Kr. 1,00. Katalog sendes paa Forlangende gratis franko. Porto for Breve 20 Øre.

Nr. 63 Guitar-Zither, 50 Ctm. lang, med 5 Akkorder og 41 Strenge, med Skole, Nøgle, Ring, smuk, fyldig Tone; Nodeblade til at skyde ind under Strengene, saa man straks kan spille. **Pris 7 Kr. Nr. 63 a.** Denne Zither, men med 6 Akkorder og 49 Strenge koster kun 8 Kr. med alt Tilbehør og Tekst til 25 Nodeblade. **Desuden lægger vi gratis ved hver Zither 25 Nodeblade til en Værdi af 2,50 Kr.**

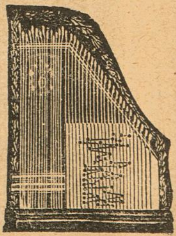

Herfeld & Co. i Neuenrade Nr. 90, Tyskl.

Største og leveringsdygtige Harmonikafabrik i Neuenrade

Folkets Almanak for 1913 indeholder:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Økonomiske Bemærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab.
Festkalender.
Drægtighedstabel.
Nytaar 1913. Digt af *Carl E. Simonsen.*
Metersystemet.

I Løndom. Fortælling fra Svenskekrigens Tid af *Marie Henckel.* Med Tegninger af *Luplau-Janssen.*
Fra Stjernehimlen. Svanen og Lyren med Omegn. Af *Torvald Køhl.*
Den korthalsede og den langhalsede. Ved Smedjen.
Skipperhuset. En Fortælling af *Arkelius.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Han heldte bare Vandet fra.

Kun en eneste lille Gnist. Fortælling af *Mimi Dorph.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
En Nytaarsnat i Hønsehuset. Af *H. Mathiassen.* Med Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Befolkningen i Evropa. 1801 og 1908.
Brødrene fra Otkelhlid og Thuride Sæmundidottir. En Nutidssaga fra Island af *Møller-Græsted.* Med Tegninger af *Resen-Steenstrup.*
Hr. Pedersens Vandgang. Af *Peder Plade.* Med Tegninger af *Alfred Schmidt.*

Skatten i Kragenæsfjeldet. Et Sagn fra Norge af *Erik Hassel.* Med Tegninger af *Louis Moe.*
Kendte Ansigter. Levende Billeder fra Hovedstadslivet af *Axel Thomsen.* Med Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Ulvekampen. En Historie fra Polen af *Erik Hansen.* Med Tegninger af *Resen-Steenstrup.*
Pengeklang og Orgelklang. Historie af *Carl Simonsen.* Med Tegninger af *Oscar Bojesen.*

Patrick Stuart og „Mainlands Blomst“. Fortælling af *Axel Moe.* Med Tegninger af *Resen-Steenstrup.*
Erritsø Kirke. Fortalt efter et Sagn af *Georg Aarslev.*
Gabriel Jensens Bukser. En Dosmerfangerhistorie fra de varme Lande. Fortalt af *Peter Søgut.* Med Tegninger af *Alex. Svedstrup.*
Vuggen. Heltinde eller Morderske.
Spøgeriet i Ellemosen. Frit fortalt efter gammel Folketro af *Martin Skovbo.* Med Tegning af *Luplau Janssen.*
Pandekagen. Af *Andreas Beiter.* Med Tegning af *Oscar Bojesen.*
Nytaarsaftens i gamle Dage i en lille Købstad.
Kandidaten. Af *Georg Aarslev.*

Ugens Nyheder er Danmarks mest læste Ugeblad.

Ugens Nyheder er et opbyggeligt, interessant, folkeligt, belærende, tiltalende, praktisk Blad.

Enhver Husmoder bør holde

Ugens Nyheder,

derved gavner og glæder hun sig selv, sin Mand, sine Børn og Tjenestefolk.

„Ugens Nyheder“ udgaar hver Uge fra København i et stort 8-sidigt Format, indeholdende 32 Spalter Læsning.

„Ugens Nyheder“ indeholder Artikler til Fremme af aandeligt og materielt Velvære, smaa og store Afhandlinger om mangt og meget, som har Interesse for ethvert Hjem.

„Ugens Nyheder“ bringer ofte Artikler, indeholdende Raad og Vink til Husmødrene.

„Ugens Nyheder“ har tvende Rubrikker, kaldet „Juridisk Raadgiver“ og „Sundhedsraad“. Forespørgsler, henhørende derunder, besvares gratis for Abonnenterne (disse tvende Afdelinger ledes af en anerkendt dygtig Jurist og Læge).

„Ugens Nyheder“ forsikrer sine Abonnenter for 250 Kroner ved Død, fremkaldt ved Ulykkestilfælde.

„Ugens Nyheder“ udgaar saa tidlig fra København, at det om Lørdagen er omdelt over hele Landet. Bladet bliver saaledes en kærkommen Gæst om Søndagen.

„Ugens Nyheder“ koster kun 1 Kr. Kvt.,

Porto iberegnet.

Bestilles hos Posten og i Bogladen.